

BOLLETÍ DE LA SOCIETAT ARQUEOLÒGICA LULIANA

D O C U M E N T S P E R L A H I S T Ò R I A D E L L U C H

INVENTARI DEL OR, ARGENT, JOYAS E ALTRES BENS DE LA CASA DE LA VERGE MARIA DE LUC*

(1840)

Die veneris xxv mensis Augusti anno a nativitate Domini m.^occcc.^olxxx.

Nouerint universi Quod anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo, die veneris vicesima quinta mensis Augusti, magnificis et circumspectis viris dominis Michaelae de Sancto Johanne domicello et Bernardo de Olezia, duobus ex Juratis Universitatis et Regni Maioricarum, existentibus personaliter in ecclesia Beate Marie de Luco, ad quam venerunt pro adimplendis his que per eorum immediatos precessores in eorum testamento scripta fuere, et eisdem reliqua. Ego Johannes Porquers notarius et ad presens scriba dicte Universitatis qui unacum predictis Magnificis Juratis ad hanc veni ecclesiam, instatus et requisitus per predictos Magnificos Juratos ac etiam per Petrum Lobera et Johannem Demer operarios ac parrochianos dicte ecclesie ibidem presentes ac etiam presentibus et volentibus discretis Francisco Prats et Antonio Segrera presbiteris in ipsa ecclesia residentibus, qui Anthonius Segrera infrascripta

omnia in custodiam habebat, assumptis et vocatis pro testibus discreto Johanne Matheo et Anthonio Campos de Pollencia feci et continuavi inventarium de auro, argento, jocalibus et aliis bonis et rebus dicte ecclesie ac illius domus in hunc qui sequitur modum.

Primo una custodia d'argent deurada asmel-tada ab la copa de crestall ab una creu e corona alt en la cima de la dita custodia, al peu de la qual son les armas de ondes blanchas e vermel-las, en les quals armas ni ha tres qui son tre uessades de una barra negra, les altres son sens dita barra: la qual custodia serveix per lo Corpus Domini lo die de la festa del Corpore Xristi.

Item, una creu d'argent asmel-tada de duas pessas de altaria de hun palm e mig ab armas de Unissos e Valentins.

Item hun ymatge de Nostra Dona d'argent deurada ab lo Ihesus al bras, es la dita Nostra Dona de hun palm e mig de altaria ab una corona ab cap e al la ma dreta una flor de lir d'argent blanc e lo Ihesus te hun libret d'argent, te la dita Nostra Dona hun collaret al coll de grans d'argent deurats et de grans d'etzebeja.

* *Conti: Secuestre dels béns del Monestir de Lluch i inventari dels mateixos en juliol 1478*, publicat pel Sr. Josep Mir, en *BOL. SOC. ARQ. LULIANA*, T. III (1889-90) pp. 198, 214 i 226.

Item, hun altre ymatge poquet de Nostra Dona d'argent deurada ab lo Ihesus al bras lo qual te hun pom ab una una crueta, es de altaria de poc mes de hun palm.

Item, hun reliquiari de crestell gurnit d'argent ab una crueta d'argent alt en la cima levadissa, en lo cap de la qual creu ha una pedra de vidre blava e una verda, en lo quall reliquiari ha hun hos de Sancta Eulalia ab pedres de vidre verdas blauas e vermellas ab tres senyals asmeltats en los quals es la figura de Sancta Eulalia.

Item, una creu d'argent blancha en la qual ha hun tros de la vera creu ab quatre pedras de Iherusalem, es la dita creu patita.

Item, hun cos de crucifixi d'argent de altaria de mitg palm.

Item, una capsa d'argent dels olis e de la cri ma de llagaria de hun forc.

Item, una capça petita d'argent ab tres botons de perlas ab hun cordo de ceda negre, serveix la dita capça per anar a pernuïar.

Item, hun pom d'argent blanch ab una branca de coral, es lo dit pom de gruxa de de hun precech.

Item, hun calser ab sa patena ab les armes e marcha de pi.

Item, altre calser d'argent ab sa patena ab les armas de gerras.

Item, hun altre calser d'argent ab se patena ab tres asmalts al peu, ço es en lo hu es lo crucifixi, l'altra la Verge Maria e l'altra Sanct Joan Bapista ab senyal de serra, de torras, castell e puig.

Item, hun altra calzer ab se patena d'argent poquet en la qual patena ha una creu ab una ma.

Item, hun altra calzer ab sa patena d'argent ab una marcha den Pera Spanyol maior la qual marcha sta sots lo peu del dit calzer.

Item, una bassineta patita d'argent per ba-teiar de un palm de diametre ab hun Iesus ab letres al mig.

Item, sis canedellas d'argent duas grans e duas migenseras e dues xichas.

Item, una diedema del Jesús d'argent deurada ab hun titol de Jesús ab letres.

Item, una altra diadema d'argent blanch ab una creu vermella.

Item, una scarpe dor de deu peças ab bateus de ampla de un dit e mig la qual ha donat lo honó en Gabriel Gual.

Item, una corretge ab parxo morat ab cap e ciuella e dotze platons d'argent.

Item, altra corretge ab parxo de brochat carmesí ab cap e ciuella de ampla de dos dits e deu platons d'argent tals de la una part com altra, la qual ha donada lo discret en Miquel Ferrer notari d'Alcudia.

Item, un altra corretge ab parxo lehonat picat d'or de amplitud de hun polzo ab cap e ciuella e dotze platons d'argent.

Item, altra corretgeta patita ab parxo carmesí vella, ab cap e ciuella niellat ab vuyt platonets blanchs.

Item, sis scarpetas d'argent deurades obre de Napols.

Item, set ulls d'argent e alguns trossos de coral.

Item, hun nas d'argent.

Item, duas capças de tercia vuytoudades obre del Garb o de Fes, buydes.

Item, tres ymatges de Jesús ab sengles robes de cambray e lo hu te la corona de perlas.

Item, hun pali de ras de la visitació de Johatxim ab Sancta Anna.

Item, tres toualles listades.

Item, una toualle obrade de ceda.

Item, altra toualla de drap prim ab senyal de perlas ab los caps de ceda vermella.

Item, un altra touallola brodada de fil d'or ab los caps ab treuador.

Item, un pentinador de tela de cambray gurnit de telas d'or batents lo qual han donat perquè servescha a mantell a Nostra Dona.

Item, una touailola de filenpua ab barras blanchas encasades. Item, hun missal de pregamins ab tenchadors d'argent ab hun cuxi.

Item, una curtineta de ceda morischa per tenir sobre l'altar l'argent.

Item, dos graons de fust per tenir lo dit argent.

Totas les demunt ditas coses son stades atrobades demunt l'altar maior.

Item, dins la custodia de fust qui sta demunt l'altar se ha trobada una capceta d'argent a hon sta lo Corpus Domini per anar a com-bregar.

Item, dos canalobres ab bacinas grans sobre lo dit altar.

Item, una cortina de carmesí qui serveix quant se leue lo Corpus Domini, en caschun angle de la qual sta scrit lo nom de Jesús ab perles.

Item, sobre la dita custodia ha tres bran-chas grans de coral sens polir.

Item, una branca de coral patita pulida.

Item, tres corones de or barberí guarnides de perles menudes.

Item, lo ymatge de Nostra Dona ab lo Jesús al bras tot de alabastra clauat en lo retaule, lo qual ymatge tenia les coses següents:

Primo, te al cap una corona de perles menudes sobre la qual ha un altra corona d'argent deurada rodona.

Item, lo Jesús te una corona de perlas menudes.

Item, hun collar de grans d'argent deurats qui son en nombre xxxvii.

Item, hun altre collar de grans d'argent deurats qui son en nombre xxx.

Item, hun altra collar de grans de oliua d'argent deurats son en nombre xxi.

Item, hun altra collar ab sis balas de perles menudes e xviii grans d'argent deurats de grux de oliua e hun gra de coral e hun d'argent patit.

Item, hun altra collar de grans d'argent deurats son en nombre de xxxviii.

Item, altra collar de grans d'argent qui son en nombre Lx.

Item, hun collar de grans d'or que son en nombre xxxviii e una vergueta d'or tranchada.

Item, una cadzeneta d'argent deurada de bagas redonas menudes de largaria de dos palms e hun quart de cana e una justina d'argent dins la qual es Sancta Caterina cuberta de cristall ab sis grans d'argent alentorn.

Item, una cadeneta de fil d'argent tirat de quatre palms de largaria.

Item, hun collar de perles menudes de sis fils, te dos palms e hun quart de larch.

Item, dues manilletas d'argent de infanta petita deurades.

Item, hun fil de perlas en que ha cxii perlas de compte en que na xv o setze grossetas e les altres manors.

Item, hun mantell de Nostra Dona de brochat carmesí ab cortapisa de vellut negre e hun mantellet del Jesus de brochat matex forrat de tela negre, les quals coses ha donades la muller primera del honor en Johan de Galiana.

Item, una gonella de Nostra Dona de brochat carmesí ab cortapisa de domàs blanch ab senyal de dues gerretas de perles menudes.

Item, una squerpa d'argent deurada de deu pesas.

Item, en lo tabernacle de Nostra Dona se trobaren vuyt ulls d'argent.

Item, tres ventrells d'argent.

Item, dues barres de caxals d'argent.

Item, dos caps petits d'argent.

Item, dos collars de mariner de fil d'argent.

Item, una ma d'argent.

Item, xxxviii lantias d'argent entre patitas e grans les quals stauen peniades entre lo retaule e lo capell qui sta sobre l'altar.

Item, en lo dit capell sinch mamelles d'argent.

Item, tres ulls d'argent.

Item, dos ventrells d'argent.

Item, dos collars de mariner de fil d'argent.

Item, hun ymatge de Nostra Dona poquet de alabastra.

Item, quatre columnas de marbe entorn l'altar en les quals corren dues cortines barrades blaues e vermelles ab anells.

Item, hun cortinatge de canem blau ab toualló e fiocadura vermella e blancha, del qual cortinatge sta encortinada la capella de la dita Nostra Dona.

Item, dos canelobres grans de ferro qui stan deuant l'altar.

Item, hun canelobre gran ab puntas de ferro.

Item, hun altar de Nostra Dona de Gracia en que es Sanct Pera e Sanct Jacme en lo qual altar ha dos canelobres ab sengles bassinas.

Item, dues touallols listades e una touallola.

Item, hun pali de ceda ab tres senyals d'or ab armas de Bru.

Item, hun ymatge patit de maibra de Nostra Dona sens lo Jesus.

Item, huns organs patits.

Item, hun altra altar de Sanct Cosme e Sanct Demià sobre lo qual havia hun ymatge de Nostra Dona patit.

Item, hun pali de ceda morisca ab senyals den Pera Bernat cossari.

Item, duas touallas e una touallola.

Item, hun altar patit de la Passió qui sta fora la capella en que havia duas toualles e una touallola e hun pali de ceda pintada.

Item, dues campanes, una gran altra poqueta, la gran es trenchada e l'altra censera.

Item, hun rastre de patrenostres de coral ab hun botó de perlas menudes al cap tire xvi palms, son los dits patrenostres de gruix de gra de lantriska.

Item, altre semblant rastre de patrenostres de coral hun poch pus menuts de larch de nou

palms cenar ab xxiv grans d argent semblants dels patrenostres de coral.

Item, hun altre semblant rastre de patrenostres de coral de semblant gruxa circha deu palms cenar de larch ab un botó de perles menudes.

Item, una panitencia de coral de semblant gruxa de quatre palms de larch cenar.

Item, altre penitencia de coral de semblant gruxa de cinch palms de larch cenar ab hun gra d argent deurat.

Item, hun altre rastre de grans de coral de semblant grux entre deu palms de llarch cenar.

Item, hun altre rastre de grans de coral de semblant gruxa ab hun botó de perlas menudes e una crueta ab hun crucifici d argent en lo qual rastre hauia xxxviii grans d argent de la gruxe dels dits grans de coral.

Item, hun altre rastre de grans de coral de gruxa del pinyol de hun ledó ab hun botó de perlas menudes en que ha DCL grans de patrenostres de coral de bella color.

Item, una squerpre antiga d argent molt baix deurada de diversos trossos.

Item, hun collaret de grans d argent redons deurats ab perles menudes, son los grans xii.

Item, hun collaret de grans d argent deurats redons son xxvii.

Item, hun altre collar de grans d argent grossets deurats de gruxe de hun ledó, son lij grans.

Item, hun altre semblant collar de grans d argent deurats en que ha xi grans de grux de oliua e deu menuts redons.

Item, hun altra collar de grans d argent deurats redons de gruxe de lantríscha, son xxx grans.

Item, hun fil de grans d argent deurats menuts en que ha LViii grans.

Item, altre fil de grans d argent redons deurats de grans de lantríscha son en nombre LXX grans.

Item, altre fil de grans d argent deurats hun poch majorets son xxxviii grans.

Item, hun collar de grans d or fets a puntes de grux de hun ciuró son 4 grans.

Item, hun altre collar de patrenostres negres en que ha xviii grans d argent ab algunas perlas falsas.

Item, hun altra collaret en que ha xviii grans d argent deurats menuts.

Item, un altra collar de grans de atzebeja en que ha xxv grans d argent deurats.

Item, hun altra collaret de grans negres

menuts ab perles menudes en que ha xxv grans d argent deurats.

Item, altra collaret de grans de atzebeia en que ha xxxvi grans d argent deurats.

Item, dos collarets de perles menudes en que ha xxxxi grans d argent deurats.

Item, altra colliaret de grans d argent en que ha xxxviii grans.

Item; un altra collaret de perles menudes en que ha xxiii grans d argent.

Item, altre collaret de grans d argent menuts al cap dels quals hauia hun orellall, son los dits grans Lxxvii.

Item, altre collaret de grans d argent son en nombre xxxviii.

Item, altre collaret de perles menudes en que ha Lviii grans menuts d argent deurats.

Item, hun collaret de perles menudes de tres fils en que ha grans menuts negres.

Item, hun collaret en que ha xxxviii grans d argent e algunas perles menudes.

Item, altre collar de perlas menudes ab xx grans d argent deurats.

Item, altre collaret en que ha xxxiii grans d argent deurats.

Item, altre collar de grans d argent mesclats ab grans de atzebeia son los dits grans d argent xxiii e una turtugueta d argent buyda molt patita.

Item, altra collar en que ha xxxv grans d argent deurats

Item, hun fil de perlas en que n ha de grossetas e menudetas, tire lo dit fil hun palm e tres quarts cenar.

Item, un collar de perlas menudes en que ha xxii grans d argent deurats e una perla grosseta molt redona e un orellall e un plató d argent.

Item, hun collar de atzebeja en que ha dos orelles d argent e xxxiii grans d argent menuts.

Item, altre collar de atzebeia en que ha viii grans de coral menuts e xii d argent deurats redons.

Item, altra collar de grans d argent menut redons que son en nombre Lxi.

Item, altra collar de grans de atzebeja en que ha xxxii grans d argent deurats patits.

Item, altra collaret de grans de coral que son xv grans e xi grans d argent deurats.

Item, altra collaret en que ha xv grans d argent deurats.

Item, hun collaret de grans de vidre vert en que ha xiii grans d argent deurats.

Item, altre collaret de grans de atzebeja en que ha XIII grans d'argent deurats.

Item, hun caxal d'argent ab una cadeneta d'argent.

Item, XXVII grans d'argent de gruxa de una oliua los quals stan sens enfilar.

Item, hun ferro de passador d'argent.

Item, dotze grans d'argent menuts sens enfilar, una manilla d'argent petita ab alguns trossets d'argent menuts.

Item, hun buliquet de drap en que ha unas pochass de perles menudes ligades.

Item, una penitencia de patrenostres de vidre grosses color de turqueza de grux de una avellana ab sinch patrenostres de vidre deurats.

En la casa del secrari

Primo, una caxa gran en la qual eren les coses següents, ço es una capa de xamellot blau ab perfils e capulla de vellut vert ab hun botó de fil d'or e lo floch de ceda carmesí ab fil d'or ab tres senyals a la capulla de peras grogas ab lo camp morat forrada de canem vert.

Item, una casulla de vellut blau ab senyal de Callar de la dona Agnès Abrina ab paraments de fullatges d'or e de ceda forrada de tela blaua.

Item, altre casulla de domàs blau pampolat ab fres de vellut carmesí ab trenas d'or forrades de tela negra, astola e manipla del dit domàs.

Item, una casulla de porpre blanca de fil d'or cosa antiga e ja vella ab lo fres de vellut vermell ab la Salutació ab diverses armas.

Item, altre casulla de pampolat vert e vermell ab lahons d'or ensà e enllà ab lo fres de vellut blau ab diverses senyals, astola e manipla del dit drap.

Item, hun altra casulla de pampolat vert e vermell ab lahons d'or cosa antiga ab lo fres negre ab obres blanques forrada de tela blaua.

Item, una casulla de pampolat vert ab hun fres de barras vermelles e blanques forrada de groc ab stola e manipla de diverses colors.

Item, una casulla de ceda blanca ab una creu detràs vermella ab senyal de cervos forrada de groch.

Item, una casulla de olanda ab hun fres brodat d'or forrada de tela blanca, manipla e stola del dit drap.

Item, una casulla blanca de cotonina ab lo fres de ceda vermella forrada de blanch,

camis, stola, manipla, amit del dit drap ab son sinyel.

Item, hun camis ab paraments de ceda verda ab barras blanques, manipla de vellut vermell e stola de diverses colors, amit e sinyel.

Item, hun camis ab paraments de ceda de moltes colors, sinyel, amit e astola dels dits paraments.

Item, hun camis ab paraments de carmesí, sinyel astola e manipla dels dits paraments e àmit.

Item, una deumàtiga de carmesí ab paraments de domàs vert deuant e detràs folrada de tela vermella.

Item, una touallola de euangelis de xemel·lort vert ab flocadura morada e vermella folrada de tela blaua.

Item, altra touallola de euangelis de cetí burell ab lo Jesús scrit de letras ab dos senyals de ma, ab diverses fullatges ab fres de veta d'or folrada de tela blaua.

Item, una touallola blanche ab creus blaves.

Item, altra touallola ab creus vermelles.

Item, altra touallola de fil prim ab vora de ceda.

Item, una touallola brodada al cap de auellets ab flocadura de ceda blanca e vermella.

Item, altra touallola ab flocadura de ceda morada ab senyals brodats hon ha lehons e arbres.

Item, una touallola blanca ab randa.

Item, altra touallola blanca ab randa.

Item, altra touallola ab obres morisches.

Item, una touallola de filempua ab listes d'Elmaria.

Item, una touallola blanca ab roses de ceda negra brodada ab flocadura llarga de ceda negra.

Item, una touallola brodada ab anyells pasquals e títols de Jesús.

Item, una touallola blanca ab serras llargues.

Item, un altra touallola blanca ab listes e creus blaves ab hun poch de randa.

Item, una touallola blanca llarga e ampla ab randa ab creus blaves.

Item, manil d'Elmaria de ceda negra ab listes grogues vermelles e blaves.

Item, una touallola de ceda ab flocadura de fil d'or de ceda verda e carmesina.

Item, hun manil blanch ab listas negres ab pichs vermelles.

Item, altra touallola blanca ab randa.

Item, hun manil scachat vermell ampla de ceda, obre barberescha.

Item, altra touallola ab flocadura de ceda negra e vermella.

Item, una touallola ab creus vermelles.

Item, hun mandil de ceda negra ab barras de fil d'or.

Item, dues toualles listades.

Item, una cortina blanca qui servex de coresma deuant laltar.

Item, en una altra caixa foren atrobades les coses següents:

Primo hun pali de domàs blau ab son frontal forrat de tela blava ab flocadura groga e vermella.

Item, altra pali de pampolat vermell ab senyal de cordó ab son frontal.

Item, altre pali negre de coresma de tela negre folrat de vermell.

Item, hun pali barrat blau e vermell de tela ab flocadura blanca e blava folrat de blanch.

Item, hun frontal de ceda verda ab senyals de frens.

Item, hun frontal de ceda verda ab flocadura vermella.

Item, hun pali de pampolat vert de ceda ab senyal de paguós ab flor de lir folrat de tela verda.

Item, una cortineta per deuant laltar de coresma de tela negra ab títols entorn.

Item, una touallola listada noua.

Item, hun mantell de domàs vert ab brots de perlas menudes de Nostra Dona ab hun mantellet del Jesús del dit domàs.

Item, una gonella de domàs vert pampolat de Nostre Dona ab cortepiza de vayres vells.

Item, una gonella de domàs vert pampolat de Nostra Dona forrada de tela verda.

Item, hun mantell de domàs vert nou de Nostra Dona ab senyal de Costa ab perfil de ceda vermella.

Item, hun mantell de vellut negre de Nostra Dona ab perfil de ceda groga ab trena d'or entorn.

Item, hun mantell de carmesí de Nostra Dona folrat de tela blava ab perfil de arminis vells.

Item, hun mantell nou de vellut carmesí de Nostra Dona folrat de tela blava.

Item, hun mantell de vellutat ab vayres entorn.

Item, hun mantell de vellutat vert de Nostra Dona.

Item, hun altre mantell de pampolat ab molts aucells ab perfil de ceda vermella.

Item, hun mantell de vellutat vermell forrat de vayres.

Item, altre mantell de carmesí folrat de tela blanca ab vayres entorn.

Item, hun mantell de vellut blau ab steles de perlas folrat de tela blava.

Item, una gonella de Nostra Dona de carmesí ab perfil de cetí blanch.

Item, altre mantell de vellutat vermell folrat de vayres vells e pelat.

Item, hun mantell de vellut blau ab molts senyals de perles menudes folrat de tela blava.

Item, altre mantell de vellut vert folrat de tela blava.

Item, altre mantell blau folrat de tela blava.

Item, altre mantell de cetí carmesí ab perfil de domàs negre.

Item, altre mantell de domàs blanch ab pinxetas d'or ab perfill de carmesí.

Item, hun mantell de vellutat negre folrat de vayres.

Item, altra mantell de pampolat vert ab perfil de diverses colors, lo qual mantell se diu del miracle.

Item, altra mantell de carmesí nou ab perfil de vellut negre.

Item, hun frontal de ceda verda ab stelas d'or.

Item, hun mantellet del Jesús de vellutat negre.

Item, altre de domàs blau.

Item, altre mantellet del Jesús de vellutat violat ab perfils de vellut vert.

Item, un altre gonella de Nostra Dona de pampolat vert ab sis A. de perlas ab sis coronas de perlas.

Item, una gonella de pampolat de Nostra Dona ja descolorida.

Item, altre gonella de Nostra Dona de ceda negra.

Item, un altre gonella de ceda verda ab lehons d'or.

Item, un altre gonella de domàs pampolat vert ab perfil de domàs blanch.

Item, xv mantellets del Jesús de ceda e de vellut de diverses colors.

Deuant lo portal de la Iglesia

Primo, en hun ymatge de Nostra Donz ab lo Jesús al bras los quals stan de sobre lo dit portal foren atrobades les coses següents, ço es una corona de perlas menudes de dita Nostra Dona e un altre d'argent prima.

Item, dues coronas del dit Jesús, la una de perlas menudes a l'altra d'argent.

Item, hun collar d'or de xxxii grans de grux de hun pinyol de ledó.

Item, hun cordó ab una crueta d'argent ab hun crucifixi e de l'altra part hun granat en lo qual cordó ha hun botó de perlas menudes.

Item, hun collar de grans d'argent son en nombre xxxviii.

Item, hun collar de perlaa falças ab pedres verdes e blauas.

Item, altre collar de porcellanes menudes ab tres grans d'argent de oliua.

Item, altre collar de perlas menudes ab xi grans grossas d'argent de grux de oliua e xi grans menuts d'argent.

Item, altre collar de grans d'argent que son en nombre xxxv.

Item, una cadeneta d'argent de cunill petita ab una crueta ab hun granat e turquesa petita e quatre perles poquetes, es la dita cadena de iiii palms cenar en la qual cadena penge ab hun filet una paparra d'argent.

Item, hun rastre de patenostres de coral grossetas en que ha ccccxiii grans.

Item, hun collaret de grans d'argent en que ha xxii grans d'argent e tres pedres de vidre verdes.

Item, altre collar de grans d'argent en que ha xxxvi grans d'argent.

Item, hun rastre de patenostres de coral menuts de xiiii palms de larch cenar.

Item, hun mantell de Nostra Dona de carmesí ab cortepiza de vellut negre e hun mantellet del Jesús del mateix carmesí ab la matexa cortepiza.

Item, una gonella de dita Nostra Dona de pampolat vella.

Item, dos angelets de pedre a cada part los quals tenen caschú dells sengles mantells de carmesí la hu ab cortapiza de vellut negre e l'altre de vayres.

Item, ha denunciat los discret mossen Antoni Segrera, prevera, que certas taules de quatre noguers que foren comprats Alaró per fer

lo cor son en poder den Oliver d'Alaró qui tenia lo molí.

Item, ha denunciat que lo discret en Ramiro Torella te una peça de xamellot lehonat la qual dix donà en Mathias Mora calçater, la qual peça se diu te penyora lo dit Remiro, s'a recabar e hauer.

Item, lo discret mossèn [*en blanch a l'original*] Ozona preuera te un calzer e hun relotge e xxv ₆ que pres dels bacins de la obra, s'a tot recobrar.

Item, lo discret mossèn Pera Carreres are frare de Sanct Joan te L ₆ les quals rebé per mans de mossen Cunilleres per fer una cambre, les quals donà en Cotoner, s'a hauer compte de ditas L ₆ .

Item, te lo dit preera d'en Manuel Pardo xxv o xxx ₆ per tenchar la vinya, sa hauer compte de tot.

Item, te lo discret mossèn Jaume Poquet de la Poble xvi ₆ iiii ₆ les quals li foren acomenats de la caixa de la obre per en Pera Martorell, Barthomeu Gener, en Moscaroles e Martí Cifre, Anthoni Cànoues.

Item, denuncia lo dit mossèn Antoni Segrera que en lo gasto hauia fet per ells de lensols nous de drap de Genova.

Item, sinch flaçades vellas de borra.

Item, hun cubertor migenser.

Item, tres toualletes de taula, unas bonas e dues vellas.

Item, denuncia lo senyer en Joan Demer obrer que li es stat dit que en Nofre Planes quondam ha lexats a la dita obre cent sous.

Item, ha denunciat que en Miquel Demer son germà sab que hun altra ha lexats cent sous a la dita obre.

Item, ha denunciat que en Felip Burdils en son testament lexa iiii ₆ a la dite obre les quals nos son rebudes.

Item, es stat denunciat que en Jacme Gallur de Selva deu per lloguer de la possessió xxxx ₆ .

Item, es stat denunciat que en Rafel Gual de Incha deu per loguer de dita possessió xx ₆ .

Item, hun parell de bous que se n ha aportats qui hauien costat xx ₆ abans que ls se n aportàs.

Item, deu lo dit Gual que li ha prestades lo dit mossèn Segrera per a sembrar xv quarteras de forment, e d'altre part deu vii quarteres per la prouisió de ell e de hun home seu.

Item, te que se n ha aportat sens licència una vaca de la obra que ha venuda per VII **¶**.

Item, s an hauer d en Anthoni Spanyol les cartas del censal que en Pera Çauila son sogre ha lexat a la casa.

Item, fa en Babtista Barthomeu XXIII **¶** censals es hi degut de molts anys los quals se encarregà de diners que los magnífichs Jurats del Regne prestauen precehits de certas llantias d argent, diu se que hi es obligada sa muller.

Item, fonch uberta una caixa de tres claus hon stan los diners de la obra, les claus de la qual tenen ço es en Pera Loberta dues claus

e una clau de Joan Demer, en la qual caixa uberta foren atrobats en manuts i ll. XI **¶** VIII diners, dels quals foren donats al dit mossen Sagrera vint sous que hauia bestrets en Guillem Cabanellas de Pollença per feyna ha feta en lo abeurador qui s es fet nou deuant lo portal de la dita casa, la resta fonch tornada a la dita caixa.

(ARXIU HISTORIC DE MALLORCA *Extraordinaris dels Furats*, 1496-98, ff. 166-172 v.)

JOAN PONS I MARQUES

AMONESTECIÓ PELS PEREGRINS DE LLUCH

(1532)

Gaspar Bartholomeus, juris utriusque baccallarius etc. Sede Vacante. Discreto Bartholomeo Campins, presbitero, vicario parrochialis ecclesie de Scorca etc. Instante Vener. Anthonio Bauçà presbitero, vobis dicimus, comitimus et mandamus sub pena excommunicationis quatenus in pulpito vestre ecclesie populo ad divina congregato publicetis monitionum tenoris sequentis.

De part y manament del Rvd. Vicari general y oficial de la yglesia de Mallorques Sede Vacante. Ab tenor de las presents a instancia del venerable mossèn Antoni Bauçà prevera prior de la predita ecclesia de Nostra Senyora de Luch amonestam per la primera, segona, tercera y peremptorias monitions a totes y qualsevol personas axí homens com donas que per lurs devotions y prometenças venen a visitar la present casa de Nostra Senyora de Luch en las festas de la prefata Senyora nostra y altres dies, que sots pena de excomunió late sentencie en aquests scrits dada y promulgada, no gosen ni presumen fer balls dins la dita casa de Nostra Senyora ni fora

de aquella ne en alguna part de la possessió de Nostra Senyora de Luch. E axí matix sots la matexa pena mana y amoneste a qualsevol home, fadrí o casat, stant las donas dins la dita yglesia no se aiaguen a la falda de ninguna de aquellas ni vaien de nit en las vellas per la yglesia mirant y regonexent ab candelas encensas las donas. En altra manera los qui contrari atemptaran ne presumiran fer, ultra que incorreran en la predita sentencia de excomunió, la absolutió de la qual sa Reverencia de certa scientia en si reserva per tal abús e cosa de tant mal eximpli e derogatoria a la honra de Déu omnipotent e de la sua sanctissima mare seran altrament punits e castigats en bens o en persona segons que sa Reverencia per rahó e justicia troberà esser expedient e fahedor. Dat a XX de Setembre M. D. XXXII

ARX. EPISCOPAL.—*Liber Litterarum* 1532 (en carpeta.)

JOAN MUNTANER

PRIMERA VISITA PASTORAL A LLUCH

(1563)

A la memòria dels antics col·legials de Nostra Senyora de Lluch.

Die XYV mensis Septembris anno MDLXIII^o
Dictis die et anno Illustris et Rmus. Dominus don Didacus de Arnedo, Dei et Apostolice

Sedis gratia Episcopus Maioricensis, et de consilio sue Magestatis, visitavit ecclesiam et domum Beatissime Virginis Marie de Lucho, qui

circumspectis omnibus illius necessitatibus ad laudem et gloriam omnipotentis Dei decoremque et augmentum dicte ecclesie, infrascriptas perpetuo valituras et observandas fecit instructiones et ordinationes prout sequitur:

Et primo visitavit Tabernaculum in quo repositum est Smum. Sacramentum, viditque illud in loco honesto et satis bene ornato existere; sed quia tabernaculum ipsum est fixum altari, et vix potest Smum. Sacramentum extrahi, et dum extrahitur presbiter super illud cogitur jacere, ordinavit quod fiat tabernaculum predictum majus ut facile possit dictum Smum. Sacramentum extrahi.

Item, visitavit fontes baptismales, viditque illos bene stare.

Item, visitavit reliquias omnes necnon ornamenta et vestimenta omnia dicte Ecclesie.

Item, ordinavit quod fiat capa et casula velluti nigri.

Item, ordinavit quod fiant due laterne, una parva, alia magna, ad Corpus Domini associandum cum ad infirmos dessfertur.

Item, ordinavit quod fiat liber magnus in quo describantur nomina puerorum baptizatorum, et nomina eorum parentum, et compatrum, et commatrum, qui in sacristia semper maneat, a quo extrahatur copia ad Ecclesiasticam Curiam anno quolibet transmittenda more solito.

Item, ordinavit quod fiat alius liber magnus qui in sacristia semper remaneat, in quo describantur nomina puerorum confirmatorum, et patrinorum, et nomina etiam confessorum, a quo similiter extrahatur copia ad Ecclesiasticam Curiam, anno quolibet transmittenda more solito.

Item, ordinavit quod fiat etiam alius similis liber qui in sacristia semper remaneat, in quo Prior dicte domus, sub pena X d. , teneatur describere nomina omnium defunctorum, tam ecclesiasticorum quam secularium, et legatorum piorum per illos et unumquemque eorum fiendorum, a quo similiter extrahatur copia ad Ecclesiasticam curiam, anno quolibet transmittenda more solito.

Item, ordinavit quod fiant due capide pulchre et decore.

Item, ordinavit quod fiant sex amiti.

Item, ordinavit quod fiant due burse, ex serico alicuius coloris, pro recondendis corporalibus, dum presbyteri accedere volunt ad celebrationem missarum.

Item, ordinavit quod fiat XXIII purificatoria.

Item, ordinavit quod fiat bacinus eneus pro lavandis corporalibus.

Item, ordinavit quod fiat fons parvulus, in aliquo angulo sacristie, ad lavandas manus, dum presbyteri accedere volunt ad celebrationem missarum, cum mantergio ad latus fontis ipsius in turno quodam more solito.

Item, ordinavit quod fiat, intus sacristiam ipsam, sacrarium in aliqua parte sacristie in quo projiciantur aque cum quibus lauabuntur corporalia.

Item, ordinavit et mandavit quod auferri debeat frumentum a sacristia Ecclesie que est retro altare, nec de cetero ponatur in eo frumentum.

Preterea, ad bonam administrationem dicte domus fecit sua Rma. ordinationes sequentes:

Ordinations del Collegi y Parrochia de Nostra Senyora de Luch conforme a les Bulles Apostolicas a dit Collegi concedides

Prior.

Et primo, ordenam que un dels Collegials sia elegit en Prior per los Collegials o la major part de aquells, lo huytè dia ans de la Nativitat de Nostra Senyora, y que sia Prior un bien tant solament, ex bulla collegii. E si dins tres dies no serà elegit, tunc, et non aliter, jus eligendi devolvatur ad Episcopum cum consensu capituli. Ex bulla unionis.

Item, ordenam que feta dilectio sia presentada al Reverendissim Senyor Bisbe o a son Vicari y per ell confirmada. Si emperò dins altres tres dies la electió essent canònica no serà confirmada, sia tinguda per vàlida y de tanta valor com si fos confirmada. Ex bulla unionis.

Item, ordenam que sia lo Prior obligat à iurar en mans del Reverendissim Senyor Bisbe o de son Vicari, de observar totes les ordinations del Collegi, y de mirar y proueir ab gran diligentia per lo profit spiritual y temporal del Collegi y de la Parrochia; y, si tal jurament no prestarà dins quinse dies, volem y manam que incorrega, ipso facto, pena de vint y cinc

liures irremissiblement, y altres reservades al Reverendissim Senyor Bisbe o a son Vicari.

Item, ordenam que dita electió sia registrada, ensemps ab lo dit iurament, en lo libre de determinacions y authenticada.

Item, ordenam que, si lo Prior algun frau o manifest scandal haura comès, sia per los Collegials reuocat y en son loc altre substituït. Ex bulla Collegii.

Item, ordinam que lo Prior, quiscun any, instituesca confessors idoneos, y aquells sien aprobats per lo Reverendissim Senyor Bisbe o per son Vicari; y en tal nombre ques done molt complit recapte als parrochians, y que proueesca entre lany de algunes prèdicas en temps de quaresma y festes principals, per tal que son poble sia ben instruit en la ley sancta euangelica.

Item, ordenam que lo Prior y los Collegials tenguen gran diligentia en instruir y ensenyar les coses de nostra Sancta Religió a nels minyons de sa Parrochia.

Item, ordenam que lo Prior tengue gran vigilantia en temps de les velles, y que repectivesca la guarda y ronda entre los Collegials, per tal que los homens nos mesclan ab les dones y nos fassen abusos en la Iglesia, manant, en virtut de Santa Obedientia, a cade hu dels Collegials que aise sobre de açò a sa Reverendissima Señoria.

Item, ordenam que mire lo Prior ab gran sollicitud quina gent va y ve, y a quis dona meniar en la casa, y quants dies, per tal que los peregrins sien molt ben acullits y tractats, no emperò ruins y gallofos.

Item, ordenam que en principi de quiscun mes tenga lo Prior consell ab los collegials sobre reformatons y redreços, tant en lo spiritual com temporal, y si tal dexava de fer, volem y manam que ipso facto incorre, per quiscuna vegada, pena de cinc liures, manant a cadeu dels Collegials, en virtut de sancta obedientia, que aise al Reverendissim Senyor Bisbe, si lo Prior algun mes dexava da tenir dit consell.

Item, ordenam que lo Prior done fermances sufficientes, y que rebe albarà en son libre de qualsevol cosa despendrà, y pagarà de vint sous en sus. Altrament no li sia passat en compte, y sino haura dades fermances dins trenta dies, volem y manam que incorre pena de cinquanta liures, irremissiblement, y altres penes reservades al Reverendissim Senyor Bisbe.

Item, ordenam que, acabat lo bienni, done lo Prior bons y leals comptes als dos oïds de

comptes, deuant los collegials, dins un mes comptedor del dia de la Nativitat de Nostra Senyora. Ex bulla collegii; y que dits comptes sien regoneguts y examinats per dos reuisors de ciutat los quals lo Reverendissim Senyor Bisbe alegirà; y si passat dit mes lo Prior no haurà donats sos comptes finits y closos als dits comptedors, volem y manam caygue en pena de 25 € , y altres reservades al Reverendissim Senyor Bisbe.

Item, ordenam que lo Prior faça continua residentia en la casa y d ella no sen vaia sens alguna gran necessitat, y quant per algun menester sen anirà de la casa dexta un Vicari en son loc.

Item, ordenam que los arrendaments de la primitia y de la possessió se fassen al encant públic, prechint crida pública, y ques fassa lo liurament en dies que y haurà poble, y a persones útils y segures; y si lo Prior confratarà, incorre pena de deu liures, manant als collegials que aisen de açò al Reverendissim Senyor Bisbe.

Contedors

Item, ordenam que, feta la electió del Prior, se fassa lo dia matex electió de los Comptedors, y que aquells iuren sobre los quatre Sancts Euangelis, de be y lealment oir, cloure y diffinir qualsevol genero de comptes, sens passió alguna y ab tota la vigilantia possible; y manam que dita electió ab dit iurament sia escrita en lo libre de determinacions. Ex bulla Collegii.

Item, ordenam que los Comptedors dins vint dies cloguen y finescan qualsevol genero de comptes, manant los ho, en virtut de sancta obedientia, y sots pena de deu liures ipso facto incorredores.

Item, ordenam que los obligats a donar compte als contedors y reuïss, clos y finit lur compte per los Comptedors, aporten aquell en ciutat dins sis dies, y allí sia reuïst y examinat per los dos Reuisors assignats per sa Reverendissima Senyoria; y si tal no tarà lo obligat a donar comptes, volem y manam que caygue en la matexa pena en que cauria si nols aportava dins lo terme a ell assignat anels Contedors del Collegii

Item, ordenam que qualsevol gènero de comptes, finit que sip del tot per los Cortedors y Reuisors, sia registrat per los Contedors en lo libre de cloendes.

Clauari y Sacrista

Item, ordenam que après de la electió de Prior y Contadors, un dels Collegials sia elegit per Clauari, y aquex matex per Sacrista; y aço per bienni, y sia dita electió registrada en lo libre de determinacions.

Item, ordenam que lo Clauari aporte dos libres de les misses votiuës ab la orde següent:

En lo primer libre scriurà, per any y mes, y dia, les misses votiuës. Primo, lo nom del deuot, Item, lo nombre y nom de les misses, y mes lo nombre dels diners ques donaran per la charitat de les misses.

En continent rebuts los diners, posarlos ha lo Clauari dins un caxó, destinat per a tals diners, tancat ab dos tancadures; la una clau tindrà lo Clauari, l altre un dels Collegials elegit per tal carrec.

En lo segon libre scriurà lo Clauari, per any mes y dia, lo nom per qui la missa serà dita; y lo preuere qui haurà dit la missa scriure de sa ma son nom, y dita la missa ferà lo Clauari creu en lo primer libre, sobre de aquell per qui la missa ia serà celebrada. En lo matex libre, de altre part, scriura la missa matinal ques cantarà per los sis minyons, y lo qui haura cantada dita missa scriurà de ma sua son nom.

Item, ordenam que ningú dels Collegials gos pendre charitat alguna per misses, ans totes sien per lo Clauari rebudas y notades ab l orde ia dit.

Item, ordenam que lo Clauari dispongue de les misses votiuës,

Item, ordenam que dels diners de les misses votiuës lo Clauari don un sou y dos an el preuere qui dirà la missa matinal ques cantarà de Beata Virgine per los sis minyons.

Item, ordenam que en principi de cada mes sien satisfets los preueres per les misses votiuës y per les misses matinals dels minyons que hauran celebrades, trahent del dit caxó los diners que seran menester, y aço faran lo Prior, Clauari y Clauer deuant tots los Collegials.

Item, ordenam que en dit principi de cada mes se obre lo caxó per lo Prior, Clauari o Clauer, deuant tots los Collegials, y no altrament; y ques veian com corresponen los diners del caxó ab les misses, tant votiuës com matinals, scrites en lo dit segon libre.

Item, ordenam que si... trobarà en lo caxó servesca per cera de la iglesia y ornements de

la sacristia, y aquells sien donats quincun any per lo Clauer y Prior y per los Contadors an al Clauari rebentne alberà; y de equells donarà lo Clauari leal compte a dits Comptadors deuant los Collegials quiscun any dins deu dies. Altrament volem que incorre pena de cinc liures ipso facto.

Item, ordenam que lo Clauari nou prengue del vell les misses qui aniran en derrer, y aquells registre en son libre, y acabat un any de son bienni tregue les misses qui aniran andarrer en lo libre del any següent.

Item, ordenam que lo Sacrista tengue inventari de totes les sedes y robes pertanyents a la Iglesia, del or y argent y que de aquell done compte quiscun any an al Prior, y dos Comptadors dins deu dies, altrament volem y manam caygue ipso facto en pena de 5 € , y altres penes reservades al Reverendissim Senyor Bisbe.

Item, ordenam sien dits comptes reuists per los Reuisors y registrats iunt ab lo inuentari en al libre de cloendes.

Item, ordenam que lo sobredit inventari se fassa de la manera següent: Les coses de or, argent, perles no solament sien nombrades, emperò pesades, los grans de les penitencies de algun valor sien comptats, y aguda de nou alguna presentalla sia encontinent en dit inventari registrada.

Item, ordenam que lo Sacrista prengue les offertes y los diners de les candelas, y que scrigue tot lo proceit, y de tot done bo y leal compte dins deu dies. Altrament caygue ipso facto en pena de cinc liures.

Economo

Item, ordenam que sia elegit un del Collegi en Economo lo qual tenga carrec de la despesa ordinaria; tindrà en comanda pa y vi, farina, legums, fruytes y coses semblants, y tindrà les claus del rebost, y de tot aportarà compte.

Item, ordenam que reba los diners de la ma del Prior, y de aquells fassa la despesa, y prengue albarà de qualsevol cosa haurà comprade, apres que serà comprada, y de qualsevol altra dependre de vint sous en sus. Altrament no li sia pres en compte.

Item, ordenam que, al fi de cada mes, done compte al Prior y Comptadors, devant tots los Collegials, y veies per tot lo Collegi quanta es la despesa, per tal que abusos y excessos se corregan; y si tal dexarà de fer incorre pena de cinc liures, manant a cada u dels Collegials,

en virtut de sancta obedientia, auisse al Reverendissim Senyor Bisbe de quiscuna vegada que lo Economo dexarà de donar compte.

Circa del vi tindrà gran cuydado ques haie ab lo menos cost, y si fer se porà proveesca de algunes botes en temps de mercat.

Item, ordenam que lo Economo no pusca comprar de persones ab qui sia interessat, ni puscha vendre ccses sues a la casa, sots pena de deu liures, manant, en virtut de sancta obedientia, a cada hu dels Collegials que auisen a sa Senyoria Reverendissima.

Item, ordenam que lo Economo no don pa, ni vi, ni cosa alguna de meniar sens exprès mandato del Prior. Manant, en virtut de sancta obedientia, a quiscun dels Collegials que auisen d'açò al Reverendissim Senyor Bisbe.

Item, ordenam que lo forment y xexa ques tindrà en casa sia tancat ab dos tancadures, y que lo Prior tengue una clau y l altre clau un del Collegi elegit per tal carrec, y que la hu no puga al altre acomenar la clau sots pena de cinc liures, y de dit forment y xexa donaran al Economo lo que serà menester per la casa y lo Clauer ne rebrà albarà, y de tot aportarà compte y derà rahó, y que no puguen emprestar forment aranovellar.

Item, ordenam quel Economo iunt ab lo Clauer dels forments pesen lo forment quant anirà al molí, y quan tornarà, y sia scrit, y après veia quant trau quiscuna quartera, y ques modera la despesa dels formaties, que nos des penguen tant fentse obre com no fentse.

Apossentador

Item, ordenam que sia un del Collegi elegit en Apossentador lo qual tengue carrec de donar cambre an als peregrins conforma a lur qualitat. Tindrà advertentia gran en fer differentia qual se conué entre los peregrins, tant en les cambres com en la roba dels llits. Proveirà que les cambres stiguen ordenades y limpies.

Item, ordenam que tingue càrrec de les ciuades y ordís, y aquell administre per lo menester de casa, y de aquell vendrà an als peregrins per lurs caualcadures, com veurà esser convenient, y de dits diners donarà compte quiscun any. Tindrà gran cuydado ques tingue compliment de palla, per tot l'any, per la casa y peregrins.

Item, ordenam que tingue inventari de les robes de lli, llits, matalaços, flaçades de tota la casa, y que de aquell done, quiscun any, comp-

te dins deu dies, que serà finit el any. Altra-ment, cayga en pena de deu liures y altres reservades al Reverendissim Senyor Bisbe, y lo compte ab lo inventari sia registrat en lo libre de Cloendes.

Item, ordenam que rebe lo lli se acaptarà; y que tengue carrec de fer robe de lli per la casa, y lo Prior que paga lo que serà menester.

Questors

Item, ordenam que un del Collegi sia elegit en Questor, lo qual tengue càrrec de aportar lo libre de Confraria per la ciutat quant serà temps. Replegat que haurà los diners, donarà compte als Comptadors, y examinat per los Reuisors, se assentarà en lo Libre de Cloendes; y si dins deu dies no haurà donats los comptes closos y finits als Comptadors del Collegi, volem y manam caygue en pena de 10 € ipso facto.

Item, ordenam que lo matex ab companyia de altre, segons ben vist serà an el Collegi, vaie a les acaptes de forment, oli, lana, formaties, lli, y que remata a la casa de Luc ab ses poliçes lo formatie, oli y lli. Lo forment emperò consignarà a un receptor qui starà en Incha ab ses poliçes, y de tot aportarà compte. La lana vendrà ab interuentió y mandato del Prior, y de tot donarà compte y raó quisquun any, a dits comptadors, y reuists los comptes per los Reuissós, seran continuats en lo libre de Clouendes; y si dins quinze dies no haurà donats dits comptes closos y finits als Comptadors del Collegi, volem y manam caygue, ipso facto, en pena de 10 € y altres a sa Reverendissima Senyoria reservades.

Item, ordenam ques tingue gran diligentia en les acaptes, assenyaladement de forment y oli, y ques leuen abusos, y ques fassen algunes prèdicas si seran menester, y com be vist serà an al Collegi al qual remetem la bona directió de aquest negoci.

Mestre de Minyons

Item, ordenam que un dels Collegials sia elegit en Mestre lo qual tingue càrrec de mostrar de legir y cantar als minyons de casa, y de legir als de fora si ni haurà, y principalment ensenyarà la doctrina chistiana an aquells y a tots los de la parroquia; y açò ab molta diligentia, y si en estos exercisis serà negligent, manam a cada hu dels Collegials, en virtut de sancta obedientia, que auisen a sa Reverendissima Senyoria per a ques faça convenient provisio.

Los Collegials

Item, ordenam que los Collegials sien elegits per lo Collegi, y que dita electió sia aprobada por lo Reverent capitol, y no essent aprobada, sia proceit en electió de altre, fins sia satisfet a dits Reverent capitol y Jurats. Ex bulla collegii.

Item, ordenam que si dins tres mesos no hauran feta electió de Collegial en loc del qui falta, en tal cas lo dret de elegir sia deuolut a a dits Capitol y Jurats. Ex Bulla Collegii.

Item, ordenam que si algun Collegial serà inobedient, vel alias, digne de esser expellit, sia lençat del Collegi per los collegials, y que lo dit reuocat y expellit no pusca esser altre vagade admès a dit Collegi. Ex Bulla Collegii.

Item, ordenam que los qui seran elegits per collegials sien no beneficiats, persones de bon nom y ben morigerats, no de linatge hebreu, de legitim matrimoni procreats, y raonablement entesos en gramàtica y cant-pleraque ex Bulla Collegii; y sino tenint estes conditions fossen elegits, volem dita electió esser nulla, manant, que los qui de present estaran en lo collegi y son beneficiats, que en continent vaien fora del Collegi, y stengan per reuocats o que dins deu dies renuntiant de fet a lurs beneficis y carrec, tenguen de residir en altre loc.

Item, ordenam que no se admeta algú en casa, encare ques pague la despesa, sens expressa licentia del Reverendissim Senyor Bisbe o son Vicari. No entenent emperò los vertaders peregrins qui, per espay de tres dies o per ses nouenes de deuotiò, fan residentia en dita casa.

Item, ordenam que ningú del collegials pusque donar, ni emprestar cosa alguna de dita casa, ni portar-en pa, ni vi anant a algun deport sens expressa licentia del Prior.

Item, ordenam que quant algú serà elegit en collegial, mitjançant iurement sobre los quatre sancts euangelis, presta obedientia al Reverent Prior y a tots sos successors, y que aquel la observe ab gran diligentia, y dit iurament ab la electió sia registrat en lo libre de Determinations. Ex Bulla Collegii.

Item, ordenam que los collegials façen residentia en la casa, y celebren los officis y que ningun sen puga anar sens licentia expressa del Prior, y que no pusca estar absent mes de deu dies, si ia no era Theolog qui predicàs Coresma, y si mes de deu dies serà absent no tenint causa molt iusta y legitima decretada per lo

Prior, volem y manam caygue en pena de cinc liures quiscuna vegada, manant, en virtut de sancta obedientia, a cade u dels collegials que auisen sobre de açò a sa Reverendissima Senyoria.

Item, ordenam que a Prima partescan dos diners, a la Missa Maior quatre diners, a Vespres quatre diners y a Matines quatre diners, que es per tot lo dia un sou y dos diners.

Item, ordenam que quiscú dels collegials sia obligat a fer tres setmanes de la manera següent. La primera setmana dirà la Missa Maior, y farà los officis gratis y sens alguna charitat. En la segona, dirà dos misses matinals cantades, lo diuendres per Mossèn Vaquer, y lo diumenge per Mossèn Thomàs, y açò gratis y sens charitat. Dirà mes en dita setmana dos misses baxes tenen de obligatio, però ab charitat de un sou per cada una, lo qual se pagarà de les rendes de casa. En la tercera setmana, dirà cada dia en albe una missa matinal de Beata Maria Uirgine cantada per sis minyons, y haurà per charitat un sou y dos diners, lo qual pagarà lo Cluari dels diners de les misses votiuas.

Item, ordenam que si lo Setmaner faltará lo Prior substituesca en son loc algu dels collegials, y que sia satisfet de bens propis del qui faltará.

Item, ordenam que los collegials haien de assistir y cantar a las dos misses matinals de Mossèn Vaquer y Mossèn Thomàs, y qui faltará sia priuat dels quatre diners de la Missa Maior.

Item, ordenam que tenguen un libre del cor, y en una part se scriguen los qui hauran entrevingut als diuinals Officis. Desta manera, que lo un scrigue y laltre affirme En altre part se scriguen les quatre misses matinals desta manera, que lo qui haurà celebrat scrigue son nom de ma sua, manant que los comptes se façan deuant tots.

Item, ordenam lo Procurador pague de tres en tres mesos les distributions conforme a les mesades se troberan scrites, rebent albarà de la pague de ma de dits collegials.

Item, ordenam que en lo refector tinguen silenci, y un dels minyons lige la Scriptura Sancta per setmanes, tant com meniaran los collegials, y que lo refector stigue tancat y lo Setmaner, essent tots junts, done la benditió ans de meniar, y après fasse les graties a ritu y modo de religiosos.

Item, ordenam que ningú dels collegials pusque sembrar en tot lo terme de Luc, ni tenir companyia de bestiar, ni fer negocis semblants, sots pena de deu liures, manant, en virtut de sancta obedientia, als collegials que auisen a sa Reverendissima Senyoria,

Sis Minyons

Item, ordenam que sien tinguts en la casa sis minyons alimentats, y vestits, y aquells benats, y nodrits, y de bona veu; y que aquells aprenguen de cantar una missa de Beata Vergine, notada com se fa en Montserrat, y quiscun dia deuant lo altar de Nostra Senyora canten dita Missa. Ex Bulla Collegii.

Item, ordenam que dits minyons sien molt be adoctrinats, y que seruescan als collegials, y fassen altres serveys segons be vist serà al Prior, però tengues molta consideració que los rest temps pera estudiar.

Procurador

Item, ordenam que sia elegit un Procurador a exigir, y no sie parent ni acostat al Prior, lo qual sia obligat a exigir agut o no agut tots los censos de casa, axí de diners com de forment, y mes tota la primitia y los diners del arrendament de la possessió.

Item, ordenam que dit Procurador done fermançes bones y sufficients ans de fer lo contracte; y si perventura se feya lo contracte, y no fossen dades les fermançes, volem y manam caygue, ipso facto, en pena de cinquante liures irremissiblement pagadores.

Item, ordenam que lo Procurador expressament se obligue en proseguir la executió fins a terme de subastació, y si tal no mostrarà hauer fet, no li sia pres en purgue, antes tal deute sia ho no sia pres en purgue, antes tal deute sia sobre de ell, y si per los Comptadors li fos pres en compte ordenam que en tal cas no li valgue, antes sia obligat sempre a adossarse tals roces, o pagarlos, o fer la diligencia dita.

Item, ordenam que de tres en tres mesos pague ses distributions als Reverents Collegials degudes, conforme als libres del Cor, rebentne albarà de ma propia de aquells, y que lo restant respongue al Reverent Prior cobrant de tota cosa albarà.

Item, ordenam que lo Procurador done quiscun any comptes als dos comptadors deuant

tots los collegials, dins quatre mesos contadors del dit Procurador acabarà l'any, y aquells sien examinats per los Reuisors de ciutat, y closos e finits que seran, sien registrats en lo Libre de Cloendes, y si dins dos mesos no haurà donats los comptes closos y finits als Contadors, volem y manam que caygue, ipso facto, e irremissiblement, en pena de cinquante liures.

Item, ordenam que las sobre dites obligations del Procurador ab dites penas sien scrites y motiuades en lo contracte que se li farà de la procure; y si açò se dexa de fer volem y manam que lo Prior caygue en pena de vint y cinc liures ipso facto irremissiblement pagadores.

Item, ordenam que, quiscun any, donats los comptes per lo Procurador y scrits en lo Libre de Clouendes, se nota molt clarament los rossecs, perque ab facilitat se pusca colligir quins rossecs ha quiscun any.

Item, ordenam que lo Procurador no compre cosa alguna per la casa, y no fasse compassos; altremé no li sia pres en compte, manant que de tot lo que exegirà respongue, part als collegials com de sus es dit, part al Prior per ses mesades.

Libres de la Casa

Capbreu

Item, ordenam ques faça un capbreu registrat per mesades, y en cada partida motiuat tot lo ques deu, so es: lo nom del censaler, y del Immobile, y de les afrontes de una part y altre, ab los calendaris dels contractes.

Libre de Inventari

Item, ordenam, ques tingue un libre, y en aquell sia scrit un inventari universal de totes les coses de la casa, y dit libre sia molt be tancat y guardat; en una part se face inventari de les coses pertanyents a la Iglesia, ço es: or, argent, perles, palis, mantells, toualloses y penitencias y coses semblants. En altra part se face inventari de les altres coses de casa, ço es: de lli, de llana, matalaços, llits y coses semblants.

Item, ordenam que les coses de or, argent, perles sien, y nombrades, y pesades, y los grans de penitencias de algun valor sien contats, y quant alguna presentalla de nou se offerirà, en continent sia inventariada en son loc, y quant en casa se aiusterà cosa alguna, en continent sie inventariada en son loc.

Item, ordenam que ara de nou sia fet dit inventari universal, y scrit en dit libre, y quant se farà, se tindrà ull no sols a les coses qui vuy son en casa, però als inventaris qui stan en poder dels magnífichs iurats, y an al libre de presentalles.

Item, ordenam que quiscun any dit inventari sia reuist, examinat y reconegut per lo Prior, y per lo Uisitador del Reverent Senyor Bisbe.

Libre de arrendaments

Item, ordenam ques tingue un libre de arrendaments hon se scriguen los arrendaments de la primitia y de la possessió, quiscuna vegade que de nou se faran.

Libre de presentalles

Item, ordenam ques tengue un libre en lo qual se scriguen les presentalles, dons y charitats de diners ques presentaran a Nostra Senyora, y que aquelles se raben y se scriguen en presentia dels collegials, y si fora de casa seran donades, se fasse ys done relatió als collegials de aquella presentalla. Escriuràs lo any, mes y dia, lo nom del deuot y la causa perque es offerta, y si serà cosa digna de esser pesada, se pesarà y lo pes de aquella se scriurà. Los grans de penitents se conteran y scriuran, en fi ques notarà tota cosa ab la diligentia possible.

Libre de determinations

Item, ordenam ques tengue un libre en lo qual se continuen ys registren les determinations del Collegi, les elections, y mes les presents ordinations y altres quant se faran.

Libre de Clouendes

Item, ordenam ques tengue un libre gran de Clouendes hon sien scrites y registrades les diffinitions de qualseuol genero, sien del Prior, Procurador, Cluari y Sacrista, Economo, Questor y altres qualseuol. Aprés emperò que dits comptes seran reconeguts y examinats per los Reuisors de Ciutat.

Libre de Legats pios

Item, ordenam ques tengue un libre de Legats pios, hon se scriguen los legats pios que dexarà algun parrochià en son últim testament, Scriuràs lo legat, lo testador, lo temps del legat y lo notari.

Circa la dispositió de la casa

Item, ordenam que en la primera porta se tenga una campaneta, perque los parrochians y peregrins de nit, si algun menester occorrerà, sien promptement oits.

Item, ordenam ques faça una cuyna gran per los peregrins, ab son allar y aynes de cuyna, y trague portal an el pati.

Item, ordenam que la porta del refector stigne sempre tancada en clau, y que an al trast qui es entre lo refector y la cuyne se fasse un portalet per hon los collegials entren a la Iglesia.

Item, ordenam que lo portal per hon vuy entre la lenya a la cuyna sia molt be paradat de pedre y morter, y que les parets iuntes a dit portal sien molt ben alçades en alt, de tal manera que no y haie sinó un tan solament portal, per hon se entre en la casa.

Item, ordenam que la porta del ort sia molt be tancada en clau, y lo Prior tengue la clau, y que les parets, per hon se poria passar del ort a la cuyna, sien o closes o alçades.

Item, ordenam y manam que les presents ordinations sien scrites y registrades en lo libre de Determinations, y mes en una post la qual stigue peniada en el cor.

Item, ordenam y manam que totes les sobredites ordinations sien iurades per lo Prior y per quiscú dels collegials, y quant algun collegial serà novament elegit, li sien legidas todas les dites Ordinations, y iure de observar les, y aquells iuraran tots de obseruar les sots pena de periuri y altres reseruades a sa Senyoria Reverendissima. Manant en virtud de Sancta obedientia, que dites Ordinations cada diuendres sien legides en lo refector.

Item, ordenam que dit iurament del Prior y collegials sia scrit en lo libre de Determinations, dexant les altres coses, tant del spiritualcom temporal al bon gover y determinatió del Prior.

Item, ordenam que en qualseuol electió y determinatió se farà sien cridats tots los collegials, y que quant se farà alguna gratia, se faça ab consensu de tots, y si algú discreparà dita gratia sia invàlida.

ARXIV. DE LA CÚRIA ECLESIASTICA DE MALLORCA.—*Originale Visitationis.* (De la part no foliada.)

FERROS DE BALCONS MALLORQUINS DE LES EPOQUES DE LLUIS XV, LLUIS XVI I DE L'IMPERI

FORMES POPULARS

En els ferros dels balcons mallorquins, es conservà la tradició gòtica fins a mitjan s. XVIII; tots els balcons, no tan sols dels palaus ciutadans sinó també de les cases més o menys senyoriales de possessions i pobles, salvant escasses excepcions, es tanquen amb la típica barana de barrots de ferro quadrats, entorcillats, adornats simplement amb un nus al mig de cada barra i amb un motiu al centre format invariablement per quatre volutes, freqüentment, completada l'ornamentació amb els poms de llautó esfèrics als ànguls i en alguns casos de riquesa excepcional un motiu bogit que lliga el passamà a la paret.

En la segona meitat del s. XVIII, aquesta forma cau en desús per donar lloc a una diferenciació que s'inicia entre l'arquitectura senyorial, que està en la seva darrera fase, i els primers temps de l'arquitectura popular ciutadana d'aquell interessant estil que serà el germen de la casa de pisos que caracteriza el s. XIX. Els ferros senyoriales mallorquins dels estils Lluís XV i Lluís XVI, que amb la seva fastuosa elegància marquen amb el segell infalible de l'època les sòbries composicions tradicionals mallorquines de ca'n Morell i ca'n Desbrull, tenen un interès individual secundari; són obres magnífiques que trobam igualment a totes les ciutats franceses bastides per Lluís XIV i ornamentades per Lluís XV i per tant, per a nosaltres, de pura importació.

No així el senzill tipus popular que, de rivat del primitiu, perpetua l'antiga tradició local, renovada per la saba nova de l'art popular. En aquest, la forma antiga dels balustres de ferro subsisteix, encara que sense entorcillar i amb el gruix reduït; el motiu central, en canvi, més important que abans, es desenrotlla amb una varietat prodigiosa en les mans d'aquells artesans, que s'esforçaren en no repetir ni un sol exemplar. Recorreguent els carrers po-

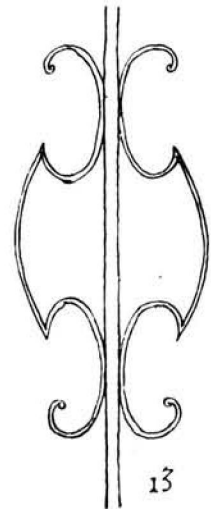
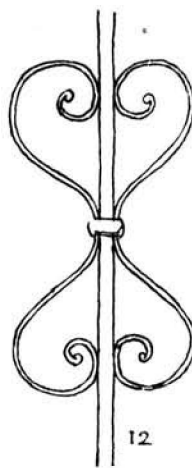
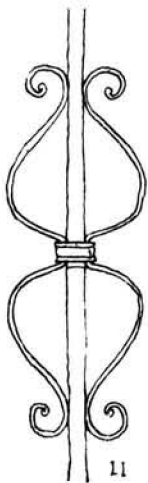
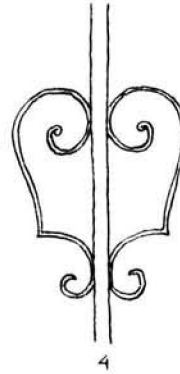
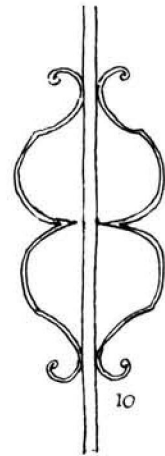
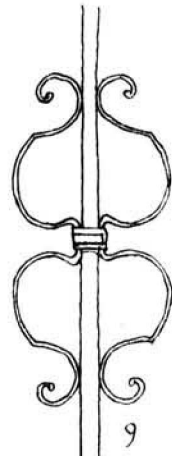
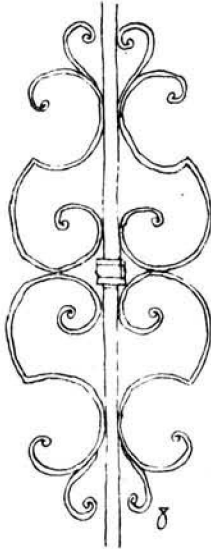
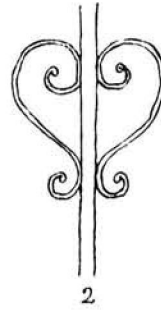
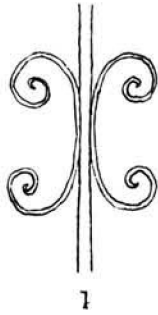
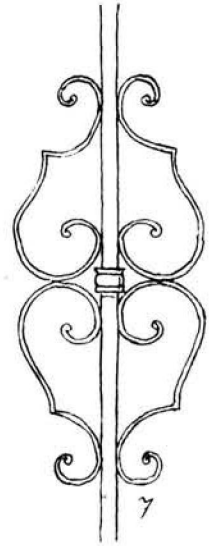
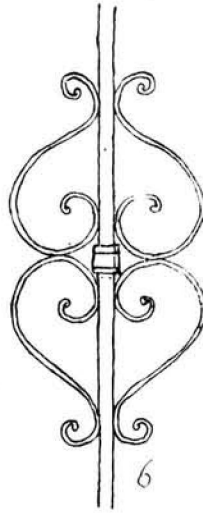
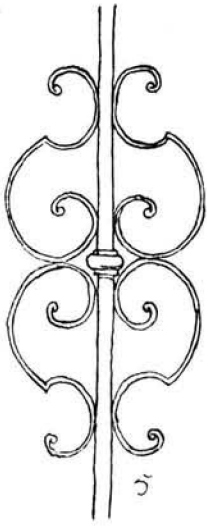
pulars d'aquella època, els barris de Sant Pere, de la Gerreria, etc., havem recollit uns vuitanta dibuixos diferents, dels quals en trobariem una dotzena escassa de duplicats i encara aquests diferenciats per una interpretació personal. De tots aquests dibuixos n'hem fet una selecció, no quant a categoria artística, que gairebé són tots de la mateixa, sinó quant a tipus principals que són els que donen lloc a variants.

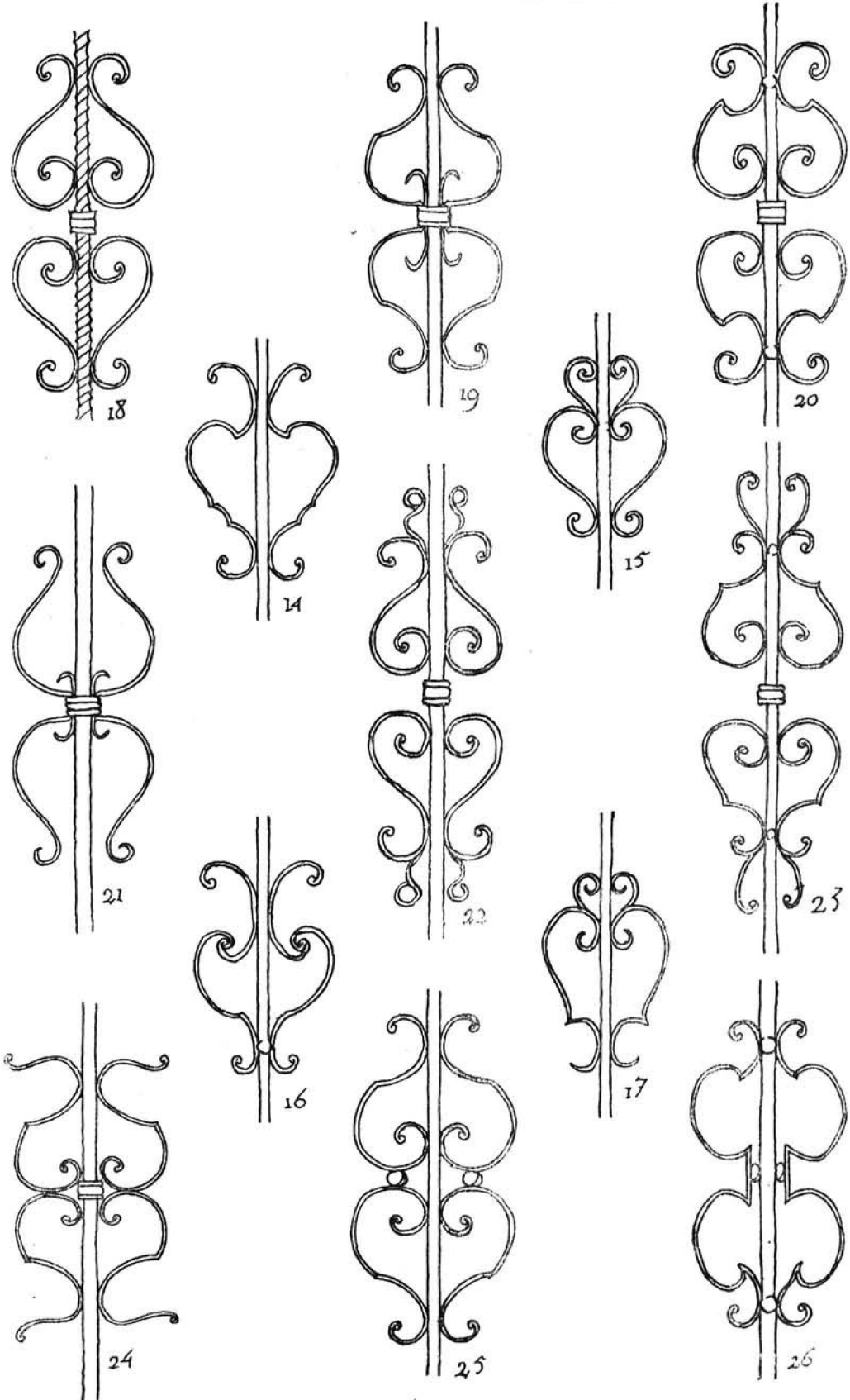
Destinats per desgràcia a desaparèixer, dedicam, doncs, aquest modest estudi als menestrals d'altre temps qui, animats per un sentiment popular que avui en dia no existeix, a dins un treball humil i obscur varen ésser vertaders artistes.

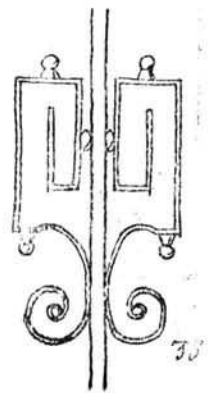
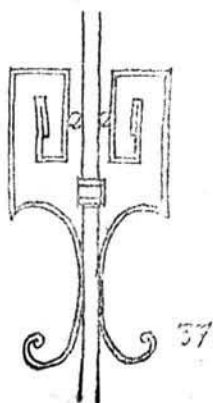
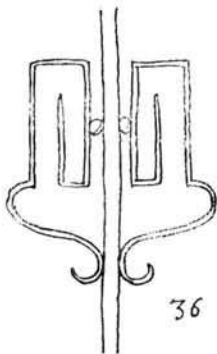
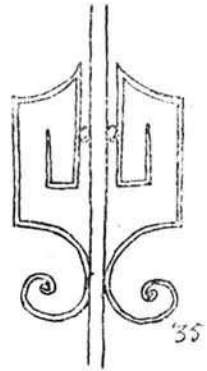
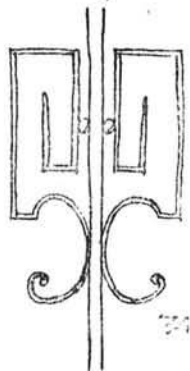
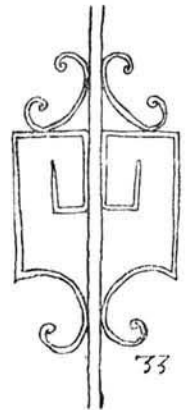
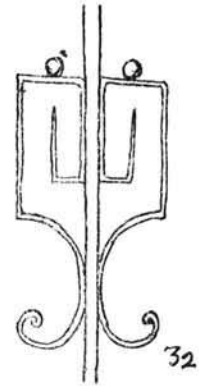
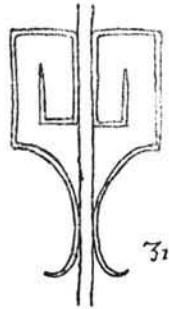
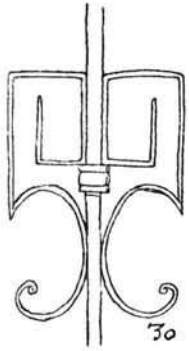
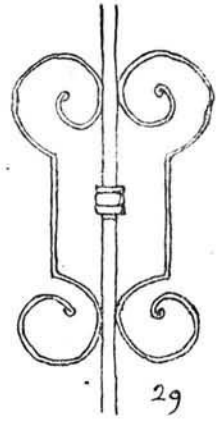
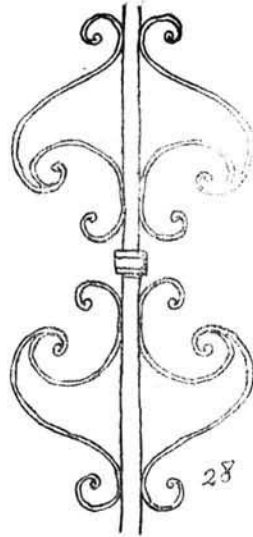
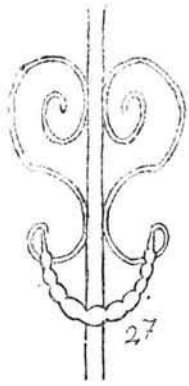
G. ALOMAR ESTEVE, ARQUITECTE.

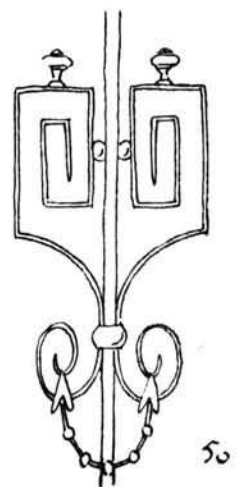
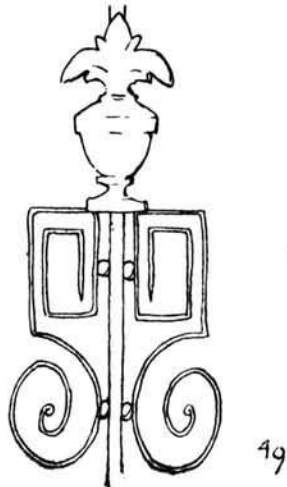
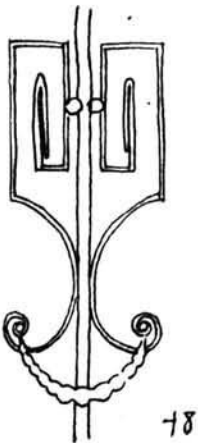
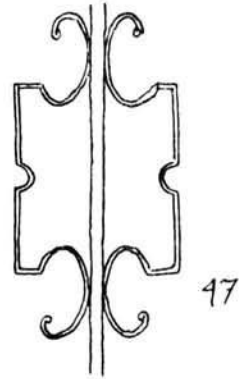
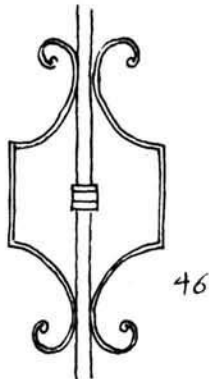
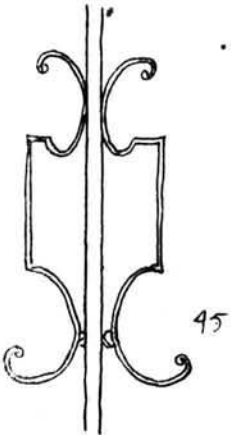
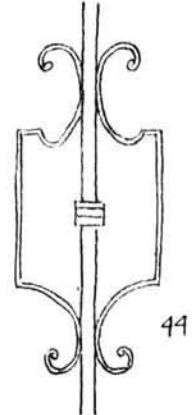
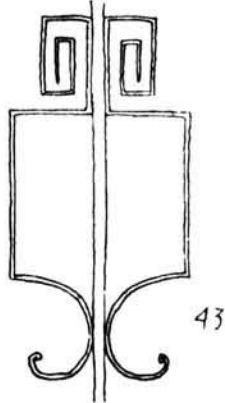
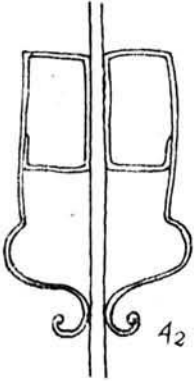
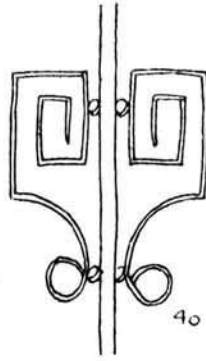
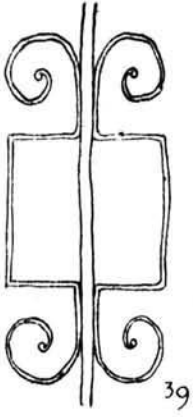
Procedència

1—Gral. Barceló, 24	26—Seminari, 23
2—Sant Llorenç	27—Gral. Barceló, 41
3—Sant Pere, 35	28—Arc de sa sal
4—Gral. Barceló, 28	29—Ermità, 1
5—Palacio, 29	30—Canals, 1
6—Sant Pere, 15	31—Montision, 31
7—Sant Pere, 18	32—Glòria, 2
8—Apuntadors, 69	33—Ferreteria, 81
9—Duzay, 3	34—Apuntadors, 27
10—Ferreteria, 81	35—C. Born, 16
11—Apuntadors, 13	36—Perares, 3
12—Sant Llorenç, 57	37—Glòria, 10
13—Portella, 7	38—Verf, 19
14—Ferreteria, 90	39—Hostals, 25
15—Llonja, 12	40—Ferreteria, 29
16—Santa Clara, 16	41—Hostals
17—Sant Llorenç, 44	42—Sant Miquel, 160
18—Torrella	43—Vilanova, 11
19—Llonjeta, 13	44—Muro
20—Vilanova, 32	45—Bonanova
21—S. Pere Nolasco, 3	46—Almudayna, 28
22—Minyones, 16	47—Bisbe, 17
23—Sant Pere, 20	48—Montenegro, 15
24—Sindicat, 160	49—Pas d'En Quint
25—Pelleteria, 15	50—Lluch, 4

BIBLIOGRAFIA DELS ARTICLES I NOTES

SOBRE HISTORIA I ARQUEOLOGIA DE BALEARS,
EN ANTIGUES PUBLICACIONS MALLORQUINES

Estrella Polar (La). Periódico compilador de lo más selecto que publican los de España y del Extranjero sobre Ciencias, Literatura y Artes. Palma, P. J. Umberto, 1844-1845.

D'aquesta revista en sortiren 52 números, els diumenges, de quatre pàgines en fol, a dues columnes: començà sa publicació en 3 novembre de 1844 y acabà en 26 octubre 1845, data en que es despedeix del públic.

Font, S.—El Castillo del Rey (Pollensa en la isla de Mallorca) Núm. 43, p. 170.

Cabanellas, Jaume: Le Franc Observateur. Album de Litterature et Beaux Arts. Palma, Imprimerie de Mr. Philippe Guasp, 1849.

Sols se coneixen de tal revista quatre números, en fol, de quatre pàgines a dues columnes. Sortiren durant quatre setmanes de juliol de 1849, comprenent tots ells setze pàgines.

C[abanellas], J[aume].—L'histoire de Majorque Núm. 2, pàg. 6.

C[abanellas], J[aume].—Réjouissances nocturnes Núm. 4, pàg. 14.

Parla de les nostres festes de carrer.

Unidad (La) Católica, periódico mensual de la Asociación de Católicos.

Toms I, II, i III, dirigits per D. Josep Maria Quadrado. Tom IV pels Srs. Aguiló (D. Tomàs) i Maura (D. Juan i D. Miquel, Pvre.) Figura entre els col·laboradors el repetit Sr. Quadrado.

Publicà 208 numeros.

Tom I, de 7 març 1869 a 27 febrer 1870, núms. 1-52.—T. II, de 6 març 1870 a 26 febrer 1871, núms. 53-104.—T. III, 5 març 1871 a 25 febrer 1882, núms. 105-156.—T. IV, 3 març 1872 a 23 febrer 1873, núms. 157 a 208, amb el qual se despedeix dels lectors. Els quatre toms porten el peu d'impremta «Felipe Guasp y Vicens».

Aguiló [i Forteza], Tomàs

Dia del Corpus. (Noticia de lo que en temps antic se feia en tal diada a ciutat.) I 13-7. (1) II-68-124

Fiestas religiosas del municipio. II-61-68

(Conté documentació històrica.)

Sor Luquesia de Santa Margarita. II-89-292

La procesión del Jueves Santo. III-110-43

La Vela del Santisimo. III-114-78

(Conté notícies històriques sobre aquesta devoció a Mallorca).

El jubileo pontificio en Palma

III-122 i 123-139 i 147

(Se refereix a l'entrada del vigèsim sext any del pontificat de Pius IX).

Q[uaadrado], J[osé] M[arta]. Desagravios I-12-4

(Sobre funcions religioses a Mallorca en desagravi per la dissolució de l'unitat catòlica a Espanya.)

Devoción de Mallorca a la Concepción Inmaculada de María. I-41-3

(Amb documentació històrica).

Raimundo Lulio y sus biógrafos. II-70-139

Un drama sacro del siglo XIV. II-101-388

(Sobre transcripció de fragments existents a l'Arxiu Històric de Mallorca. Se transcriu també un tros de l'acta del G. i G.

Consell de 1442, sessió de 20

d'abril, sobre queixa del conseller

Juan Gradolf, tocant els assumptes

llavors ja no molt nets per desgràcia

de les representacions dramàtiques

en les festes de Caritat i de l'Angel).

Andònim.

Crònica. I-13-5

Funcions de desagravi per haver-se dissolt la Unitat Catòlica a Espanya.)

(1) Els números romans indiquen el tom; la primera columna dels aràbics el número i la segona la pàgina.

- Crònica. Dar coces contra el aguijón. 1-21-7
 (Tocant a l'acord de l'Ajuntament de Ciutat pres en sessió de 16 juliol 1869, sobre no pagar funcions religioses ni assistir mai més a elles.) 1-21-7
 Crònica. 1-22-8
 (Sobre la festa religiosa a Ciutat en honra de la B. Catarina Tomàs en substitució de la que li tributava cada any, dia 28 juliol, el Municipi de Palma).

El tom IV de «La Unidad Católica» no conté cap treball sobre història i art monumental de la nostra terra.

Revista Balear de Literatura, Ciencias y Artes.—Palma. Felipe Guasp v Vicens-1872-74. Fol, a dues columnes.

Començà sa publicació en 15 gener de 1872 sortint durant aquell any els dies 1 i 15 de quiscun mes, excepte el desembre en que es publicaren 3 números (dies 1, 15 i 31) per completar els 24 fascicles. En els anys 1873 i 1874, augmentà el tamany, també a dues columnes, publicant-se tots els mesos els dies 15 i darrer, acabant de sortir el 31 de desembre de 1874. (*)

Aguiló [i Fortesa], Tomàs.

Sobre la enseñanza de los rudimentos históricos. II-113 i 129
 (Discurs que havia de dir en la obertura del curs de 1850-51 a l'Institut de Tarragona.)

Forenses y Ciudadanos. Historia de las disenciones civiles de Mallorca en el siglo XV por D. J. M. Quadrado. III-195 i 211
 (Article bibliogràfic sobre tan preciosa obra històrica.)

Los retratos de las Casas Consistoriales... documento referente al mismo asunto. III-275
 (Proposició presentada en 10 febrer de 1865 pel Sr. Aguiló a l'Ajuntament de Ciutat al qual llavors perteneixia, demanant la inclusió en els pressuposts municipals d'una quantitat destinada

a conservar i augmentar la col·lecció de retrats dels fills il·lustres de Mallorca. A l'insersió de tal proposta en la Revista Balear li precedeix un pròleg anònim.)

Campaner Fuertes, Alvar.

Algo sobre monedas. III-70, 117, 153, 259
 (Observacions a l'article de D. Pere d'Alcàntara Penya «Monedas corrientes o en uso en la isla de Mallorca.»)

Ferrà Perelló, Bartomeu.

Baños árabes en Palma de Mallorca. I-149

Apuntes sobre las servidumbres de luces y de vistas en Mallorca. I-369

Regalo a Pio IX. II-248

(Descripció de la palma d'or que enviaren al Papa, en l'any 1873 distingides dames mallorquines, com a prova de llurs sentiments de respecte i sumissió.)

Las ferias de Lluchmayor. III-267

(Privilegi donat per Carles V en Barcelona a maig de 1543 establint les fires i el mercat en aquella vila.)

Laurens, Juan Bautista.

Recuerdos de un viaje artístico a la isla de Mallorca. I-266, 283, 301, 346 i 363.—II-167, 186, 198, 214, 232, 357 i 377.

(Traducció castellana de l'obra de J. B. Laurens «Souvenirs d'un voyage d'art a l'île de Majorque», per D. Bartomeu Ferrà Pereiló.)

O[brador] B[enmassar], [Mateu].

El Archiduque de Austria y su obra. I-27

O' Neille [i Russinyol], Juan.

Biografía de los pintores palmesanos Guillermo Mesquida y Gabriel Femenías. I-5

P[asqual], B[artomeu].

Aposento del castillo de Bellver que sirvió de prisión a Juanot Colom. II-229

Penya N[icolau], Pere d'Alcàntara.

La Geografía en las islas Baleares.

I-41, 53, 69, 90, 103, 120 i 136

(Article sobre l'obra de D. Carles Ibáñez Ibáñez «Descripción geodesica de las Islas Baleares» y a més se fa menció de lo que deu la Geografía als antics mallorquins.)

(*) Com en l'anterior índex de *La Unidad Católica* els núms. romans indiquen els toms i els àrabs les pàgines.

Monedas corrientes o en uso en la isla de Mallorca. II 22

Rigo Clar, Miguel.

Proyecto del Banco Balear. Memoria descriptiva. 1-57, 75, 93, 106 i 124.

Rosselló [i Ribera] Feroni.

Juan Odon Colom (3 juny 1523). II 5
(Sentència contra el principal cap de les Germanies en Mallorca.)

Rullan [Mir] Josep.

Curiosidades históricas. III-106
(Sobre la Guerra de Successió. Epissodi succeït a Mallorca.)

La Agricultura en Sóller. III 21, 87 i 138
(Contenen part històrica sols el tres primers articles que es troben en les pàgines que citam.)

Andnim

Curiosidades históricas. III-29
(Fragment del codicil de l'historiador mallorquí Juan Bautista Binimelis otorgat en 22 juny 1612.)

Relació del combat de xabecs contra corsaris moros ocorregut en aigües de la nostra illa dia 5 maig de 1739. Presa de les Miscel·lanies manuscrites del cronista Nicolau de Prats que tenia el P. Lluís de Vilafranca.

Noticies

Sobre haver trobat l'Arquitecte Provincial D. Miquel Rigo i Clar objectes arqueològics en excavacions fetes en una possessió de la vila de Santa Margarida. 1-382

Sobre haver demanat la Comissió de Monuments de Balears els objectes d'art que es puguin trobar en les excavacions que s'haguessin de fer pels fonaments del nou edifici que es projecta alçar en l'ex-convent de les monges de la Misericòrdia destinat a Banc Balear (avui Sucursal del Banc d'Espanya). 1-382

Sobre la pròxima publicació, segons la Renaixença de les Ordinacions d'En Santacília que en part són aplicables a Mallorca. II-64

Sobre l'acord de l'Ajuntament de Felanig, de mudar l'antiga i preciosa creu de pedra

que estava en el llevador, al camí de Campos. II-272

Sobre haver posada una estatua de Ramon Lull en el jardí de D. Lluís Castellà, devora la murada de mar, de nostra ciutat. II-384

Sobre que en les obres projectades de reforma del «Casino Palmesano» queda mutilada la sumptuosa i artística façana. III-48

Sobre haver-se restaurat la magnífica cadira gòtica que existí a la Cartoixa de Valldemosa. III-80

Sobre haver se duit a Palma, destinades a l'oratori de Miramar, dues pintures en taula representant respectivament el B. Ramon Lull i la avui Santa Catarina Tomàs. III-80

Sobre que en un article publicat per F. G. U. en la «Revista de Archivos, Bibliotecas y Museos», de Madrid sobre marques de paper, se expressa que la més antiga se veu en un document de la Batllia de Valldemossa, de data de l'any 1328, existent a l'Arxiu del Real Patrimoni, en Mallorca. III-146

Sobre la publicació de la «Historia de Sóller» per Josep Rullan Mir, Pre. III-258

Indagacions (1)

Sobre el significat de la creu que està en una represa de la casa que forma cantó entre la plaça de Santa Eulàlia i el carrer d'En Morey. P. de A. P. (Pere d'Alcàntara Penya Nicolau). 16

Contesta per F. G. V. (Felip Guasp i Vicens.) 32

Sobre la situació de *Mur Vetus* en Ciutat, P. de A. P. (Pere d'Alcàntara Penya i Nicolau). 63

Contesta per F. G. V. (Felip Guasp i Vicens) 94

Sobre el Drac de na Coca, M. B. (Miquel Bonet i Ferrer). 112

Contesta per M. (Méndez). 160

PERE ANTONI SANXO

(1) Són exclusives del tom II. Per tant indicarem solament les pàgines que les contenen.

DIETARI DEL DR FIOU

(1788)

Som anat vuy a la Comedia: *El Delinquent honrado*. La sobresalienta la principal.

29. He pagat a mestre Bernat Palmer dos drets menos 3 sous per la feina feta en la botiga, que antes era estableta de les mies cases.

He pagat a mestre Jaume Ferrer, fuster, 8 lliures a compte del adop de la cinia del hort dins Ciutat en Abril.

Som anat a la Comedia: *Para defender al Rey verter su propia sangre es lo primero*.

30. El sermó de la festa del B. Ramon lo ha dit el P. capuchí quaresmer, que ha de ser de la Seu. Acaba a les 12.

Al arribar en casa he enconrat el llibre, que ha enviat el Sor. Fiscal, que es el Dret Municipal, original manuscrit.

He assistit fent cap a el grau de metge, que ha presidit el metge Ferrer, a Antoni Matheu y Palou. El exordi ab octaves el fill del metge Togores. El *quamquam* ordinari. Propina 4 sous y Sindich.

Som anat a la Comedia: *La Suegra y la Nuera*, y per despedida *guante* 3 sous.

He pagat a Mr. Canut una dobla de vint redona per 25 palms roba negra de pel y seda, casaca y juba per mi.

He enviat dos ciris nous de lliura a Santa Magdalena per la rogativa, que se ha de fer demà allí puis en Roma se han de aprovar los miracles de Sor Thomàs.

Primer juliol. Dimars. Rogativa a Santa Magdalena y demás iglesies de la isla. Dols Pre ha dit Missa a les Magdalenes.

He emprerat a Isabet, criada, 3 lliures en dos drets de que me ha tornat los 4 sous sobrants. Nota: que al primer novembre devia 5 lliures de nombre de altre bastreta. Y ates lo que ha composat en estos mesos intermedis, y los 10 sous que ha compensat vuy *ut infra*, deurà demà 5 lliures.

He pagat a Vicensa 18 sous, a Isabet 8 sous y ha rescablat 10 sous *ut supra*, a Guillem 28 sous, a Catarina he enviat 1 sou al hospital.

He assistit fent cap a les 5 de la tarde a un grau de Lleis, que se ha conferit a Antoni Pau Coll. Li han argüit yo, Mir, Coll, son germa, y

Garcias, Padri, Serra. Propina 32 sous y Sindich.

2. Vel a les monges de la Misericordia. Profesió de la filla de Orell, Capita del Port.

4. Junta en el quarto rectoral a les 8 dos quarts per passar los comptes a Llabres. Ha assistit el Rector, Borrás, Ferragut, yo, el Secretari y Puig.

5. Junta a la matexa hora y los dits concurrents per dita rao.

A el Dr. Mulet Pre. cridat allí, se li ha advertit se prevengues per donar el seu compte de la Sacristia y se ha vist el del Dr. Togores, que se deu reformar.

Han combregat per viatich, hora baixa, el canonge Dn. Ramon Togores. He assistit per haverme avisat, pero el Comte no es surtit. Ma mare es vinguda y ha berenat immediadament.

Miquel Serra esta tarde me ha encomenat la Curia per anarsen a Aleró, y ahir se despedi Bartomeu, haventme antes enviat un bossi de masepà de pasta real del grau de Coll. Dat 1 sou.

6. *diumenge.* He tret una parruca nova, feta del parruquer del Born. Ha costat onze pessetes, y el bosotet, 15 sous.

7. El Dor. Torrelló Pre, Dr. Escalles Pre, y Sr. Joseph de casa de Palou me han entregat vuit drets, y he fet recibo de estar satisfet de tots mos honoraris axí, extraordinaris com ordinaris, en la causa que contra ells, com a hereus del Sr. Francesch Orell, Pre, seguia un nebot seu de Porreres, y no he expressat la partida.

8. He estrenat el vestit, de *Casa de oro* de color obscur, y som anat a casa de Serra a ensenyarlo. A la nit los esperen a Miquel y Bartomeu desde Aleró. No he anat a la Curia per no haver res que fer.

9. Dn. Ramon Togores, canonge, es mort a les dues de la tarde.

La Madona del hort de dins ciutat ha aportat 22 peres y 12 prunes grosses.

10. Han enterrat a Dn. Ramon a les deu 2/4, esto es, lo sen ha aportat la Seu ab acompanyament de Sant Francesch y després de haverli dit lo Ofici lo sen han aportat los frares

y tinch entes que la sepultura nova es quedada a la Seu. Seria la una quant lo sen duyen.

Grau de Filosofia en el Convent de Sant Geroni a les 4, de Macià Capó y Ramon, clerge, Beneficiat en Felanitx. No som estat convidat. Sindich 6 sous.

Ma mare envia un mitx platet de menjar blanch, y 3 bunyols de vent. Jo li he enviat una bona llenque de xulla y mes de la mitat del bossi de masepan, que me envia Serra en dies passats.

11. Antoni, el esparter, es vingut ab drets perque los hi canvias ab dobles de vint. Ni he entregades set, totes de cordó, velles.

Som anat a les 9 del mati a casa del Decano Bennasser, y despres a casa del Sr. Fiscal a noticiarlos que ahir vaxx concluir la Dissertació.

Junta en el quarto rectoral a les 4 sobre firmar los comptes a Llabres. Se es propassat el Rector Dn. Francesch en diferents expressions, y no he firmat.

Grau de Lleis a les 5 en la Congregació, de Dn. Francesch Cortes del Valle. Padri Serra. Li han argüit, Borrás, Auli, Rossello del Notari, y Clar minor. Propina 12 sous y Sindich.

12. Junta de 4 Collegis en la Universitat. No he assistit per visita de carcel. He sabut se ha resolt que el Rector y Sindich tengan propina igual en los comptes y el salari del primer any sia 40 lliures.

He estrenat dit mati el vestit negre de *Casa de oro*, y som anat despres de la visita a ensenyarlo a casa de Serra.

13. He pagat a el sastre de Plassa per cosir dels dos vestits 12 drets. Despres li he entregat 12 sous per ferlo content, ultra les dues mitjes pessetes als fadrins.

He assistit a les deu del mati a el quarto rectoral, en que he firmat los 4 comptes de Llabres ab Borrás y Ferragut. Se me ha entregat propina igual al Rector, 9 lliures, 10 sous.

Som anat a la tarde en casa del Sr. Fiscal, y li he dexat copia de la Dissertació, de lletra de Dols a les 6.

Despres en el que ha quedat borrador he llegit dita Dissertació dins el Claustre de Sant Francesch a Serra y Borrás.

14. Un home de Santany ha aportat dos pollastres, y despres me ha entregat 5 pessetes per el vot en escrit sobre 4 punts. A Dols que ha escrit, 4 sous.

Vatx a casa del canonge Ferrer a les 4, y

tambe Borrás, y havem llegit les cartes del correuet.

Son arribats ab lo correuet a les 4 los dos Pares Visitadors Cartuxos. He enviat a Dols per la benvinguda.

15. Junta dels 4 Diputats, Mulet, Borrás, Mas, Darder, y el Sr. Rector ha llegit les cartes de Madrid de ahir. Se ha acordat escriurer al Agent, que no reparas en gastar sols per surtir ab llument contra Cervera, com ya preventivament li havia escrit dit Sor. Rector, entententse ab conciencia y prudencia. Se ha llegit tambe la carta indigne del Dr. Feliu per el Dr. Mulet a les 9 del mati.

Es vingut a la tarde el Dor. Fiol y Amengual a informar en la causa contra el cabo Bisbal de Pollensa.

El P. Prior del Carme envia una tortadeta, que valdria 3 sous. Dat 1 sou.

16. No he anat a berenar a el Carme, be si comensat lo Ofici som anat a donar el bon dia a el P. Marques.

No som estat convidat a el refresch del Marques de Vilafranca y al mati, segons costum, som anat a escriurme en la llista de bondies de son fill.

He oit el sermo de una hora, que ha predicat el capella del Regiment de Dragons del Rey, fins 11 2/4.

17. El pages de Felanitx, casat ab la filla de la muda, me ha duit un paner aubercochs.

18. He cobrat 3 lliures, 10 sous, de Juana Maria per el mitx any de lloguer del estudi de enfront, casa de Calafat, que comensa a primer de maig.

La Priora de Santa Magdalena envia 12 enseimades, 12 coques y 36 dolses bascuit. He donat a el Donat dos pessetes de reals mallorquins.

He enviat a Santa Catarina de Sena dos pollastres, per haverme dit ma mare, que es vinguda a la una, que la Donada vindria per ells, puis la mia germana pren escaldets de pollastres.

Em som enfadat ab Guillem, criat, per haverme mentit en dur los tests de aubabega a Sant Geroni etz. He encomenat criat y, tenintne, sen anira.

19. Som anat a donar el bon dia a el P. Garcies, President de la Missio, y em som escusat de quedar a dinar, pregat.

No som estat a temps a la Visita per haverme entretingut el Marques de Vilafranca.

He comprat de casa de Barberi unes calses de seda negres per 3 lliures.

He entregat a ma mare un dret de or, ausent Llorens, y despres he entregat a Llorens en lo seu estudi los restants onze drets y 16 sous Tot 20 lliures.

He enviat a Sor Margarita, ma germana, deu mitjes pessetes, y despres li he regalat dues teles de onze palms de estopeta de cambrai, ja usada per una cortina del seu balconet. Ella me havia enviat antes de esto, sis esses, tot per ma de Vicensa.

Bartomeu Ripoll, per ma del traginer de Moncaire, me ha enviat dins un paner 23 teronges. He dat 6 diners.

20. He enviat a ma germana, Sor. Margarita, dos colomins farsits del parell vei mes gros, y som anat a darli el bon dia de la Santa. He donat tambe la enhora bona a la monge, filla de Rojo. Tambe som anat a dar los dies a Margarita Serra, ma cosina.

El xabech correu se es partit esta nit, y en ell Mariano Canals. He escrit cartes a Dna. Catarina y a la Condesa de Munter, Barcelona.

21. Han enterrat este mati en Sant Domingo Dna. Margarita Oleza, mare del Baliu. Al cosfat y dreta de este estava su llma y li he besat la ma.

Catarina Oliver, cuinera, a les Avemaries es tornada a estar en casa haventse curat en el Hospital desde la segona festa de Sincogema, 12 maig.

22. Ha plogut ben fort casi tot el mati, sens trons, agua universal.

Som anat a la tarde a Santa Magdalena. No he perlat, pero a el Donat he dat los dies.

23. Ma mare envia un bossi de graxonera, regalo de Santa Magdalena

Margarita Estada, de Tuent, vinguda en Ciutat, ha enviat set llimones y mongetes verdes, cosa de 3 lliures.

24. He pagat 30 lliures a el Dor. Rafel Pou per les dos pensions del cens de la Congregacio, la ultima vensuda 18 juny.

No ey ha hagut visita de carcel que devia haver, no obstant ser dijous.

Som anat a visitar a la Sra. de Soler, la qual se partex la semana que ve a Ivisa, aont ya esta dit Soler.

He enviat a Serra los papers que he trobat seus del seu plet ab Damia.

He enviat tambe los seus papers a el Milicia,

germa del taverner de les Copinyes, tot per ma de Dols, Pre.

Prior de Cartoxa ahir fonch elegit el P. Dn. Luis, segons he sabut vuy.

He cobrat 20 sous de un mes de lloguer de la botiga mes gran de les mies cases.

25. Llorens me ha entregat el albara de les 80 lliures de los 4 mesos de aliments.

Margarita Estada se despedex y son marit.

26. Tota la tarde he empleat dictant a Guillem Cladera, Notari, presents el Dr. Escalles, Dr. Torello, Sr. Joseph y el altre cohoreu de Orell, Pre, lo albara de les 140 lliures, que ha cobrades un tal Barcelo Broca ab sos tres fills. He firmat per testimoni y Cava.

27. He cobrat 11 lliures, 13 sous, 4 diners, de Dn. Matgi Valbona per dos mesos de lloguer y no he expressat partida en lo albara.

28. He assistit a la Junta en el quarto rectoral, ab Rector, 4 diputats, y Secretari, en que se han llegit les cartes vingudes en maleta de ahir.

29. Som anat a la tarde a la posada de Cartoxa a donar la enhora bona a el P. Prior nou, Dn. Luis.

30. El dit P. Prior al mati ab un *hermano* foraster es vingut a tornarme la visita. Li he ensenyat la casa.

A la tarde es vinguda ab son marit y fill y criada la forastera de Valbona. Los he ensenyat tota la casa, aits y torre, y tambe hort y botigues. Los he donat refresch de bolados y xoquolate, y a el xich 12 peres grosissimes. Despres es vingut Mariano Caneves y tambe ha berenat y la criada.

31. El Regidor Belloto es vingut al mati a demenar informe del criat, y al matex temps me ha donat peraula del vot per Moreno per Agent de la Ciutat.

La Sra Geronia Ribes, vidua, es vinguda ab la sua criada a la tarde per perlar sobre els seus assumptes de son fill, present el Dr. Torello Pre Despres ha vist la casa, torre y hort

Primer Agost Divendres. He pagat a Vicensa 18 sous; a Isabet 8 sous y he recabalat 10 sous; a Catarina 9 sous y esto per los dies salvo; a Guillem 28 sous y de bon mati lo he despedit,

He enviat a el senyoret, fill de Vallbona, un parell de coloms veils y un colomf, que encara no menje. Esto per ma de Margarita, filla de Vicensa: es la coloma mongina mascle blanch. Una cameyada molt forta he sentit a la

cama esquerra al temps de agafar dits coloms, antes de les dues.

Catarina de Valldemosa es vinguda a la tarde: aporta un paner pomes.

2. Combreg a la casa de Misio, confes ab el P. Garcies; vaig a Capuchines y a Santa Clara y Sant Francesch al mati, y a la tarde, hora baixa, a Sant Francesch.

A la tarde he ensenyat a Catarina de Valldemosa la plata y or moneda, per lo de Dn. Cifre.

3. He cobrat del suis, que esta a la botiga y hortet del quarter, 32 sous.

Sor Maria Ignacia me ha enviat les sues 4 coques de Sant Domingo. Jo li he enviat per Vicensa dos pollastres, que ha demanat. Han costat 9 sous.

Han aportat de Son Costa esqueola, dues barcelles, que la Madona de Son Fuster ha pagat.

4. Sor Maria Ignacia ha enviat una coca y pasta frita ab mel; parex bunyol de vent. Dat a el allot, 6 diners.

5. El arrendador del hort de fora Porta ha aportat les 30 lliures de este any. Ey ha hagut erro contra mi de 8 sous.

6. Junta en el quarto rectoral a les 8/24, en que se ha oit de comptes a el Dr. Llabres sobre salari de Catedratichs. Havem firmat, el Rector, yo, Dr. Ferragut, y Dr. Borrás, y al compte de 67 y 68 se ha posat *y lo acordado sobre Exencion*; esto voi dir que la exaccio de estos dos anys no se admet, si que se deura fer carrech en el compte o repartiment de Nadal, y en dit repartiment no entrara el catedratic Muntaner y restituira este etz.

El P. Proposit de Sant Cayetano ha enviat una tortada mitjansera de plat de polla. Dat 2 sous.

He enviat una sexta part de esta tortada a ma mare y Llorens; igual sexta part he enviat a Sor Maria Ignacia per Vicensa.

Som anat a les 5 de la tarde a casa del Sr. Fiscal. He recobrat la Dissertacio entregui dia 12 juliol y he apuntat alguns reparos de cronologia, que me ha fet. Lo remeñiare.

7. Antoni Bordoy de Purpunyent es vingut a les 8 del mati a estar per criat. Guanya 33 sous. Te per comprar 20 sous.

Som anat a donar el bon dia a el P. Proposit, a casa del Corregidor per lo de Bas; a casa del Mestre Major, idem, y a casa de Bennasser Baptista per lo de Suau.

El Dr. Escales y Dr. Torello, Pres. han enviat quatre pollastres per lo honorari de dictar lo albara en dies passats de difinició sobre Orell, Pre.

He bastret 26 sous per pagar Dols Pre per la Piora de Santa Catarina un cens al rey. He recobrats dits 26 sous.

8. He cobrat per ma de Planes, Escriba, 4 lliures, 6 sous, 4 diners per salari de provisio interlocutoria entre el cabo Bisbal y el Cirurgia.

He rebut tres testimonis defensoris en la causa del cabo Grimalt.

Ma mare es vinguda a la tarde y ha berenat.

9. Som anat a casa del Dr. Cava per veure lo que em dexaven manat la Sra. y germana del Sor. Cayetano Soler, per haverse despedit ab esqueola impresa, y sen van a Ivisa dema.

He rebut tres testimonis en la causa del cabo Grimalt.

He entregat, bastrets a Llorens dins el meu tercer estudi, dos durets, que ha demanat.

10. Llorens me ha enviat un doblegat ab farsiment de pasta de congret ordinari.

Jo li he enviat en retorn una llenque de xuia, que seria una lliura, y dues lligades de sobrassada. Som anat a darli los dies.

La Medona del Forn de en Segui me ha regalat un rollo de pa den Pou, dues canseladilles y tres rosquilles farsides.

El correu es arribat a la tarde.

11. Han duit a les monges de Santa Catarina dos covos de figues de moro a la tarde.

He enviat a la nit a casa de Serra un paner gran de figues de moro.

He sebut per el meu criat, que los de Son Fuster havien tingut la noticia de que Puigserver Antoni, el germa major, era mort en Llumayor.

La Catarina Mota, vidua es vinguda a referirme la desgracia de son pare, que se rompe el peu. 6 sous limosna.

12. Junta a les 10 del mati a el quarto rectoral per llegir les cartes del Agent, y se ha acordat enviar lletra de les 200 pessas 8 que envia a demanar. Mas no es vingut.

Este dia se ha notificat la providencia de la Audiencia en la causa de Bas.

13. Han aportat al mati dos covos de figues de moro a les Capuchines.

He pagat 9 lliures, 10 sous, a el xoquolater de Cort per una cuita que ha duita,

14. Junta al quarto rectoral al mati en que tampoch ha assistit Mas. Se han llegit les respostes al Agent.

He pagat 24 sous al sabater per unes sabates negres, que ha duites, mies.

Ma germana de Santa Catarina de Sena envia un test de aufabega. Dat 6 diners.

16. Junta en el Archiu superior del Capitol, en que han assistit los SS. canonges, Bisquerra, Serra, Sard, Dameto, y los Advocats, Frontera, yo, Sureda, Serra Miquel, sobre la providencia donada per el Sor. Parayuelo en rao de amortisacio. Propina 48 sous, a les 9.

He cobrat dos durets de un tal Miquel Vadell, de Petra, per compte de 15 sous, cens de Antonia Ana, ma Sra.

He enviat a la tarde a Santa Catarina de Sena 36 pastilles de xoquolate retjola de Pou, 36 esses ensucrades. He enviat a les Capuchines 36 pastes de les matexes y 36 esses per dema.

Lamo Pera Juan Esteva Verd de Andraig aporta una cabrida grossa.

17 Agost, Sant Joachim. Dols Pre diu Missa a la capella, que han oida ma mare, Llorens etz. Havem berenat despres los dits, y Joseph Pou, Toni Ferrer, Toni Miralles y Borrás y altres; despres bolados.

El Dr. Torello, Pre, ahir envia un covonet ab 36 rosquilles y 36 congrets redons. Dat al criat 3 sous.

Ma germana de Sant Geroni tambe ahir envia una lliure medritxos. Dat, 6 diners.

Han dinat ab mi, Llorens, y ma mare, y ab los criats, la Medona y filla y Joseph de Son Fuster, y los missatgets de Dols y de Ripoll de Balitx.

El Dr. Bartomeu Ripoll ha enviat de bon mati un covo llarch de pomes, dos seques y dos perdius. El retorn dotze rosquilles de Sineu, 8 dolses grosses de bascuit de Santa Magdalena y vuit enseimades de quatre doblers, y un sou al allot per beurer, berenat y dinat.

A les Donades de Santa Catarina, Capuchines, Sant Geroni y Mestre Biel, sabater, pastilla y essa.

A Margarita del Sitjar, berenar, dinar, y porcella rostida un bossi

A ma mare per sopar, brou, un colomi farsit y porcio de costelles dolses.

He enviat dinar a ma germana de Santa Catarina, esto es, un colomi farsit dels 5 que

he morts, costelles dolses y una cuxa de porcella grossa.

He enviat a Margarita monge, semblant dinar de colomi, costelles y cuxa.

La sogra, cunyada y fill de Sociés, Oficial, han berenat de xoquolate y bolados a la tarde, y havent vist la casa adornada ab les cortines y llit de llengos etz, los he regalat 4 peremenys.

Dols Pre o sa mare ha enviat un paneret de rem, y altre melles torrades.

19. He pagat set pessetes a el bascuiter per les 7 dotzenes de esses del diumenge.

He enviat a Margarita, ma germana, per Vicensa 30 sous per la mesada.

He entregat a la tarde a Llorens dins el meu tercer estudi les 20 lliures de la mesada, compresos los dos duros de or, bastrets dia 9, tots son durets, dos pessetes, mitja y dos tressetes.

Un home de Santany per diferents punts y papers que me ha consultat me ha entregat un duret en or.

20. Catarina de Valldemosa ha tornat a la sua vila despres de dinar, y en el paner de pomes que ha duit el treginer, li he posat una lliura de arros, 3 panets, sinch botifarretes y una llenque de xuya.

He assistit a la tarde a unes conclusions previes de Barcelo, fill del metge Jordi, a les 4 2/4 tarde. Li han argüit, Serra, Bisquerra, Frontera, Mir. Padri de Gracia, Borrás, Padri de Torn, Bisquerra. Propina mia, 6 sous, 2 diners, los quatre arguments de Lleis.

Som anat a fer volta ab Dn. Francesch y ab Bisquerra, y ab Borrás y Serra. Estos dos davant la Sala se son adelantats a caminar, y Bisquerra en el Mercat se es separat y sen es anat; y yo y Dn. Francesch, que se li conexia algo etz. som arribats a la Rambla y lo he acompanyat.

Ma mare ha berenat en casa a la tarde, y me ha dit que Llorens ahir, li entrega el duret de la mesada.

21. He pagat los gastos processals en la causa que se ha de pujar, seguida per el Dor. March, Escriva, Rossello Notari, y han importat 8 lliures, 18 sous, entregats a Pou.

He assistit a la llisto de punts de Boil, que ha dita Mariano Barcelo y Thomas a les 5. Han argüit Bisquerra, yo, y Serra. Propina 31 sous, 8 diners.

22. He rebut dos testimonis, Escriva Planes, en la causa civil del Milicia Bauza,

Ma mare es vinguda a la tarde y no ha volgut berenar ni pujar. Ha donat queixa de Catarina sen era anada a Soller y quedava sens criada.

23. He enviat a ma mare sinch pastilles xoquolate del millor, y sinch congrets redons, y he sebut estar contenta.

He cobrat 13 sous de Pere Vadell, busque, y 10 sous de Juana Vadell, tots de Petra, per cens de Antonia Ana.

24. Som anat a les onze a donar los dies a Bartomeu Serra, mon cosí. Em som escrit per estar fora casa.

He emprestat a Isabet Calafell, vidua, ma criada, tres durets, dich 4 lliures, 16 sous, y ha volgut entregar en prenda un rosari de or de les mans ab vidres.

He pagat a mestre Bernat Palmer de un contet de juliol onze sous, y de esta semana de feina, 12 lliures, 3 sous, 6 diners, compresos 19 sous, 4 diners pagats ahir a el manobre, y axi quedam cabals.

Som anat a la tarde a les monges de Santa Catarina. La Priora se es despedida, puis acaba dia 27, y he entregat a ma germana una lliura retgea grossa, y dos pessetes noves.

25. He enviat dos covos de figues de moro a les monges Capuchines. Es segon regalo.

He enviat un paner figues de moro a casa de Serra de Cort. Es tercer regalo.

Vuy es el primer dia que ya no he duit pegat a la cama, per estar curada

26. He rebut de Dn. Pau Vallbona, 7 lliures, 4 sous, corresponents a un mes y set dies de conduccio de les cases, y axi he fet declaracio, que comensara el dia primer de octubre la primera paga, y seran los mesos cabals. Sen va a fora.

He rebut 18 sous de Juan Riutort Batzer, de Petra, per Antonia Ana, cens.

Notificacio a Dna. Maria Vilalonga per Planes en casa de Dna. Cecilia

27. He comprat un pot de 4 lliures de tabach; ha costat dotze lliures, set sous.

La Maria Balanza anit passada per estafa la posaren a la preso: era vinguda y havia jo fet 3.^a peticio; enseny la casa.

Trons y aigua, los primers, vuy demetinada a les 3 3/4; no molta.

28. He enviat a Santa Catarina de Sena un viatge de figues de moro. El tercer que tenen.

29. Ma mare es vinguda, hora baxa, no ha volgut berenar. Despres es vingut Llorens, y me ha dat la noticia de la por que surt en el carrer del fossar de Llumajor.

30. Dn. Juan Truyo's es arribat antes de Vespres vingut per Alicant, de Madrid. Lo ha fet el Rey, canonge, per mort de Dn. Ramon Togados, succeida als 9 juliol.

He cobrat 20 lliures del salari de 3 mesos de Advocat de Pobres, que me ha entregat en mon estudi el Sor. Garau.

L amo Jordi Company es vingut al mati. Ha aportat un paner figues y rem. Despres de Vespres sen es tornat a la vila.

31. Vaxt 'al mati a donar la enhora bona a Truyo's, canonge. Despres a casa de Sollerich y a la tarde a casa del jutge Puig, per Maria Balanza. Tambe al mati a casa del merxando Joach per lo de la Mota y la Milicia.

He pagat a mestre Bernat Palmer per la lista de feina 5 lliures, 11 sous, 2 diners.

Primer setembre. He assistit fent cap a les 8 del mati en la Congregacio a un grau de Teologia, que se ha conferit a Juan Nicolau, subdiaca, Padri el P. Arbona, Observant. Propina 4 sous y Sindich.

He assistit fent cap a les 4 de la tarde en la Congregacio a un grau de Teologia que se ha conferit a Esteva Bonet, subdiaca, Padri el P. Tomas Juan, Dominic. Propina 4 sous y Sindich.

He assistit a les 4 2/4 tarde a la Junta dels 4 Diputats en el quarto rectoral, en que se han llegit les cartes del Agent. Se ha suspes enviar a lletra fins altre correu, per no exposar ja duplicar.

He assistit a les 5 de la tarde a la llisto major que ha dit Mariano Barcelo Jordi, sobre la llei 15 de loc et cond y sobre el cap I de *translatio Episcoporum*. Li han arguít Serra, Bisquerra, Auli, Bennaser. Los tentants: Serra, Bisquerra, Roca, Auli. Padri de Gracia, Borrás; y de Torn, Fiol. Propina en tot, 4 lliures, 12 sous.

He cobrat de un home de Santany 32 sous, per una junta tinguda en ma casa y firmada de mi y de Dameto y de Riutort.

He pagat a Vicensa 18 sous; a Isabet 8 sous y he compensat 10 sous; a Catarina 9 sous y he compensat altres 9 sous; y a Antoni, criat, que vingue el dia 7 de el mes de agost 27 sous, 6 diners per los dies, advertint que li he

dit que de vuy en avant li daria de mesada 36 sous.

Ahir vatx enviar a Sor Maria Ignacia dos pollastres grossos y 12 concrets de Sineu.

Priora de Santa Catarina de Sena vuy de meti la han elegida: Sor Moragues.

2. Vatx a donar al mati la enhora bona a la Priora nova, li oferesch diner.

He cobrat per Dna Catarina, de Antoni de la font 55 lliures de la tersa que caura dia 8. Deu de vei 14 lliures a 7 mars 87.

4. He bastret per la mesada a Llorens, mon germa, dos durets, que me ha demanat dins el meu primer estudi.

5. He assistit fent cap a la Congregacio a les 8 del mati a un grau de Teologia, que se ha conferit a Pere Bonet Llompert, subdiaca. Padri, el P. Lector Arbona, Observant. Propina, 4 sous y Sindich.

He assistit a les 5 de la tarde a la processio del viatich, anada y vinguda, de Dn. Miquel Monserrat, per ser visi y estar convidat

6. He assistit, fent cap, a les deu del mati a la Congregacio a un grau de Lleis, que se ha conferit a Mariano Barcelo Jordi. Padri, Dr. Borrás. Li han argüit, Serra, Bennassar, Bauza, y Ferrer del Puig. Propina, 12 sous que he tornat a el metge Jordi, pare del graduat, y tinch la de Sindich. Dols Pre hora baixa sen es anat ab lo seu carro a Santa Maria per dos dies.

Catarina, la criada cuinera, sen es anada a la tarde per no tornar, per haver pitjorat del mal a los ulls. Los sis dies ya los tenia del mes que li pagui el dia primer, y quedo sens recobrar lo bastret a Agost de 87.

7. He pagat a mestre Bernat Palmer, picapedrer la semana de feina, que son vuit lliures, tres sous y dos diners, dich 8 ₧ 3 ₶ 2.

Mes, he pagat al fuster del carrer del Sol per los seus jornals y del allot, per compondrer les portes de la botiga gran nova, dues lliures, sis diners, y dos doblers del beurer cada dia.

8. La Priora de Santa Catarina, per ma de Llorens, me envia los comptes del forner Carreres, para que los concord ab ell.

9. He entregat dits papers a Bernat Garau, para que vage y comprov dits papers. Los he recobrats.

La Sra. Geronia Ribes, vidua, ve al mati a ma casa sobre fer inventari.

10. He donat el Decret a la peticio de Vilalonga contra Maroto y Cerda, que el Coronel tambe ha rubricat.

He dictat a Planes el Ofici per el Regent. No ha servit, puis essent vingut Cotoner, se ha passat el de este. Dols torna al mati.

11. Inventari en casa de la Sra. Ribes, vidua. Se comensa ab formalidat per el Notari, Serra, y he assistit demati y tarde.

Un capella de Santany per un consell me ha enviat 23 ous.

12. He enviat a Son Fuster dues portes, la una barrera de la mia estable, altra una porta vey, que estava a la sala de Calafat.

La Mare Priora de Santa Catarina envia 4 dotzenes de figues, 4 auberginies y 7 pebres grossos. Dat al allot, 8 diners.

He enviat 18 figues bordissots a ma mare.

13. He enviat a Margarita, monge, un colomi viu per fer brou, que ha demanat.

La obra de la botiga gran se ha concluit el mati, y a la tarde el paviment de mitjans de la carbonera.

He assistit a les Completes de la festa dels Advocats. Ha fet la doma el canonge Ferrer; han assistit en publich los Judges, Parayuelo, Puig y Xacon. Han comensat a les 5 y han concluit abans de Ave Maria. Los musichs no han tingut cadafals.

14. Vatx a combregar a la Missio, Garcies. Limosna a la mare de la Mota, 6 sous.

He pagat a mestre Palmer Bernat, picapedrer, al compte de feina feta, que son 4 lliures, 18 sous, 10 diners, compressos los 24 sous, 2 diners bastrets.

He assistit a la festa dels Advocats y per no haver volgut seurer en publich Puig y Xacon se han llevat les cadires del *Auerdo*. Han oficiat el canonge Ferrer, canonge Serra nou y Dols Pre. Ha predicat el Dr. Binimelis. La Musica es estat *algo* millor que les Completes.

Vatx a la tarde a casa de Ribes, vidua, y en tota ella he dictat lo que faltava del inventari a Palet y la estimacio de cases.

15. He assistit al mati al Aniversari dels Advocats. Han oficiat el Dr. Mulet, Dols Pre y el Mestre que era de Randa. La musica tambe flaca.

Som anat a les deu en punt a casa de Ribes, vidua, y alli ha estipulat el Notari Lleonart Serra sobre la conclusio del inventari. Ha fet tal tempestat de llamps y aigo, que no obstant el paraigo, em som banyat, a mitx dia.

Onclo Baptista Estada abans de les 10 es arribat axut en casa de ma mare y, despres de dinar, li he enviat la capsa plena de tabach per

la sua criada, que ha duit una cuinada de fassols, y un platet de serves madures

Han comensat el mati la obra de la finestra bombardera, per donar espirai a la botiga de les aufabies,

Mota More y filla son vingudes, y no he permes excutissen raons ab Vicensa sobre creveta de or venal.

16. Dn. Antoni Pueyo ve a la nit a parlar dels seus assumptes. Sen va a les 10 2/4.

17. Dit torna a la nit y li he tornat los papers, que ell al mati havia enviat per ma de son criat, Sen va *ut supra*.

He bastret a Llorens, mon germa, un duret. Ara te 3 dures.

18. Es vinguda de bon mati per cuinera una criada fadrina que se diu Maria Ballesta. Ha cuinat ya vuy.

El Onclo Baptista, ma mare y Llorens han berenat ab mi, y tambe han dinat ab mi los matexos y dos seminaristes Estades.

He enviat a ma germana de Santa Catarina per Dols a la tarde un doblegat de les Copinyes de 2 sous, dos enseimades de 8 diners, y una retjola de xoquolate de mitja lliura de Pou.

19. He entregat a Llorens, mon germa, dins el meu estudi les 20 lliures de la mesada en dures, compresos los tres que li havia bastret *ut supra*.

Marfega nova per la Sra. 24 sous.

20. Bartomeu Estada, seminarista ha pres subdiaca. Lo he fet berenar y li he donat per el cami sis rosquilles de Sineu. Sen es anat ab l onclo Baptista.

Havent elegit los Vocals el dia 15 en Decano a mon cosi Miquel Serra, som anat, vuy disapte, a donar la enhora bona a la Sra. Tia.

Margarita, monge, ma germana, envia una coca ensucrada. Dat 6 diners.

Han acabat los picapadrers la ximenea de ma casa y les taulades compostes.

21. El Bisbe, despres de haverse publicat la unio dels Beneficis, predica, y ha fet el sermo de la obligacio dels eclesiastichs en orde a los seculars, y de estos a aquells.

Ma mare es vinguda antes de Vespres, y haventme parlat sobre Llorens, em som enfadat, y tenint precisio de abaxar yo al estudi, sen es anada sens despedirse. A la nit ha enviat per un bossinet de xuya y lin he enviada.

Dn. Antoni Pueyo es vingut a la nit y em som escusat per refredat.

22. Los menestrals son anats a casa de ma mare de bon mati a adobar les teulades y no han acabat.

Dn. Antoni Pueyo es vingut a la nit; lo he rebut y sen es anat molt tart.

23. Los menestrals son tornats a casa de ma mare y havent emprat 50 teules noves, guix y cals de ma casa, han acabat a mitx dia.

Han comensat a la tarde la obra del terrat de ma casa demunt el galliner.

Ha aportat de Sineu el carro de Son Fuster ab Macia dotze quintars garroves. Han romas deu quintars.

24. El mestre no ha fet feina, si pero el manobre y allot fent mescles.

25. He rebut a la tarde la declaracio de Juan Auli, querellant.

26. La Priora de Santa Catarina ahir envia figues bordissots y de coll de dama y calop dins un covonet.

He enviat a ma mare 18 figues de coll de dama vuy, de nombre de les antedites que pens entre totes eren coranta sis figues.

He rebut de Lamo Joseph Puigserver cent vuitanta lliures a compte de la tersa de Sant Miquel.

Bartomeu Ripoll, mon cosi, envia un covon llarg de pomes vermeyes y melocotons. Dat 1 sou, 2 diners. Retorn meu dins un paner dotze rosquilles de Sineu, una lliura datils confitats, 2 sous y sis enseimades de 8 diners cada una.

28. He pagat a mestre Bernat Palmer, picapadrer, el compte de la semana, que son 10 lliures, 17 sous, 4 diners.

Lamo Esteva Verd de Andraitx es vingut ab son fill. Ha aportat una cistella plana de rem y mitge bresca.

29. He cobrat de Bernat Flux quinze lliures per la tersa de vuy, y tambe trenta sous a compte del llit venut.

Planes es vingut a la tarde. Li he dictat el Auto sobre la sumaria remesa per la Audiencia dia 27 contra el granader de la Pobla, Cristofol Serra. Me ha dit que si no la despaxava, se me depositaria del empleo.

30. He dictat a Planes el Ofici responsiu a el Sr. Regent en la companyia de Maroto. Antes, el mati, era vingut el Sr. Major a parlar de este y altres assumptes.

Ahir vatx enviar a ma mare quinze melicots dins la safeteta vermeya.

He enviat vuy a Margarita, ma germana, dotze melicots dins un platet fi.

He llogat la botiga gran, fonda, per 16 lliures a mestre Antoni Corro, Peraire, y me ha entregat vuit lliures per el mitx any, que en lo albara he dit comensa dema.

Primer octubre. He pagat a Vicensa 18 sous; a Isabet 8 sous y ha tornat los 10 sous; a Maria Balleta, que vingue dia 18 los dies, que son 7 sous 8 diners; a Antoni, criat, 36 sous.

Mes, he entregat a la criada que particularment servex a ma mare per mon carrech un mes enter, que son 16 sous, 8 diners.

Es vinguda a la tarde ma cosina Catarina Estada de Balix ab sa filla Maria, y no han volgut berenar. Los he dat quatre rosquilles de Sineu y 4 coques rossades.

Un homo taverner qui es vingut ab en Ros me ha dat per una peticio a el Sr. Corregidor una pesseta y mitja.

He enviat a Juanet Ripoll dos coloms mongins, blanchs y negres, en un paner que havia vuy enviat ab 16 codonyes. Barena.

2. Ma mare al mati es vinguda a berenar en casa y despres li he enviat 18 figues bor dissots negres, de les que han aportat del Moli de Aleró, que son un paneret figues, y un covonet rem blanch.

He pagat a Juan Frau, Procurador de Sant Geroni, les 32 lliures de vitalicy y dot de Sor Margarita, ma germana, a compliment.

3 He cobrat de l amo Gabriel Busquets, arrendador de Son Cladera, les 32 lliures de la annua mercé, compressos 30 sous per dos jornals de carro de dur pedres a el torrent de Son Fuster per paret.

El oncle Dr. Antoni Estade Pre me ha en viat dins un paner dotze codonys per confitura. Dat, 6 diners.

4. Som anat a la tarde a Santa Catarina de Sena, he entregat a la Piora les 30 lliures del Sor. Garau clerge del carrer del Sol, entregades per autes.

He donat a ma germana, Maria Ignacia, 12 coques rossades, y 6 rosquilles de Sineu.

Me ha demanat esta que yo pagas la trona que fos com la de Santa Clara, y respost que si Llorens deya que no excedis de 100 lliures o 113 la pagaria, valentme de les 50 lliures que te en deposit.

Han acabat los picapedrers a les 5 $\frac{3}{4}$ la escaleta del terrat. Los he dat 1 sou.

5. He pagat a mestre Bernat Palmer el compte de feina que importa 9 lliures, 8 sous,

9 diners, o mes ver, 8 ll. ultra los 29 s. que yo tenia pagats dels 6 jornals manobre.

He pagat a mestre Miquel Tugores, fuster, dos durets en or, y se queda sens pagar 15 s. puis la llenya no ha servit.

Llorens, mon germa, es vingut antes de Vespres ab ma mare a veurer el terrat. Me ha dit que la trona no excediria de 100 pesses de 8. Despres, a hora baixa, es tornada ma mare y ha berenat.

He dictat a la tarde a Juan Arrom el Ofici per el Sor. Regent sobre el oficial Rexach. Acompanya copia simple del pediment de vuy ab fecha que te de ahir un y altre.

De casa de Vallbona visi, me han enviat un potet de codonyat de reimat y un platet de panses. Arribaren de vinguda de Felanitx ahir a la nit.

6. Se ha passat antes de les 8 el Ofici a el Sor. Regent sobre Rexach.

Se ha clavat la balustrada del meu terrat nou.

7. Som anat a la tarde a donar la benvinguda a la Sra. Tia Catarina Ana, la qual ahir ab Margarita y Bartomeu vingue de la Taulera.

Som anat dita tarde al quarter de Milicies, y he rebut ab Planes la declaracio al cabo Sabater de ciutat de la Companyia de Sales.

Ha plogut aigua fortissima y trons a cosa de les 5 de la tarde, de manera que aportant paraplujia em som hagut de aturar a Santa Eulalia.

8. Ha mort de gorradura subintrada el canonge Dn. Francesch Togores. Sols 3 mesos ha sobreviscut a Dn. Ramon.

He cobrat de Dn. Bartomeu Asensio onze lliures per lloguer de los mesos de septembre y octubre corrent.

Ha pluiscat tot el dia sens poder fer feina el picapedrer.

He comprat de roba torastera dues camies per la Sra. Han costat 4 ₯ 6 ₯ 8.

9. He assistit a la tarde al enterro del canonge Togores. El sen ha aportat la Catedral y dema Sant Francesch el sen dura.

Ha plogut tota la tarde fort, fins a les 4 $\frac{2}{4}$ y lo enterro a les sinch.

He cobrat de la Tesoreria al mati la renda del quarter. Son 14 ₯ , 13 ₯ , 4.

10. He bastret a Llorens, mon germa, alt al primer porxo de ma casa un duret.

Los menestrals han concluit a la tarde el terrat, posada mescla 2 ₯ .

11. A les 6 del mati han comensat les 40 Hores en Santa Catarina de Sena, fundades per la germana de la Marquesa de la Romana, sens sermo ni musica. Pero los religiosos de Sant Domingo han cantat un Ofici dels bons que tenen.

Un proces sobre comptes entre Dna Maria Granada y son cunyat, que en dugue la vidua del Escriva Muntaner. Lo he entregat vuy a Juan Arrom.

12 He pagat a Mestre Bernat Palmer, picapedrer, el compte de feina, compressos 26 ₧ , 6, ya pagats al manobre. En tot 6 ₧ , 10 ₧ . La obra conclui ahir

He pagat a mestre Miquel Tugores, fuster, dues lliures, un sou, y vuit diners, compressos 15 ₧ atrassats. Son 2 ₧ , 1 ₧ , 8.

He pagat a Llorens Pons y Soler, Procurador de les monges de Sineu 6 ₧ , 15 ₧ , cumpliment per 3 pensions de carrech de ma senyora.

He cobrat per dita de Esteva Rotger de Alcudia 10 ₧ . per annua merce de les hortes y vinya de Santa Ana de Alcudia.

13. He bastret a Llorens, mon germa, un duret, que me ha demenat.

He rebut la declaracio o ratificacio de querella a Catarina Ferrer contra el Milicia Vich y a este antes al mati he fet passar pres per el seu mal respondrer, tenint present la querellant.

He assistit al *encierro* de les 40 Hores en punt de les 7. Han cantat el P. Terrassa, el cantor y contraalt *O sacrum*, y antes el *Pange lingua*, a tot primor.

14. He comprat una cuita de xoquolate, que ha fet per mi, el xoquolater de Cort. Son 9 ₧ , menos ₧ 6 y son 24 lliures y sinch pastilles.

He rebut a la tarde ab Arrom sinch testimonis, sumaria contra dit Vich.

He despachat al mati ab Planes la sentencia sobre civil del Sargent Sanso.

15. He rebut un testimoni que faltava en dita sumaria y el matex mati la declaracio al dit Vich y he donat *traslado* a la querellant dins les 24 hores.

He comprat dit mati los *recibos* de *pagos* en 25 partides, fets a les Piores de Santa Catarina per Juan Rotger y Blanquer. Importen 612 ₧ , 4 ₧ 6.

He enviat a Sor Maria Ignacia, ma germana, dos pollastres grossos, que me ha regalat Bor-

dils de Felanitx, vingut a ciutat. Noto que dits recibos son desde 27 novembre 39 fins a 29 octubre 1760, inclusive.

16. Som anat al mati a Santa Catarina de Sena. He entregat el llibre a la Priora del seu cabreu que envia. A Sor Maria Ignacia li he regalat dos retjoles de xoquolate de sucresponjat.

Es vinguda ma mare a la tarde ab Bordils, sa filla y sa cunyada. Han vista la casa, y a la nineta de dos anys li he regalat confits.

17. Mon oncle Baptista me ha enviat 3 dotzenes de pomes maquetes petites dins un paner. No li he enviat retorn per no res cosa. Ha berenat el misatge de Ripoll.

Ha cobrat Dols Pre y li he compensat ab lo compte de casa 20 ₧ , que ha dit haver cobrat de la dona de la botiga 2.^a

Catarina, criada de Llorens es vinguda y me ha dit que ma mare li digue que cercas casa. Li he dit que no se donas per entesa fins que Llorens me vege.

18. He pagat a Antoni Sales, Acolit, poseidor del Benefici de Santa Creu a compte de cens 8 ₧ . Tinch albara.

Lamo Esteva Verd de Andraix ha aportat un paneret de rem de parral.

19. He pagat a Sor Margarita de Sant Geroni, ma germana, 30 ₧ per ma de Vicensa.

He pagat a ma mare les 20 ₧ de la mesada, o mes ver, de orde sua y present dins la sua primera quadra a les 12, les he entregades a Llorens, y son 12 durets, 5 castellans y dos tressetes, advertint que los dos duros bastrets los ha retinguts per panys y gaufons, essent antes vingut a perlar sobre los assumptes ab ma mare, a la que yo ahir a la nit vatx advertir lo que devia per evitar que Llorens la dexas.

Som anat al mati a la Concepcio a un vel negre de la germana de Sor Rosa Cerda. Havia molt poca gent puis el Dr. Contesti se troba en Aleró, mort son fill ahir.

20. He pagat a mestre Jaume Ferrer, fuster, 3 ₧ , cumpliment de la sinia del hort.

He comensat a dictar vuy dilluns a deu estudiants la materia de Simonia.

Obra de la teulada del dit hort dins ciutat se ha comensat a exambronar.

21. Prosequex y se conclou la teulada, que es la dels lavadors.

He rebut carta del Sor. Antoni Company Pre, de Sineu per ma del criat del Rector a la nit, el que me ha entregat cent durets, 3 ₧ .

22. Junta en el quarto rectoral, en que han assistit el Rector, Mulet y P. Darder. Se han llegit 3 cartes del Agent.

Som anat a casa del Relador Nadal a les 3 de la tarde sobre el fet acordat del Capítol ab Torrella, Fluxa, Bauza, March y yo.

Som anat a les 5 a Santa Catarina de Sena. He donat la noticia a ma germana de tenir ajustat el preu de la trona com la de Santa Clara, y axi fes de noticiarlo a la Mare Priora: esto es a consecuencia de esser vingut Llorens a mon estudi el mati y haver yo convigut a la proposicio de Homs de que llesta la trona per predicar, la donaria per 160 ₧ .

23. Junta en el quarto o estudi tercer sobre assumptes de Milicies.

Bartomeu Ripoll me ha regalat un covonet de nesples ab 6 codonys. Ha berenat el traginer y ha dexas el covo.

He comprat una raima de paper de escriurer per 34 ₧ .

Se han aportat a Son Fuster una carretada de teules y he dexas per adobs aqui 120 de pagella major y 5.

24. Del moli de la font la Catarina, filla de la molinera, ha aportat un paner de figues bordissots y blanques.

Ma mare es vinguda antes de mitxdia y no es volguda quedar a dinar essent divendres, y li he enviat escudella de mongetes, 24 figues mitat de cada especie y 6 bunyols de ahir.

25. Dols Pre. es anat a casa del Marques Pueyo, per haver este enviat segona vegada el seu criat, y alli li ha manifestat el Majordom a la tarde una carta de la Condesa de Munter, en que li deya que acudis a mi per pagar yo el catre que li recomena. Ha respost que quant estaria concluit envias a el fuster per el diner.

26. He oit el sermo del Bisbe en la Catedral, tot dogmaticch, sobre la confessió auricular, de Dret divi.

He pagat a mestre Miquel Palmer per los dos jornals y mitx, manobres y guix per la teulada dels saferetxons del hort dins Ciutat, 38 ₧ , 10 ultra la mescla, teules, claus de casa.

He pagat al fuster del carrer del Sol per les 5 bigues, 6 files y 24 xabrons y jornals seus y del allot, 9 ₧ 6 ₧ per haverse llevat los 6 ₧ del port de dita llenya per dita teulada.

Ma mare es vinguda hora baxa y ha berenat. No ha perlat de Llorens.

27. La Priora de Santa Catarina per ma del Donat me ha enviat 3 lliures en fol: Cabreu

major, Cabreu menor de la Priora y llibre de resolucions.

Me ha enviat per dit Donat un germiner real: lo he sembrat al reco del jardi y li he donat al dit, 2 sous.

28. La Mare Priora de Santa Magdalena me ha enviat per el seu Donat 12 enseimades y 36 panets de pasta ferma. Li he donat 4 ₧ .

Som anat al mati a visitar al canonge Bisquerra.

29 Som anat al mati, a donar la benvinguda a la nora y fill del Sr. Marques de Bellpuig, los quals ahir vingueren de Valencia.

He conferenciat a la tarde en mon estudi ab el Dr. Rayo sobre uns homos de Fornalutx en rao de un codicil.

He oit en mon estudi la pretensio de la patrona Anna Mayol, vidua de Zabater, y a Dn. Miquel Rossinyol y se fara un acte de transacció.

30. He assistit al mati en la taula al temps de que los estudiants de Lleis han pres les matricules. Son en tots...

He pagat 7 ₧ 10 ₧ per sis sarries de carbo, duites en los mesos de agost, setembre, octubre.

He pagat al fuster Morei del Born, per la condesa de Munter 34 ₧ 6 ₧ en durets de Carlos nous de 32 ₧ pesseta y dos tressetes, y son per el valor de un catre que es comanda feta al Marques de Campo Franco, la qual partida remplesare quant cobrare.

31. He assistit a les 8 del mati fent cap a la Congregacio a un grau de Teologia, que se ha conferit a Bartomeu March, fill del Dr. March. Padri, P. Arbona. Propina 4 ₧ y Sindich.

He entregat a ma mare hora baxa dins el meu menjador un duret, que me ha demenat li bastregues del dia 19 venidor. No ha volgut berenar.

Sor Maria Ignacia me ha enviat tres coques ordinaries pasta ferma 6 ₧ . Y Sor Margarita me ha enviat una coca, pasta ferma, que seran dues ordinaries.

Primer novembre. He enviat a Sor Maria Ignacia un colomi del parell mes gros, sis rosquilles de Sineu, quatre coques rosades y mitja lliura de confits y mitja de retgea.

He pagat a Vicensa 18 ₧ ; a Isabet 8 ₧ y ha compensat 10 ₧ ; a Maria 18 ₧ ; a Antoni 36 ₧ ; a la criada de ma mare 16 ₧ 8.

Per panets he entregat a los 4 primers 6 s. a cada un, mes a Margarita Barcelo 1 ₧ , a Catarina Oliver 1 ₧ .

El P. Nualard, Superior novament de la Missio, es vingut a tornar la visita.

2. He cobrat 80 ₧ de Dn. Francesch Dameto y Berga, per Dna. Catarina, a compte de 90 ₧. 6 cens li fa de dos voltes 45 ₧.

L. amo Simo, casat ab la muda de Felanix, me ha aportat dotze magranes dolses y aubars grosses

3. Som anat a Sant Miquel ab Llorens, y alli he donat 21 ₧ per un Ofici, que han dit a la capella. Despres Dols ha dit les tres Misses y es vinguda antes ma mare, y en la absolta, dat 3 ₧. Despres som anat a Sant Francesch y he oit al Altar major tres Misses de nombre de 7, que tenia previngudes y donada la caritat a rao de 4 ₧, 8 que son les set, 32 ₧ 8. Dols ha benenat. Ma mare es vinguda hora baixa, no ha volgut berenar, y dins un torqueboques li he posat nesples madures y una enseimada de Magdalenes.

He enviat a Sor Maria Ignacia un colom roig dels primers colomins.

4. El Tedeum lo ha entonat el Sr. Bisbe y el Comendant de les Armes ha rebut les enhorabones del dia, alli en el atri del portal major.

He pagat a la vidua del cabomestre Cladera, a compte de talles, 3 ₧., 4 ₧.

He comprat un corró nou de corriola per 6 ₧, y el ferro aparte per 12 ₧, del pern nou y xaveta pag 4 ₧.

He enviat a ma germana, Sor Margarita, un colomi roig, que ha demenat.

He donat a la filla de Isabet una enseimada de Santa Magdalena, y ahir dos panets y nesples al germa de Antoni, el espartar.

5. He pagat al ferrer per el pern de la corriola 3 ₧, y a mestre Torres per la gorilleta y intervenció 1 ₧. Tot son 22 ₧.

He rebut carta del Sor. Antoni Company per el criat del Rector, el que me ha entregat 6 ₧ de 8 quarteres garroves.

He fet posar al calaboso a Morei, sabater del Mercat, per haver tingut instancia del marit de Ana Mota. Dn. Miquel Togores protegeix a Morei.

6. He pagat a el fuster del carrer del Sol 2 ₧, per el treball de posar entre mitx dia y Vespres la corriola en el porxo. Tot son 24 ₧.

He assistit a les 8 del mati, fent cap, a un grau de Teologia, que se ha conferit a Bernat Nadal, Pre, beneficiat en la Catedral. Padri el Lector, Sastre, Observant. Li han argüit los 4 catedratichs per orde. Propina, 4 ₧.

Es vinguda a la tarde la Sra. Geronia Ribes, y tinch de fer una diligencia ab son fill.

Despres es estada la retractació del granader Miquel Antich, present el agraviat, cabo Bujosa y los dos testimonis, qui lo han testificat del dia 30. Arrom present ha continuat acte de diligencia.

7. He bastret a Llorens dos durets, que me ha demanat dins la mia sala.

Som anat a la Comedia: *El Mejor Menstruo los Zelos y Thetrarca de Jerusalem.*

8. La Sra. Rosa Ferragut me ha aportat y regalat 3 pollastres, el un blanch.

Es vinguda, Ave Maria, la filla de Isabet vidua y es romasa a geurer. Estarà a casa 8 o 10 dies. Entretant se li proporciona ocasio de acomodarla ab altre dona, puis la dona, ab qui estava se casa dema.

9. Som anat a mitx dia a perlar a ma mare, manifestantli que mon desitx seria que la filla de Isabet la companyas fora casa, estas y dormis en la sua cambra, sens donarli mes que sopar, puis el berenar, dinar y soldada correria per mon compte y tot per haverme lo demenat Isabet, sa mare.

Som anat a la Comedia: *Duelos de amor y Lealtad:* de Calderón.

10. He enviat a Margarita, ma germana, un pollestre que ha costat 6 sous.

Ma mare es vinguda a les nou del mati y havent admes la mia proposició de ahir, inme diadament sen es anada a Missa, acompanyada de la dita filla, que se diu Margarita, la qual es tornada a ma casa a dinar.

Despres de Vespres he enviat a fer venir a Llorens, y a la criada Catarina y los he advertit, separadament, de lo acordat ab ma mare, y de que estimaria que per sa part cooperassen a que se conservas la quietut de ma mare.

He sabut per el Marques de Vilafranca, que Morell ya no se casa ab la Berard, y que estaven tornats los anells.

El barco correvet es vingut a la tarde havent desembarcat al mati la maleta en Andraitx. Tot arribat una hora.

He estat en casa del Dr. Gabriel Ribes, de les 10 2/4 a les 12 ab la Sra. Geronia, vidua, sa germana, discurrent sobre los assumptes de esta, Plou.

11. He assistit a les 10 del mati en el quarto rectoral a la Junta ab el Rector, Borrás, Mas, Darder. Se han llegit les cartes rebudes ahir y les respostes a les antecedents.

He enviat a Margarita monge, ma germana, 30 sous de la mesada que caurà; mes, sis oliades 2 sous, mes he pagat al matalasser, que es anat a ferli el matalas, 2 sous.

El Dr. Capo, Advocat de Dna. Isabet Cavalleria, es vingut a la tarde a ensenyarme el borrador del informe.

12. Som anat al mati a el quarto y casa de Dn. Francesch Ferrer, el qual me ha ensenyat la resposta al Agent y a Muntaner. Li he encomenat que dema escrigues al Agent, Moreno, prevenintlo per mon compte en el cas de verificarse vacancia de plassa.

Som anat a la Comedia illuminacio: *El agravio del Cid, vengado*.

13. He assistit en la Universitat y quarto rectoral a la Junta dels Diputats, Borrás, Mas, Darder. Se han aprovat les respostes, que se han de dirigir vuy a Moreno y a Muntaner, separadament, a una que ha dirigit separada.

He entregat al patro Mateu Cifre, menor, contramestre del xabech corru, cent pessés de 8, y ha dat recibo.

He despachat el correu ab tres cartes; la una per la condesa de Munter, altre per Dna. Catarina y altre per Bellard, Pre, y en la de este inclou la polisa o recibo de les 100 pessés de 8.

14. Trons, aigo y vent, de modo que el correu no pogué sortir.

15. No ey ha hagut visita per haver plogut fort y mal temps.

16. Pag a Miquel Palmer 12 sous per mitx dia de adobar la canal del porcho de casa de Montserrat, y pertret.

El Bisbe predica, y lo he oit. Declama contra les toualetes de les dones, y contra la galleria del Corral de Comedies.

Vaix a la Comedia: *El Tenedor de Paños inglés*, y per estar malalt el meu criat, me acompanya el de Serra. Sous 6.

17. Junta en mon estudi tota la tarde ab el Dr. Ferragut y Dn. Agusti Ruiz sobre el sequestre fet en Son Hugo y modo de embarrassar la execució.

18. He rebut per ma de l amo Jordi Company 94 lliures, 15 sous, que ha dit ser lo unich que ha cobrat de 18 arrendaments de Son Duran y diu que los 4 falten importen 9 lliures 12 sous. Me ha entregat aparte 24 lliures sous del arrendament seu y de son sogre.

Som anat a la Comedia: *Placida, Muger del Español Theodosio*, essent vingut el cosí Barto-

meu Serra, ha vist el terrat y porxos. Som vinguts junts.

19. L'amon Jordi, despres de haver dormit en casa y berenat cumplidament, sen es tornat a Sant Juan.

He entregat a Llorens, essent vingut a la mia sala, les 20 lliures sous de la messada, compres el duret entregat a ma mare en dies passats y los dos a ell bastrets dia 7 del corrent. Fara albarà. Nota: los 30 sous de Margarita los te desde dia 11.

Som anat a visitar a ma mare a les 11. Allí he encontrat al capella Miquel Luigserver, y me ha perlat dexas geurer en ma casa a son nebot fins a Nadal.

Margarita, filla de Isabet, despres de haver dinat en casa, per estar molt refredada, no he permes anas a geurer ab ma mare.

20. Som anat a casa del Dr. Torelló, Pre, antes de mitx dia a consultarli lo assumpte de la Sra. Geronia Ribes.

Junta en mon estudi la tarde ab Dn. Agusti Ruiz y Dr. Ferragut. Y despres he perlat a este el assumpte de Bas, Notari, sobre comunes y finestres.

21. El Vicari Mata Mora de Porreres es vingut a berenar en casa y despres li he umplit la capsa de tabach.

El Sr. Antoni Mayol de Balix es vingut al mati y me ha participat la sua resolució de demanar a la Sra. Massanet de Arta per son fill Antoni, y el fonament de que un germa de dita demanerà a Maria.

El Donat de Santa Catarina de Sena ha duit un germiner real per sembrar dins el carreró. Dat 1 sou.

Ma mare es vinguda a la tarde venint de Santa Catarina. No ha volgut berenar. Li he donat un colomi que tenia yo dispost per farsir.

22. El oncle Onofre envia a Juan y dins un paneret murtons y pomes.

Retorn vuit enseimades de dos doblers, dues coques y un panet de Santa Magdalena y ha berenat de cuit de tocino.

He enviat per dit Juan dins un paner a Juanet Ripoll dos coloms que comprí y tenen niu compost.

He enviat a ma mare 4 panets blancs ab expressio feta per Isabet que serien los dos per vuy y los altres per dema diumenge, lin enviaria cada dia.

He enviat a ma germana de Santa Catarina un colomi viu dels grossos.

Som anat ab Bartomeu Serra a la Comedia: *Hazañas de Carlos doze.*

23. El Bisbe ha predicat a la Seu del judici. Lo he oit a la fi.

Han enterrat al canonge Barceló, qui morí ahir a les 2 2/4 tarde.

Junta a les 4 tarde en la Germandat de Sant Francesch. Se ha donat el sermó del *Niño perdido* al Dor, Canyar.

Se ha llegit una petició o exorto de la Confraria dels Angels sobre cens y pensions de un tal Bonnin, forner, a qui succehí la Germandat. Se ha decretat donar poder a mi y al Dr. Borrás per conterir y informar.

He concedit a la Medona de Son Fuster, despres de haver dinat, que son fill estara a menjar y dormir en ma casa fins a Sant Juan per estudiar y repassar la gramatica, y la gratificació la he dexada a la sua discreció.

24. He enviat a ma germana de Santa Catarina la capsa de tabach 3 unses; 15 sous.

Som anat a la Comedia: *La Esclava del Negro Ponte.*

Tota la tarde he estat ab el Sr. Bernat Garau aguardant al Sr. Bartomeu Vicens, Pre, sobre sos comptes, y no ha comparagut.

25. Som anat a la presó demenat de la muller del *quomdam* satx de Sineu, y despres a donar los dies a la tia Catarina Ana.

Han sangrat a ma mare per ochipella y li he enviat un pollastre.

He pagat 6 sous, 6 per 4 verguetes per les dos vidrieres del balcó de la quadra nova.

Catarina, cuinera de casa de ma mare, es vinguda y me ha fet seber que estava promesa ab un jove fadri, Sastre de Soller.

26. Dn. Agustí Ruiz y el Dr. Ferragut han estat bona part de la tarde en mon estudi y havem conferenciat sobre ajust.

Som anat a la Comedia ab Serra, *es pieza: El Jugador inglés.*

27. El Dr. Nicolau Cava es vingut al mati y havem mirat los papers per proporcionar el ajust entre Moragues.

El mateix, y el Dr. Nicolau Bennasser, qui son vinguts a la tarde, me han elegit tercer de un arbitrament.

Dn. Miquel Togores y Dn. Juan Truyols son vinguts a la tarde ab Arrom a perlar sobre ajustar el divorci que te un Milicia de Porreres.

He cobrat 20 sous de la vidua del sargent de Milicies, Moret, per un mes lloguer de la botiga establata.

He comprat un quintar, 4 lliures figues seques del sogre de l'amon Jordi Company per 2 lliures sous. Mes n he comprat una unsa y un quart safra per 20 sous.

He comprat una márfega per la Sra. Ha costat ab lo fil 24 sous.

He enviat a ma germana de Santa Catarina el altre colomi dels roigs.

28. He pagat al esparter Milicía, marit de Maria, 24 sous per el treball de ajuntar los estorins de la quadre llarga y fer de tots 3 estorins llarchs.

He pagat al vidrier de devant el forn del Call 3 lliures sous, 8, per valor de 24 vidres y 8 trossos que son les dos vidrieres baixes de la quadra nova.

Moragues del carrer de Sant Miquel es vingut al mati y sen es anat ab resolució de fer petició a la Audiencia contra sa mare, present el Dr. Garcies, Pre.

Sen es tornat a la vila, despres de haver ben berenat, sopat y gegut, el sogre de l'amon Jordi Company.

Han aportat del hort de Antonia Ana una quartera melles, de la reserva.

Ahir, hora baixa, vingue a romandre el fill de la Medona de Son Fuster, que ha de estudiar.

Torella, Pre, capella del Hospital, es mort dematinada de apoplexia.

29. La Sra. de Bartomeu Moragues ab son germa es vinguda al mati, y en la mia quadre principal havem parlat de composició. Despres de la visita som anat a casa del Dr. Ribes estant dinant, y este despres a la tarde es vingut y li he fet la proposició de este mati.

He dictat a el Dr. Garcies, Pre, la minuta de los 7 processos sobre aigua.

El Sr. Bernat Garau a la tarde me ha entregat les 20 lliures sous dels 3 mesos de salari de Administrador de pobres, y li he fet recibo de les 80 lliures sous. No ha volgut exorto.

30. He pagat al fuster del carrer del Sol 16 sous per la llantonera llarga, igual a altre que tenia, y per los dos bastiments de vidres de la quadra nova.

El Dr. Ribes y el Dr. Torello son vinguts al mati, y haventme dit que la Sra. Geronia no volia menos de 400 lliures, sous, annues, som anat a les onze a participarlo a la Sra. de Bartomeu. Despres som anat a Missa en Sant Miquel, y som tornat alla; estava tambe alli Bartomeu y tornarà resposta.

El Dr. Nicolau Bennasser, y Dr. Cava son vinguts a la tarde. Los he participat la mia determinació com a tercer en la causa de Felanitx, Acordat.

Som anat a la Comedia: *La Cecilia, primera parte*, de dos jornades.

Primer Desembre. Dilluns. Dn. Agustí Ruíz, dins una carta per ma de una criada, me ha enviat dues dobles de vint de cordó antigues. Es a compte del paper en Dret, que tinch de treballar en la causa de Amengual y Dna. Rosa Ram. Dat 6 sous.

He cobrat de Antoni Jaume, arrendador de terres de Son Duran, trenta lliures, dich 30 lliures, sous, a compte de 55 lliures, sous. Te albara.

He pagat a Vicensa 18 sous; a Margarita sa filla, que serveix a ma mare desde dia 10, 8 sous; a Maria 18 sous; a Antoni 36 sous.

He pagat 40 reals castellans, que son 6 lliures, sous, al Procurador de Sant Francesch per la caritat de les Matines de la Purissima.

Bartomeu Ripoll y son fill Juanet ab lo missatge son vinguts a les 3 de la tarde. Han aportat 12 ponsins y un covonet de fruita.

Som anat a la Comedia: *La Cecilia, segunda parte* de tres jornades.

2. He cobrat de un suiz, que esta a la botiga del quarter, un d'uret, 32 sous.

He rebut la declaració y dos testimonis, que ha suministat Gamundi contra Arrom.

3. Han sangrat en casa a Bartomeu Ripoll. He pagat de extraordinari la mitja pesseta al Sr. Sebastianet y 6 sous per un frasquet de capilaire.

He enviat carta al Vicari de Fornalutx per el traginer, que es partit a les 2.

He enviat a Isabet, la cosina, el covo enviat y el retorn es estat castanyes, vellanes y ensaimades. Val 18 sous.

Som anat a la tarde a Santa Catarina y he parlat ab la Priora y ab ma germana y a esta li he regalat una lliura de xoquolate de Pou, sis rosquilles de Sineu, sis coques rosades y dues pessetes.

4. Han sangrat altra vegada a Bartomeu Ripoll, al mati. Pag 3 sous.

He assistit a les 3 de la tarde a unes conclusions de Lleis de Ferrer, nebot del P. Ferrer dels Angels. Padri, el Dr. Borrás y padri de Torn, Frontera. Li han argüit yo, Serra, Bennassar, Pelegri. Propina en tot, 15 sous, 8.

Isabet Mayol y el Vicari a les sis de la nit

son vinguts de Fornalutx, no obstant haver plo-gut fort tota la tarde y estar ella de 8 messos.

5. Ma mare ahir y vuy es vinguda a dinar y berenar a la tarde.

He assistit a la llissoneta, que ha dit el expressat Ferrer, sobre la llei *de usuris et fruc* y li he argüit yo, Serra y Frontera.

Ma germana de Santa Catarina envia el llibre dels arrendaments de bens.

L'amo Pere Juan Esteva de Andraitx aporta una bresca de mel en dos bocins.

El Vicari de Fornalutx y Dols Pre han dit Missa a la capella. He oit la primera.

6. Vatax al mati a les 10 en casa de Ribes y alli he parlat ab la Sra. Geronia y ha dit que la nora se es humiliada.

No ey ha hagut visita de Carcel per no esser vinguts los Senyors.

Ma mare dina.

Vatax a la Comedia, pessa inglesa intitulada: *La bella Pamela*; bonissima.

7. Dols Pre ha dit Missa a la capella, que han oida Bartomeu Ripoll, Isabet etz y Llorens, ma mare y criades. Dinen en casa y tambe ma mare sopa.

8. Dols, Pre, diu Missa a la capella y dina en casa Llorens y ma mare; esta tambe sopa. No som surtit de casa.

9. Bartomeu Ripoll, Isabet, Juanet y criada se son partits a Fornalutx, despres de haver berenat be de sopes y xoquolate y tambe xoquolate ma mare.

He umplit un covonet ab vellanes, castanyes y petates, en tot 16 sous; mes los he regalat una paguera o paga que temps ha em costa 3 lliures, sous 5; mes per el cami menjar dos pans, dos panets, un bossi de costelles, dos blanchs de budell y dos botifarrons de casa de Dols, mitja llengonisa de Son Fuster, un bossi de sobressada veyá, un aumut de melles torrades, una lliura figures seques.

A les deu del mati conclusions de Lleis de Federich Esbert. Padri, el Dr. Borrás y de Torn y Fiol. Li han argüit Fiol, Serra, Frontera y Mir. Propina en tot 15 sous 8, 9 sous 6, 6 sous 2.

Han aportat a enterrar al Sant Esperit a les 5 de la tarde al Dr. Miquel Auli, que mori ahir a les 6 tarde. Assistesc.

Som anat despres a la Comedia illuminada, sarsuela: *La Magestad en la Aldea*.

Ma mare ha dinat en ma casa y per medi de Dols li he fet dir que yo no tenia gust que

dinas ab mi sino quant vingues Llorens. Me havia fet dir que vendria tots los dies fins fos casada na Catarina.

El Sor. Parayuelo me ha enviat a dir per el Ministre Pere Joseph, haverli fet instancia Barbara sobre una caxeta que, 24 anys ha, dexa en casa. He respost no saber tal cosa; en cas fos, estant renovada, sem devia la millora.

He rebut ab Arrom tres testimonis en la causa del sastre Castanyer, milicia.

10. Llisso de punts petita de Federich Esbert sobre la llei *de condic indeb nem discrep.* Jo, Serra y March, Dr. Joseph. Lo vaitx elegir en tercer lloch per esserse escusat Bibiloni y Ribes.

He cobrat de Dn. Bartomeu Asencio 11 lliures, sous, per los dos messos de novembre y desembre.

El Sr. Bernat Garau tota la tarde y fins prop les 7 ha treballat ab mi per confrontar el seu cabrevet y el de la Mare Priora, ab lo cabreu gros.

Ha jurat al mati de Collegiat a les 10 el Dr. Gabriel Carrio, Pre.

11. El Dr. Bartomeu Ripoll me ha enviat un odre de oli vei. Dat, 6 sous.

L'amo Sebastia Bordils de Felanitx, me ha enviat dins un paner cosa de 3 lliures panses y una pesa de cop, costelles, y sis botifarrons y tres blanchs. Dat 2 sous.

12. Dna. Isabet Cavalleria a les dues de la tarde es vinguda ab la sua criada a dirme que vuy havia la Real Audiencia votat el seu plet de Biniforani.

13. He assistit a la llisso de punts major a les 3 de la tarde, que ha dit Marc Ferrer sobre la llei 5, D. *quib, mod. usufr. amit.* y sobre el cap 5 *de statu Monachor.* Padri, Borrás. Li han arguit, Fiol, Serra, Pelegri, Frontera. Tentants, Fiol, Serra, Bennasser, Pelegri. Padri de Torn Mir. Propina mia en tot 4 lliures, 12 sous.

14. Tota la tarde he empleada fins a les 6 ab el Sr. Bernat Garau y Vicenz Pre y havem rubricat los comptes.

La processo es arribada fins devant de ma casa; pero, haventse posat a ploure fort sen es tornada just a Sant Francesch havent dexat dins una entrada del carrer den Morei el tabernacle.

He rebut este mati tres testimonis en la causa criminal de Juan Gamundi.

15. He cobrat del Sr. Montserrat les 40 lliures, sous, del mitx any de dia primer de este. Dat 3 sous.

He pagat a el xoquolater de Cort 9 lliures, 4 sous, 2, per una cuita de xoquolate, que son 24 lliures, 5 pessetes: y mes, sous, 8 al home.

He oit el sermo a el Dr. Quetgles en Sant Domingo, festa del Regiment de España a la Purissima. Han oficiat el canonge Vilalonga y el Dameto.

L'amo, arrendador de Son Teulari, me ha regalat dins un paner, present de *tocino*, ço es pesa, costelles y sis botifarrons. Dat, 1 sou.

16. He comprat un pot de tabach de 4 lliures: ha costat lo ordinari.

He comprat onze pams de vayeta ampla per una bata per casa. Ha costat en casa de Canut 5 lliures, 16 sous, 6.

He comprat dues dotzenes botons de llauto dorats, grossos y una dotzena de botons petits a Barberi, 25 sous.

He cobrat de Mado Damiana, vidua, 50 sous per mitx any, concluit a 24 novembre.

He cobrat dels arrendadors de Sineu 59 lliures, 4 sous, 4 a compte, que me ha enviat ab carta el Sr. Antoni Company. Dat, 3 sous.

He assistit en la Universitat a les tres de la tarde a una llisso de punts, major, que ha dit Federich Esbert sobre la llei 18, D. *de reb cred* y sobre el cap. 9 *de judeis.* Li han argüit Fiol, Serra, Mir, Carrio. Padri de Torn, Borrás y tambe de Gracia. Los tentants, Fiol, Serra, Frontera, Mir, no obstant la falta que feu. ahir el Secretari, que degue suplir el Dr. Carrio, si be ha dat la propina.

En el colloqui que ha tingut el Collegi ha dit el Rector, que no obstant tenia acordat, que dema passat, assistis el Collegi de Lleis per aprobar la llisso a Sala, este vingut ahir mati a visitarme, pero que havia resolt que fossen los tres catedratichs segons les altres vacants. He dit etz.

Som anat a la Comedia, sarsuela: *El Maestro de la Niña.*

El Dor, Gelabert Pre, ha regalat dos capons molt grossos. Dat, 2 sous.

Dn. Felix Montis al mati es vingut a demenarme el meu parer en un cas.

17. He rebut la Advocacio del Carme, que son 4 lliures, 10 sous, 8, que me ha entregat el P. Agusti, Procurador. Dat per Missa, 6 sous.

He cobrat sis lliures, dich 6 lliures, sous, de un tal Sor. Gelabert de Binisalem per la pensio del present any per Antonia Ana.

He soltat el arrest, a la tarde, al milicia Castanyer, sastre, renunciada la querella.

No he assistit a los punts, que se han donat a Sala per la Catedra. He sabut que se li ha senyalat el § 4 de vulg et pup. Em som escusat per medi de Dols Pre per indispost y me ha dit Bartomeu Serra que han assistit los dos Defenedors a una part, y a la altra el Sor. Roca, al costat del Rector.

El llibre original *Dret municipal de Mallorca*, que ha copiat Dols, lo ha tornat este al mati a el Sor. Fiscal, el qual me lo havia emprestat per copiar a principis de Juliol.

18. L'amo Julia Vila del Rafal de Santanyi o son fill ha duit una porcelleta. Dat al missatge 1 sou.

He assistit a les 3 $\frac{3}{4}$ de la tarde a la llisto de punt, que ha dit el dit Sala sobre el expresat §. Ha assistit al costat del Rector el Sor. Roca y he seguit yo, Borrás, Serra. Ha llegit poc menys ja de mitja hora. Immediadament se ha aprovat la llisto *per aclamationem*, sens esser surtit el Sor. Roca y seguidament ha jurat en ma del Rector, presents tambe los dos Defenedors a la ala de front. Despres el Sor. Rector, a modo de Junta, ha perorat paraque dits Defenedors posasen corrent el salari de la Catedra o part. Dech advertir que he assistit no obstant trobar-me ab calentura catarral y esto, per desmentir les veus que se havien espargit, que ahir no havia assistit per no seurer despres del Sor. Roca, essent axi que entench no perjudica, per no haver assistit en forma de Collegi La trona estava ab tapete de domas.

He cobrat de la Taula la polisa del salari de la Catedra, que son 13 lliures, 17 sous, 2, la qual me ha aportat el conserge. Li he dat 3 sous.

19. He enviat a Margarita, monge 30 s., esto es sinch pessetes de cara. Me ha firmat recibo de estos sis mesos

Despres, dita ma germana, me ha enviat sis coques ordinaries y sis estelets de pasta real.

Dna Onisa Serra me ha enviat un ordre de oli vei. Dat 6 s.

He enviat a la cosina de la casa de amunt el paner ple de patates grosses, el que ahir me envia ab nous y pomes.

Havent enviat a demenar a Llorens este mati, no ha volgut admetrer les 20 l. s. de la messada, si que volia partis entre ell y ma mare y essent vingut Bartomeu Estada antes de Vespres, li he entregat dites 20 l. s. suplicantli los ajustas, si podia.

Tota la tarde el Sor Bernat Garau y yo havem estat aguardant a Vicens, Pre y no es vingut.

El Dor. Salas, Catedratic, es vingut a la nit a donarme les gracies de la mia assistencia.

20. He cobrat de Juana Maria per lloguer del estudi de enfront casa de Calafat, 3 l. 10 s.

La Mare Priora de Santa Catarina envia sis coques pasta ferma. Dat 1 s.

El Dr. Cristofol Torrello, Pre, envia un covonet ab 42 congrets y 24 rosquilles. Dat al Donat 4 s.

Dn. Francesch Berard envia un indiote y una indiota. Dat 2 s.

He assistit a les 3 de la tarde en la Congregacio a un grau de Lleis, que se ha conferit, padri el Dr. Borrás, a Federich Esbert.

Li han arguït yo, Dr. Pelegri, Dr. Bauza, el ultim.

Lo arrendador de Son Teulari ha aportat dos capons grossos.

El rellotge de plata, que tenia en casa de Mugnerot, me lo ha tornat Dols adobat. Ha costat 6 s.

La Sra. Mas, vidua, de Son Nebot de Porreres, ha enviat dos indiots. Dat 4 s.

21. *diumenge*. He enviat a Santa Catarina de Sena un indiote y a ma germana 12 pomes. He enviat a ma germana de Sant Geroni dues gallines y a ma mare una indiota y dos capons, los millors tot.

He enviat a les Mares Capuchines dos capons fins y dos bugies de dos unses quiscuna. He enviat als Pares Capuchins, iguals dos capons y iguals dos bugies.

He pagat a el Dr. Llabres, Clavari de la Universitat, el cens, que son 57 l. 2 s.

He fet paner al onclo Onofre, de patates y sis casques.

He fet paner al amo Jordi Company de patates, 24 querns de nous y set pomes.

He rebut les 11 $\frac{4}{8}$, de la Advocacio de la Confraria. Dat 3 s.

He rebut les 10 ll. s. de la Advocacio de Santa Catarina de Sena y indiote. Dat 4 s.

He rebut les 15 ll. s. de la Advocacio de casa de Forteza: no ha volgut res.

El Marques de Bellpuig envia indiote. Dat 2 s.

El P. Preposit de Sant Cayetano ha enviat un indiote magre, melalt, que se mor. Dat 2 s.

He cobrat del amo Jordi Company 10 ll. 7 s. Diu ser a compte dels arrendaments de Son Duran.

He cobrat de la Medona de Son Fuster vint dures en or, que fan 32 ll. s. La matexa ha aportat dos capons, melles y 24 ous.

22. He assistit a les 9 a un grau de Teologia de Damia Serra, diaca, Propina 4 s. y Sindich.

He cobrat les 10 ll. s. de la Advocacio de Dna. Beatriu Net. Dat 4 s.

He cobrat les 10 ll. s. de la Advocacio de Dn. Miquel Rossinyol y indiota. Dat. 4 s.

He cobrat de la Advocacio del Marques de Vilafranca les 10 ll. s. y indiote. Dat 6 s.

Guiscadre de Son Cardaix de Arta envia dos galls, Dat 2 s.

Dn. Cifre al mati me ha fet visita llarga.

He pagat a la fornera a compta del pa dels criats 32 ll. s.

He pagat a Juan Bujosa per el llegat vitalici 11 ll. s. y a la criada idem 4 ll. 10 s.

23. He cobrat al mati en la Congregacio per salari de Catedra dos dures, quatre pessetes y nou diners.

He cobrat les 10 ll. s. de la Advocacio del Marques de Bellpuig. Dat 3 s.

He enviat a el metge Jordi un indiote gros: no me ha visitat encara.

He enviat a mestre Biel de ses aigos los dos galls enviats de Arta.

Llado de Son Cosmet de Campos ha enviat dos galls grossos. Dat 1 s. 8.

La Sra. Geronia Ribes, vidua, envia un indiote petit y dues gallines. Dat 3 s.

El Hermano de Cartoxa, germa de Catarina envia un covonet ab megranes, pomes, penjoi negre. Dat 2 s.

El sen Dols taverner enviat un paneri de panses.

El fill de la Medona del Moli de la font ha duit un paneret de nous y altre de murtons. Este lei he umplit de patates, castanyes, pa doble y arros.

Noticia de la mort del Rei Carlos III. Es arribada a les 6 del mati, succeida dia 14. Los bastions tiren cada quart.

24. He cobrat les 10 l. de la Advocacio de Dn. Eliseo Belloto. Dat 4 s.

La Visita general ha comensat a les 9 y despres de Missa se han introduit los Escrivans per peticions. Despres del *Acuerdo* som entrans per la Visita, que ha durat fins a la una.

Dols Pre sen es anat a la Vila, despres de haver dinat.

Les filles del Dr. Canals han enviat un covonet ab nous y pomes: 2 s.

Sor Maria Ignacia, ma germana, envia tres coques pasta ferma. Dat 1 s.

El Dr. Bartomeu Ripoll ha enviat un covonet llarch ab pomes. Retorn 5 coques pasta ferma, 13 congrets de Sineu y mes un indiote per Juanet, el millor.

He pagat al Escriba Socies 10 l, 11 s. 8 per gastos de la causa de la Condesa de Munter. Mes a Alou per idem 5 L. s. salvo. Vide los albarans.

25 He fet limosna per el quadro de Sant Joachim de mitja dobla redona antiga. He regalat a el mateix mestre Biel, sabater, megranes y pomes

Ahir y antes de ahir vatx pendre los banys y per estar molt refredat no som anat a donar festes.

26. El deposit que yo tenia de 50 l. me les ha entregades Sor Maria Ignacia, ma germana y en ajuda de la trona.

27. Ma mare, Llorens y criada, son vinguts a dinar ab mi y li he enviat sopar de lo que ha volgut, acostumat.

28. Ha fet una gran nevada y em som vist molt apresat de ganes de vomit colica.

29. He cobrat 3 l. 10 s. de lloguer de la botiga del carrero.

30 He entregat a Llorens, per comprar llenyam per la trona, vint dures en or que son 33 l. s. Lo he notat en paper aparte.

31. No se ha fet la coalcada per rao del dol y som anat a Missa en Santa Eulalia, ab molt de treball.

A la nit, a les 8, em som vist molt apretat de la colica. He fet venir al cirugia Sebastianet, a qui he regalat 3 s. y me ha receptat axerops y tambe per dema altres coses.

A P E N D I X

PARTIDA DE BAPTISME DEL DR. F I O L

Catedral

Llib. Bapts. desde 8 febr. 1727 a 1732 f.º 44º

Als 9 mars 1728 baptizi ab licencia yo el Dr. Salvador Artigues Pre. un fill del Magh. Dr. en drets Jaume Fiol y de la Sra. Florantina Estade Conjuges, fonch son nom Joachim, Llorens, Salvador, Mariano, Joseph, Ignaci, Tomas, Honorat, Cayetano, Phelip, Hieroni, Miquel, Anastasi, Francesch, Domingo, foren Padrins

lo Magh. Dr. en ambos drets Gabriel Ignaci Busquets y la Sra Hieroni Fiol y Cañellas V.^a tots de la Parrochia de Sant Miquel. Nasque dit dia a les 6 y tres quarts del mati. Es dit miño de Sta. Eulalia.

TESTAMENT DEL DR. FIOI

(1779)

En nom de nostro Senyor Deu Jesucrist y de la humil sempre Verge Maria, Mare sua, Senyora y Advocada nostra, concebuda sens macula de pecat original. Amen. Com sia cosa certa que tots havem de morir y no sempre viurer y sia scrit per lo Profeta, dient: Dispon de la tua casa perque moriras y no sempre viuras. Per ço jo, Dn. Joaquim Fiol y Estada, Doctor en ambos Drets, Advocat de Pobres per sa Magestat en este Regne de Mallorca y Asessor del Regiment de Milicies de este Regne, fill legitim y natural del Senyor Doctor en ambos Drets Dn. Jaume Antoni Fiol y Amer, difunt y de la Senyora Dona Florentina Estada de Moncayre, conjuges, vivent, natural y vezi de la present Ciutat de Palma, al qual don fe conech yo el Notari infrascrit, gosant de perfecta salut, per gracia del Senyor, axi de cos com enteniment, ferma loquela y clara memoria, tement los perills de la mort y volent dispondre dels bens temporals, que Deu Nostro Senyor en esta vida mortal me ha encomenat, fas y orden este mon ultim y nunc ipatiu testament encare que secret entre el Notari infrascrit y jo, dit testador, segons la laudable consuetud de este Regne, en lo qual elegesch y anomen en marmessors y de esta ultima voluntat mia executors, la senyora Dona Antonina Ana Serra, ma carissima esposa, filla del Illustre Senyor Dn. Miquel Serra y Maura, Oydor que fonch de la Real Audiencia, la dita senyora Dna. Florentina Estada, vidua, ma mare, el Doctor en ambos Drets Dn. Llorens Fiol y Estada, Sor Catarina y Sor Florentina Fiol, religioses del Convent de Santa Catarina de Sena y Sor Margarita Fiol, religiosa del convent de Sant Geroni, mos germans, el Senyor Dn. Bonaventura Serra y Ferragut, mon cunyat, el Senyor Doctor en ambos Drets y Sagrada Teologia Dn. Antoni Serra y Maura, Jutge de la Curia de Censos y Auditor de Guerra, mon onclo per afinitat, y en falta de este, el Doctor en

ambos Drets Dn. Miquel Serra y Bennassar, son fill, el Senyor Don Juan Baptista Estada y Penya y el Reverend Senyor Dn. Onofre Estada, Prevere, germans, mos onclos maternos, el Senyor Doctor en ambos Drets Dn. Pelegro Fontichelli y Serra, mon cusi, el Reverend Senyor Doctor Dn. Cristofol Torrello, Prevere Beneficiat en la Santa Iglesia Catedral y en la Parroquial de Sant Miquel mon amich, y el Reverend Miquel Dolç, Diaca, actualment morador en ma casa, si en el dia de la mia mort se mantendra en ella, tant junts com a soles, a los quals preg, que si esdevindra el que jo muyra ab este mon testament aquells cumpren y executen, lo que abaix trobaran descrit y ordenat.

E primerament y antes de totes coses, encomenant la mia anima en mans de Nostro Senyor Deu Jesucrist, qui ab la sua Sanch preciosa la ha redemida, elegesch sepultura al meu cadaver faedora en la iglesia del Real Convent de Sant Francesch, en el cas de que los dueños del vas, aon esta enterrada ma filla Maria Fiol y Serra y el dit Senyor Dn. Miquel Serra y Maura y esper tambe sera enterrada dita ma esposa, vullen concedirme el favor de ser alli enterrat: puis en el cas contrari, vull esser enterrat en la Iglesia de Montesion, aon me transportara el clero de la Santa Iglesia Catedral, fent una tomba en la capella de Sant Francisco de Borja, a espatles de la qual en altre temps dins el claustro estava el quadro del Venerable Pare Ignaci Fiol, Martir y per devocio a este, per el parentesch que tinch, com a onclo propi de mon avi el Doctor en ambos Drets Dn. Llorens Fiol y Flor, vull sia preferit este lloch, en el cas com tinch dit de no porer tenirlo en aquell primer paratge en Sant Francesch. Y en el cas, que per algun acontaxement, pensat o no pensat, estigues cerrada o ab altre destino la dita Iglesia de Montesion, vull esser enterrat en la capella que tinch del Nom de Jesus en la Parroquial Iglesia de Sant Miquel, fent una tomba al costat de la que per sos motius mena dit quondam mon pare, se fes, aon se enterra el mateix y com a germa que som, encara que indigne, de la Tercera Orde de Sant Francesch dels Capuxins, vull esser enterrat ab lo sant habit, sens cugulla, a la manera que lo usen los Hermanos de les Capuxines: que la funeraria se fassa, esto es, la cera de les atxes sia del pes ultimament se ha menat observar, pero los quatre ciris de los ploradors sien de dos lliures

de cera quiscun; y en el cas de ser enterrat en dita Iglesia del Real Convent de Sant Francesch, vull sia ab acompanyament de la Comunitat del Convent de Nostra Senyora del Carme, del qual som Advocat, temps ha y tambe ab acompanyament de la Comunitat del Real Convent de Nostra Senyora de la Merce, si en el dia de la mia mort sera viu el Pare Fra Josep Estada, mon onclo matern.

Ben entes, que en el cas de que me haguesen de enterrar en la Iglesia de Montesion, se excus acompanyament de Religiosos. Y en cas de esser enterrat en Sant Miquel, desitjaria la concurrencia, com se acostuma, de les Comunitats ab qui te Germandat y tambe de la Comunitat de Sant Antoni de Viana, de la que som Advocat, declarant que no vull que en la processo concurren religiosos ab capellans; y sia celebrat un Ofici, cos present, en la Iglesia aon sere enterrat; y lo demes de mon enterro se fassa a coneguda y disposicio de los dits Senyors, mos marmessors.

Y pera que Deu Nostro Senyor Jesucrist se apiat de la mia anima y em perdon les mies culpes y pecats fas los llegats pios sigüents:

Primo leix al molt Reverend Senyor Rector de la Iglesia Parroquial de on lo dia de mon obit sere parroquia sinch sous, moneda de Mallorca semel, per son dret parroquial.

Item, per amor de Deu leix a la Causa pia de la Venerable Sor Catarina Thomas ab la que em trop en el sete grau de parentesch de consanguinitat, cent lliures, moneda de Mallorca, pagadores en el dia que se verificara la sua Beatificacio despres de mort mia y no antes; y per are sens disminuir de dit llegat, sinch lliures de dita moneda en ajuda del gasto de porerse adelantar la Causa de dita Beatificacio, Igua's sinch lliures leix en ajuda de la Causa pia del Beato Ramon Lull y semblants sinch lliures al Hospital General del que som Advocat, condonant a mes de esto el salari, que nunca he pres de dita Advocacio y deu lliures pera que se empleen en fer alguna roba a los pobres, qui o necessitaran mes en la Carcel Real y tot semel.

Item, vull sien celebrades unes Matines de difunts per los Germans de la Tercera Regla dels Capuxins, per cuya caritat destin sinch lliures, semel.

Item leix y celebrar man en sufragi de la mia anima, en el cas de morir sens infants, com al present no en tinch, mil Misses baxes a caritat de tres sous y sis diners y esto en el cas de

que la caritat ordinaria fcs tres sous, puis augmentantse dita caritat per Sinodo o altre qualsevol determinacio universal, vull excedesca la caritat de elles dos diners, pera que ab este extraordinari sia mes prompta la celebracio.

En el cas pero que jo moris ab infants, vull que se reduesca la suma a setcentes Misses ab la caritat de tres sous y dos diners o la de dos diners mes de la caritat ordinaria que tendran en el dia de mon obit. De numero de les quals destin cent Misses en la Iglesia de Sant Francesch, si alli sere enterrat y en el cas contrari, cinquanta solament; y lo mateix se entengue en les Iglesias de Montesion y de Sant Miquel, puis quedant enterrat en la primera, sols seran cinquanta en cada una, que en altre acontexament serien cent. Altres cent en la Santa Iglesia Catedral. Cinquanta en la Iglesia de Nostra Senyora del Carme. Vint y sinch en cada una de les Iglesias del Hospital General, Sant Antoni, la Merce y Capuxins y Missionistes, Quinze a cada un de mos Onclos Sacerdots y deu a cada mon cosi, que tinga sacerdot, entenentse axi, tant secular com regular, dexant a arbitre de los dits mos marmessors la distribucio de les demes, tant en el cas de esser mil com les setcentes Misses, entenent que se defalcara a proporcio a cada una de dites persones designades, pera que no los falt arbitre de afavorir a les persones, a qui entenguen tindre alguna obligacio y de que veuran no he fet mencio specifica. Ben entes que si en el dia de la mia mort sera ja sacerdot el dit Reverend Miquel Dolç y estira en casa, vull pugadir fins a cinquanta Misses de dit nombre. Ultra les que vull sien celebrades les que se podran cos present en la capella, que per concessió special, sens limitacio de dies solemnes tinch construïda en les mies cases y igualment no aniran compreses les tres Misses, que vull diguen los tres sacerdots, que me assistiran, si Deu lo permet, en el dia de la mia mort, esto es los tres que successivament me hauran agonizat, are sien Missionistes o capellans o regulars, entenent que del ultim sera la caritat de una lliura deu sous, el penultim dotze sous y lo altre sis sous.

Item per bon amor leix a tots los criats y criades, que en el dia de la mia mort estiran en casa, segons el temps de major antigüedat en ella, esto es, al mes antich dues lliures, al que es seguira deu sous menos, y axi de los demes, entenent tambe afavorir com a lo ultim

los criats y criades de casa de mon cunyat Dn. Bonaventura Serra y de casa de dita senyora ma mare, si estos hauran ajudat en alguna cosa, en el temps de la mia malaltia y a qualsevols altres que per conneccio haien al·liat el carrech de los meus domesticchs.

Item en el cas que jo moris sens infants y em sobrevisques dita Dna. Florentina Estada, ma mare, li fas llegat a titol de institucio y per qualsevol dret, causa, via o rao pogues pretenir contra la mia heretat de sinch sous, moneda de Mallorca y ultra de esto, cent lliures de dita moneda semel: y en el cas de oposarse a el puntual cumpliment de esta disposicio o mogues plet contra la mia heretat, per qualsevol motiu tingues, no prestant esta caucio ab trascendencia a sos hereus, revoch esta liberalitat y li deix solament dits sinch sous per dita rao.

Item per dret de institucio y per tota part heretat y legitima leix a tots mos infants pos tumos, en cas ne tingue, legitims y naturals a quiscun de ells sinch sous moneda de Mallorca, en los quals aquells y quiscun de ells, hereus meus particulars fas e instituesch y dits mos infants o algun de ells a mi premorts o premort ab infants legitims y naturals, a sos infants respective y nets meus *in stirpem et non in capita*.

Item concedesch al dit Doctor Dn. Bonaventura Serra, mon cunyat, moratoria o dilacio per tot el temps que viura Dna. Antonina Ana Serra, sa germana, de los interessos que em corresponen per el dot, no del tot satisfet, de la expressada Dna. Antonina Ana Serra, ma esposa y ultra de esto li fas llegat de dotze toms de llibres meus propis y no tingues los matexos en la sua llibreria o domini y esto per memoria.

Item per memoria y bona voluntat fas llegat al Doctor Dn. Llorens Fiol, mon germa, de cent lliures, moneda de Mallorca, en el cas de obligarse y donar caucio per si y sos hereus de no mourer plet contra la mia heretat, contentantse en que se li fassa entrego bonament de los fideicomissos, que li pertenyeran, pero sens strepit ni figura de juy, puis en el cas que obras de altra manera y tambe en el cas de negarse a les docentes lliures, que abaix se diran, revoco este llegat y lo excloch de tota substitucio en los casos, que poguessen acontexer.

Item fas llegat a les expressades mes germanes Sor Catarina, Sor Florentina y Sor Mar-

garita Fiol, mes germanes, a cada una, de vuit lliures anuals, esto es un duro cada mes a cada una, durant ses vides y no vull que per mort de una de elles pas a la altra, ni menos al Convent lo que a cas se degues en el dia de mon obit. Ben entes que si les dites mes germanes o alguna de elles volgues mourer causa o donas son consentiment per pretenir per tela judiciaria, legitima que se li degue, fideicomissos o qualsevol altre cosa, revoch el respective llegat y sols tindran arbitre per usar de via compromissaria, sens que en esto ni en lo demes tingue cabiment interpretacio alguna y lo mateix se entenga en cas de que Bartomeu Fiol, mon altre germa, vingues a Mallorca, puis mon intent es expres y integarversable afavorir a ma mare y germans mentres no usen de plets, puis no obstant qualsevol excusa no entench gratificarlos en cosa alguna.

Item per la bona voluntat que sempre me ha professat mon onclo Dn. Onofre Estada declar que sempre que vulla viurer en Palma y en la mia casa, no donant incomodo a la disposicio que sobre ella pendran mos hereus o Administradors, no puga esser impedit y se lo dega alimentar en el modo que lo he acostumat fins al present, en los casos que han succeit de la sua mancio en Palma.

Item per la mateixa bona voluntat fas llegat al dit Dn. Antoni Serra y Maura de vint y quatre toms de llibres meus, que escullira despres de la eleccio de mon cunyat, confiant que en la sua direccio evitara tot perjudici en lo legal, que puga tenir la mia heretat y lo mateix confio del dit mon cunyat Dn. Bonaventura, a cuyo respecte o motiu he fet tambe son respectiu llegat.

Item per la confiansa que igualment tinch ab el Doctor Dn. Pelegro Fontichelli, mon cusi per afinidat y mon amich intim que se es monstat meu y persuadintme que tindra algun treball en que entendre, li fas llegat de vint pessets de vuit semel, que deura emplear en alguna alaca visible en casa sua per memoria.

Pagades, cumplides y satisfetes totes les demunt dites coses y les demes, a que yo sere tingut y obligat pagar y satisfacer, les quals vull y man sien del tot pagades y satisfetes sens strepit ni figura de juy, sols al fet de la veritat atesa. En tots los altres, empero, bens meus, mobles, immobles, drets, veus, credits y accions et alias a mi pertanyents y spectants ara o en lo devenidor, instituesch y fas hereva mia uni-

versal, esto es en el cas de morir jo ab infants, usufructuaria a la expressada carissima muller mia Dna. Antonina Ana Serra vivint vida vidua y en el cas de morir sens ells, com al present no en tinch, propietaria de tots ells, de tal manera que sempre que lo necessit o no necessitantlo, sera conducent pera la sua major decencia vendre los mobles y emplear el diner efectiu de la mia heretat, lo puga executar, puis de esto li fas prelegat a major cautela en dit cas de haverlo distribuït. En quant, pero, de los immobles tindra son producte a modo de usufruit, ultra les docentes lliures annues, que en ocasio del matrimoni li prometi sobre los bens fideicomissats per rao de sos aliments, segons scriptura, que sens dupte para o deu estar en poder dels hereus del dit Illustre Senyor Dn. Miquel Serra y Maura, a cuya obligacio entengui y entench haver pogut subjectar los bens de mos ascendents per necessitarlo per la deguda seguretat en semblants casos. Y despres de mort de dita ma esposa, se seguira la disposicio que abaix expressare. Ben entes, que axi la susdita com los demes successors deuran ferme celebrar cada any un Ofici en el dia de mon obit en la iglesia aon sere estat enterrat y pagar dit dia un dinar a los pobres del Hospital General, entenentse esta obligacio no perpetua ni subjecte a amortizacio, sino unicamente per lo spay de los anys equivalents a los que haure viscut en esta mortal vida, en cuyo espay de anys em deuran pendre una Bulla de la Cruzada en el dia de la sua publicacio, ben entes que no vull que este gravamen embaras la alienacio, que a cas se consideras convenient de part de mos bens, puis assegurada per qualsevol medi en alguna porcio de censal o imoble esta temporanea obligacio, se satisfara la mia voluntat y en el cas, que pot acontexer, de morir jo ab infants, instituesch en hereu meu al infant que tinga primogenit y per mort de ell en pupillar edat o en qualsevol temps sens infants, al segon genit y axi de los demes, y en falta de mascles, les famelles successivament, ben entes que no vull induir fideicomis agniticio, ni menos de primogenitura, si que el qui posseira la mia heretat morint en estat de dispondre puga elegir el fill mascle que li aparexera y en falta de mascle, la femella, y lo mateix se entenga en quant a les demes filles mies y demes de este sexo, que entren a posseir la mia heretat. Pero en dit cas de morir jo ab infants y faltas descendent de estos, vull que si

en dit temps se encontrara mascle legitim y natural nebot meu, que puga conservar el llinatge de Fiol, sens artificiositat, tenga este el dret, que tindrien mos fills, filles y demes expressats y en deficiencia de estos, es ma voluntat que per mort de dita Dna. Antonina Ana, ma esposa o casantse, pas la mia heretat a la administracio del Senyor Prior del Hospital General y del Pare Prior del Convent de Nostre Senyora del Carme, qui son y seran, pera que estos per parts iguals empleen no sols el producte si tambe el capital de la mia heretat en sufragis, esto es, los del Hospital General en la extencio del Oratori del Camp Roig y Misses en dit Oratori y el Pare Prior del Carme en Misses en dit Convent y en adorno del altar major de dita iglesia, alacas de plata, per parts iguals, fent que la Comunitat fassa special commemoracio en el temps de donar les gracies, en sufragi de la mia anima. Ben entes que, suposat esta administracio, no pot arribar a cent anys, puis dintre este temps han de estar alienats y empleats tots mos bens, entench exclourer la amortizacio en part y en tot. Mes avant perque en el dia present se troba falta de judici perfet dita Dna. Antonina Ana Serra y per lo mateix incapas de cuydar de la heretat y recaudacio de fruits, declar que mantenentse en ma casa y portantse be lo dit Reverend Miquel Dols, Diaca, este quet Administrador de dits mos bens o Recaudador, sens mes salari o remuneracio que la habitacio o us dels quartos que li corresponguen en los estudis y aliment de menjar y beurer y ademes podra dir les Misses los dies que no estira impedit o no tenga major caritat de quatre sous, essentli facultatiu dirla cada dia y totes a la mia intencio, que es el sufragi de la mia anima y de la de mon pare, avi y demes, de qui tenga o hage tingut obligacio y en tot esto ni en part vull tinga lloch interpretacio alguna, puis los dies que lo dit Reverend Miquel Dolç estira fora de ma casa, no podra valerse de lo sus dit y declarant mes la mia voluntat, vull que lo mateix se entenga en el cas que dit mon onclo Dn. Onofre Estada, Prevere, vingues a viurer de asiento en ma casa o per alguns dies volgues estar en ella y si en falta de un o altre volgues, per ferme merce, viurer en dita ma casa el Doctor Dn. Cristofol Torrello, Prevere, tendra el mateix emolument que va expressat, baix del carrech de dita administracio y cuydado de la asistencia de dita ma esposa, pera

que ni li falt la servitut ni aliment, cost lo que cost, com fins aquí jo lo he practicat y a este mateix li vull que, mentres tracten ab bon amor a dita ma esposa les criades, que actualment viuen en ma casa, sien conservades, donantlos la mateixa soldada mensual, que jo los don, ultra la feyna que per si podran fer, sens faltar, pero, a dita assistencia, puis en cas contrari, a coneguda de los Consultors, que anire expressant, podran esser expel·lides. Y perque pot venir el cas de faltar persona de los expressats, qui cuyden de dita decencia y aliment de dita ma esposa, en este cas sera de la inspeccio de dits senyors Prior del Hospital General y Pare Prior del Convent de Nostra Senyora del Carme y de Dn. Bonaventura Serra, y en falta de ell, del dit Dn. Antoni Serra, mon oncle y del Doctor Dn. Pelegro Fonticheli y per mort sua de la dels fills majors seus en qualitat de tercers el posar en casa per dita administracio y cuydado un sacerdot de la sua major satisfaccio, el qual, y tots los demes de sobre per mi anomenats, sempre que se tracta de cosa interessable axi en arrendar com en fer alguna obra de millora o reparo, vendre algun immoble o pendre alguna disposicio extraordinaria en el govern de la casa, hagen de tenir la aprobacio en escrit dels expressats Dn. Bonaventura, Dn. Antoni Serra y Dn. Pelegro o dels fills majors de estes en son cas *conjunctim et non divissim* y tambe dels antedits Administradors, que no son de vida, puis mon intent es que se suplesca en el modo possible la falta que jo fare a dita ma esposa. Y si pero estos troben convenient reduirla a alguna porcio de casa mia per porer arrendar lo demes que puga aprofitarse, lo podran executar, be que se atenga lo primer la comoditat, decencia y alegria de dita ma esposa, cuya utilitat deura anteposarse a tot augment o major benefici.

Y perque tinch present que esto es lo que conve per quedar sens scrupol ni cuydado declarar que el no cometre este cuydado a ma mare, germa y altres majors parents es, no per odi ni mala voluntat, sino perque tinch experimentat per repetides observacions, no tenen geni ni aptitud pera conformarse en la mia voluntat y ser mon desitx no tenir cuydados alguns, qui me angustien el dia de la mia mort.

Aquesta es empero la mia ultima y darrera voluntat, la qual lloo, aprovo, ratifich y confirmo y aquella valer vull per via y dret de testament, la qual si no valdra o valer no podra per

via de testament, vull valga per via y dret de Codicil o de donacio per causa de mort com millor de dret, estil o consuetut podra valer y perpetuament tenir forsa y valor de ultima voluntat y vull queda secret entre Deu Nostro Senyor, jo y el Notari infrascrit, fins que Deu hage fet de mi ses voluntats. Cassant, revocant, infringint y del tot anulant tots y qualsevols altres testaments, codicils y altres ultimes disposicions per mi fets o fetes, ordenats y ordenades en poder de qualsevols Notaris o Escrivans encara que sots expressio de qualsevols paraules derogatories estiguen concebuts o concebudes, specialment el testament que tinch fet y firmat en poder de Juan Baptista Salva, Notari als deu de setembre mil setcents cinquanta nou y altre en poder de Juan Nicolau Clar, Notari, als quatre desembre mil setcents setanta en tot y per tot y si forte sia que en aquells se tropien descrites algunes paraules derogatories, les que per el discurs del temps, que han mediat no em recorden per porerles expressar individualment, no vull que aquelles sien de valor algu y per esto dich y declar que los tals testaments y qualsevols altres disposicions que fins el dia present hage fet no son la mia voluntat y de aquells em penet haverlos fet y solament vull que este sia la mia ultima voluntat y com a tal la otorgo. Axi lo otorga y firma dit senyor testador en la present Ciutat de Palma, Capital del Regne de Mallorca a los dia, mes y any sobredits, essent presents per testimonis del present testament, cridats y pregats per boca propia del dit senyor testador Josep Ficarra y Coll, Miquel Roca, criat y Mateu Canyelles, estudiant, Juan Company, sabater, Francesch Torrents, tixedor de lli, Jaume Pujol, sabater y Pau Mestre, tixedor de lli, tots vecins de la present Ciutat, de tot lo qual don fee.—D. D. Joachim Fiol y Estada—Devant de mi—Miquel Juan Rossello y Quintana, Not. (1)

(ARXIU PROTOCOLS.—*Testaments sens publicar.*—Miquel Juan Rosselló y Quintana. 1777 a 1795).

ANTONI PONS,

(Continuarà)

(1) En poder del mateix Notari, el dia 18 de maig de 1790 atorgava el Dr. Fiol altre testament, com pot veure's en el llibre de defuncions de Santa Eulalia, corresponent a 1790-1800, fol. 8.

L U L · L I S M E

Llibres

Beat Ramon Llull. *Art Breu*. Versió catalana explicada i adaptada al lector modern per Mossèn Joan Avinyó, prevere.

Barcelona [Josep Tatjé, Arenys de Mar] 1934.

106 p. + 2 f. s. n., de Taula i Colofó (250 x 134 mm.).

Revistes i diaris

Dr. Bertold Altaner, Prof. a la Universitat de Breslau: *L'execució del decret del Concili Vienès sobre creació de càtedres de llengües orientals*.

(*Estudis Franciscans*, revista trimestral. Barcelona-Sarrià, any XXVIII, vol. 46, núm. 260-261, Gener-Juny 1934, pp. 108-115.)

Publicat primer en alemany a la *Zeitschrift für Kirchengesch.* T. 52, 1933, pp. 226-236.

—Sureda Blanes, Francesc. —*La festa dels nostres me'ges. — La diada de Sant Cosme i Sant Damià i el Beat Ramon*.

(*Correo de Mallorca*, núm. 7733, Palma de Mallorca 29 setembre 1934).

En el diari local «La Almudaina» (n.º 18.282, 19 setembre 1934) publicà M. Andreu Fontirroig sota el títol de «El renacimiento luliano; una entrevista con el Prof. F. Sureda Blanes», unes impressions d'aquest sobre els cursos donats per ell recentment sobre R. L. i la seva obra, a Madrid i a Santander.

—*La Mystique de R. Lulle*.

(*Bulletin Hispanique de la Faculté des Lettres de Bordeaux*, T. 24, 1922, pp. 1-13).

—P. Lleó de Vilalba, caputxí. —*El Beat Ramon Llull, missioner*.

(*El Matí*, Barcelona, 21 octubre de 1934.)

—*La Nostra Terra a Ramon Llull*. Número extraordinari (agost, setembre, octubre 1934). Any VII. Núms. 80-82. pp. 281-428.

Sumari:

Mots liminars.

Ramon Llull: Cant dels tres donzells. — Cant de Zacaries, J. P.

Cardó, Carles = *La fecunditat de R. L.*

Carreras Artau, Tomàs = *L'esperit cavalleresc en la producció lul·liana*, p. 319.

Colom, Guillem = *A Mallorca, en el VII centenari de R. L.* (poesia) p. 322.

Ensenyat, Josep = *Lull i l'infant*, p. 395.

Ferrà, Miquel = *R. L.: la vida i les obres*, p. 333.

Forteza, Bartomeu = *Notes marginals al Llibre de Amic e Amat*, p. 326.

—Guillem, *L'irradiació estètica de l'obra lul·liana*, p. 384.

—Miquel, —*L'enterrament de l'Amic*, (poesia) p. 374

Galmés, Salvador. — *L'edició de les obres originals del Mestre*, p. 407.

Jimenez, Antoni. = *El sepulcre de R. L.* p. 376.

Mascaró, Joan = *L'Orient i R. L.* p. 397.

Massutí i Alzamora Miquel. = *La teoria lul·liana de les marees*, p. 304.

Nicolau d'Olwer, L. = *Reparació tardana*, p. 331.

Palma de Mallorca, P. Andreu de — *A l'entorn de les proves documentals del martiri de R. L.*, p. 402.

Pons, Antoni. — *El joglar de valor*, p. 357.

Pons i Marquès, Joan — *Grandesa i dissort de R. L.*, p. 411.

Riber, Llorenç. — *La consolació dels Venecians*, p. 316.

Salvà, Maria-Antònia, *Ferles lul·lianes*, (poesia). p. 286.

Sans, Elvir. — *Mallorca en temps de R. L.*, p. 288.

Sureda Blanes, Francesc. — *Dins l'albada del renaixement lul·lià*, p. 381.

Valentí, Joan I. — *Dues crisis en la vida de R. L.*, p. 341.

Gravats: *Testa de R. L.*, de Bracons-Duplessis (coberta); R. L. i *El sepulcre de R. L.* dibuixos d'Antoni Jimenez; pp. 283 i 379. R. L. dibuix de G. Alomar, p. 315; *Entrada actual del que fou en temps de R. L. monestir cistercienc de La Real*, dibuix de Joan Antoni Fuster, p. 340; *El col·legi de Miramar*, Fragment del retaule de R. L. al Museu del Laterà, per Pere Barceló, p. 396; *Porta de l'Escola de Randa, a Cura*, abans de la restauració, dibuix de F. Salvà, p. 373; *L'oratori rotunda de R. L. a Miramar*, edificat per l'Arxiduc Lluís Salvador en 1878, actualment abandonat i en ruïna, dibuix de B. Ferrà, p. 422.

—*La Paraula Cristiana*, Barcelona,

Any X, octubre 1934, Núm. 118, és dedicada gairebé tota al Centenari de R. L. amb el següent sumari:

Alòs Moner, R. d'—*Antics fons lul·lians a París*, p. 330.

Bertini, Giovanni Maria.—*La poesia de R. L.* p. 551.

[Cardó, Carles] — *Ramon Llull* (pòrtic).

Galmés, Salvador.—*R. L. plasmador del nostre idioma*, p. 309

Peers, E. Allison.—*La universalitat de R. L.* p. 340.

Rubió i Lluch, Antoni.—*R. L. i el concepte de l'art en l'edat mitjana*, p. 292.

—*Estudis franciscans*. Revista trimestral. Any XXVIII, vol 46, fasc. III-IV-Juliol-Desembre, 1934. Núm. 262 263.

Miscel·lània lul·liana, homenatge al Beat Ramon Llull en el VII Centenari de la seva naixença.

Sumari:

Avinyó, Joan.—*Un fervorós lul·lista modern: semblança del Dr. Salvador Bové*, p. 374.

Barcelona, P. Martí de, O. M. C.—*Nous documents sobre R. L. i la seva escola*, p. 326.

Carreras Artau, Dr. Joaquim.—*Una aportació a la història dels ortgens doctrinals de l'anti lul·lisme*, p. 163.

Galmés, Salvador, Pre.—*Dinamisme de Ramon Llull*, p. 216.

Klaiber, Dr. Ludwig.—*Neuere Übersetzungen des «Buches vom Liebenden und vom Geliebten»*, p. 359.

Millàs Vallicrosa, Josep Maria.—*Els manuscrits lul·lians de la Biblioteca Capítular de Toledo*, p. 366.

Montclar, P. Agustí de, O. M. C.—*Entorn de la poesia de R. L.* p. 459.

Ottaviano, Dott. Carmelo.—*Il perduto «Liber de potentia obiecto et actu» di Lullo in un manoscritto romano*, p. 257.

Fou Martí, P. Josep M.^a, O. F. M.—*Per la glorificació del B. R. L. en el segle XVII*, p. 269.

Probst, Dr. J. H.—*Lull champion universel de l'Unité, par inspiration et par tradition*, p. 290.

Vincke, Dr. Johannes.—*Lull und Eymereich*, p. 402.

Rius, Dr. Josep, Pre.—*L'«Ars Consilii» de R. L.* p. 417.

Wohlhaupter, Dr. E.—*Die «Ars Brevis, quae est de inventione mediourum iuris civilis» des R. L.*

Xiberta, P. Bartomeu M.^a, O. C.—*Dos opuscles llatins inèdits de R. L.* p. 304.

Un *Advertiment* que acompanya el fascicle anuncia que, davant l'abundor de treballs, no es declara clos aquest meritíssim homenatge d'ESTUDIS FRANCISCANS; els treballs seguiran en el fasc. gener-juny de 1935 i després apareixeran tots plegats en un volum que es vendrà separatament.

Ramón Llull.

Inèdit en *Brisas*, revista mensual ilustrada, Palma de Mallorca, Año I, noviembre 1934, N.º 8, pp.

Acompanyen a l'article 5 gravats:

R. L. cuadro d'Ankerman, a l'Ajuntament de Palma; Portada de l'edició Maguntina; «Arbol de Filosofia: juguete por hombres del siglo XIII» (sic); «Miniatura del libro Vida coetánea de Ramon Llull»; i una fotografia de la part superior de la tomba de R. L. a Sant Francesc.

Si bé anònim—cosa no usual en articles d'aquesta naturalesa—l'estil i el to de lleugeresa i de trivoltat del mateix delaten la ploma del director literari de «Brisas». El tractar-se d'una publicació mallorquina (en el sentit de confeccionada i publicada a Mallorca) de certes pretensions, ens mou a protestar d'aquell to, que no és el que mereix i exigeix Ramon Llull ni el que més ha d'acreditar, en el pla cultural, les infules literàries de la revista. La figura del Beat Ramon, si és prou macisa científicament i literàriament, per resistir incòlume les pseudo alabances servides amb la despreocupació d'una literatura de partipris, bastida tota a base d'una anècdota desada avui per la més depurada biografia, és també prou excelsa per exigir de tots els qui pretenen acostar-s'hi un mínim de «self-respect», d'escrupulositat i de coneixement del tema. *Sancita, sanctae,*

J. P. i M.